

PKF

Sprawozdanie biegłego rewidenta

jakość

transparentność

kompetencje

etyka

Sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta z badania

odpowiednich elementów
sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej
Saltus Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych
z siedzibą w Warszawie
na dzień 31 grudnia 2018 r.

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Dla Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej Saltus Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych

Wstęp

Przeprowadziliśmy badanie następujących elementów załączonego sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej Saltus Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Sopocie przy ul. Władysława IV 22, zwanego dalej Towarzystwem, na dzień 31 grudnia 2018 roku:

- rozdziałów opisowych „Wycena do celów wypłacalności” oraz „Zarządzanie kapitałem”, zwanych dalej ujawnieniami opisowymi będącymi przedmiotem badania, oraz
- formularzy sprawozdawczych Towarzystwa: S.02.01.02, S.17.01.02, S.23.01.01, S.25.01.21, S.28.01.01, zwanych dalej formularzami będącymi przedmiotem badania.

Ujawnienia opisowe będące przedmiotami badania oraz formularze będące przedmiotem badania zwane są dalej łącznie odpowiednimi elementami sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej.

Odpowiedzialność Zarządu

Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za sporządzenie sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa zgodnie z ustawą z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2019 r., poz. 381), zwanej dalej ustawą o działalności ubezpieczeniowej, oraz rozporządzeniem delegowanym Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 r. uzupełniającym dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) (Dz. U. UE L 12 z 17 stycznia 2015 r.), zwanym dalej rozporządzeniem Solvency II. Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny również za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej wolnego od istotnych zniekształceń powstałych wskutek celowych działań lub błędów

Odpowiedzialność Biegłego Rewidenta

Naszym zadaniem jest, w oparciu o przeprowadzone badanie, wyrażenie opinii o tym, czy odpowiednie elementy sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zostały sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z ustawą o działalności ubezpieczeniowej oraz rozporządzeniem Solvency II, które stanowiły podstawę ich przygotowania.

Badanie przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

- Krajowych Standardów Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów przy zastosowaniu Krajowego Standardu Badania 700 „Formułowanie opinii i sprawozdanie na temat sprawozdania finansowego”, Krajowego Standardu

Badania 800 „Badanie sprawozdań finansowych sporządzonych zgodnie z ramowymi założeniami specjalnego przeznaczenia – uwagi szczególne” oraz Krajowego Standardu Badania 805 „Badanie pojedynczych sprawozdań finansowych oraz określonych elementów, kont lub pozycji sprawozdania finansowego – uwagi szczególne” w zakresie formy i treści sprawozdania z badania, z wyłączeniem Krajowego Standardu Badania 700 (Z) „Formułowanie opinii oraz sprawozdawczość na temat sprawozdania finansowego”

oraz

- rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 4 grudnia 2017 roku w sprawie badania sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń i zakładu reasekuracji przez firmę audytorską (Dz.U. z 2017 r., poz. 2284) zwanego dalej rozporządzeniem o badaniu SFGR, i art. 290 ustawy o działalności ubezpieczycieli.

Regulacje te nakładają na nas obowiązek postępowania zgodnego z zasadami etyki oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że odpowiednie elementy sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej nie zawierają istotnego zniekształcenia.

Badanie polega na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania dotyczących kwot i ujawnień zawartych w odpowiednich elementach sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej. Dobór procedur badania zależy od naszego osądu, w tym oceny ryzyka wystąpienia istotnego zniekształcenia na skutek celowych działań lub błędów. Dokonując oceny tego ryzyka bierzemy pod uwagę kontrolę wewnętrzną w zakresie dotyczącym sporządzania odpowiednich elementów sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej w celu zaprojektowania stosownych w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii o skuteczności kontroli wewnętrznej Towarzystwa. Badanie obejmuje również ocenę odpowiedniości stosowanej polityki rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Towarzystwa wartości szacunkowych oraz ocenę ogólnej prezentacji odpowiednich elementów sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii.

Opinia

Naszym zdaniem odpowiednie elementy sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa na dzień 31 grudnia 2018 roku zostały sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz tytułu I rozporządzenia Solvency II.

Objaśnienia uzupełniające opinię

Zasady wyceny aktywów, zobowiązań oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Zwracamy uwagę na rozdział „Wycena do celów wypłacalności” sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej, w którym zostały opisane zasady wyceny aktywów, zobowiązań oraz rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przyjęte przy jego sporządzaniu. Sprawozdanie to zostało przygotowane zgodnie z ramowymi założeniami specjalnego przeznaczenia określonymi w ustawie o działalności ubezpieczeniowej oraz rozporządzeniu Solvency II, a nie zgodnie z zasadami rachunkowości mającymi zastosowanie przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Towarzystwa za 2018 rok.

Sprawozdanie to podlega ujawnieniu (opublikowaniu), a grono jego użytkowników obejmuje, ale nie jest ograniczone do Komisji Nadzoru Finansowego. W związku z tym sprawozdanie to może nie być użyteczne dla innych celów niż określone w ustawie o działalności ubezpieczeniowej oraz rozporządzeniu Solvency II.

Inne kwestie

Inne informacje zamieszczone w sprawozdaniu na temat wypłacalności i kondycji finansowej

Inne informacje obejmują:

- rozdziały opisowe „Działalność i wyniki operacyjne”, „System zarządzania” oraz „Profil ryzyka”,
- formularze sprawozdawcze S.05.01.02, S.19.01.21.

Zakres naszych prac określony rozporządzeniem o badaniu SFCR nie obejmował tych innych informacji. W związku z tym nasza opinia nie obejmuje tych innych informacji oraz nie wyrażamy żadnej formy zapewnienia o tych innych informacjach.

W związku z przeprowadzonym badaniem odpowiednich elementów sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej naszym zadaniem, zgodnie z wymogami z KSB, jest zapoznanie się z tymi innymi informacjami oraz rozważenie, czy nie zawierają one istotnej niespójności ze zbadanymi odpowiednimi elementami sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej. Jeśli stwierdzimy takie istotne niespójności jesteśmy zobowiązani poinformować o tym w naszej opinii.

Nie mamy nic do przekazania w tym zakresie.

Informacje dotyczące przeprowadzonego badania wymagane przez rozporządzenie o badaniu SFCR

Badanie odpowiednich elementów sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 r. przeprowadziliśmy zgodnie z umową z dnia 26 listopada 2018 r. zawartą na podstawie uchwały Rady Nadzorczej z dnia 30 października 2018 r. odnośnie wyboru firmy audytorskiej do badania ustawowych sprawozdań finansowych Towarzystwa za lata 2018 i 2019.

Biegły rewident oraz PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k. spełniają wymóg niezależności od Towarzystwa w rozumieniu art. 69 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1089 z późniejszymi zmianami) oraz Kodeksu etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych (IFAC) przyjętym przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (uchwała nr 2042/38/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 13 marca 2018 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów).

Stwierdzenia uzyskania od zakładu żądanych informacji, danych, wyjaśnień i oświadczeń

Zakres naszych prac nie został ograniczony. W trakcie badania odpowiednich elementów sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej uzyskaliśmy żądane przez nas informacje oraz wyjaśnienia niezbędne do uzyskania właściwych i odpowiednich dowodów badania.

Zarząd Towarzystwa złożył w dniu wydania niniejszego sprawozdania oświadczenie o zgodności tego sprawozdania z mającymi zastosowanie przepisami prawa, w tym w szczególności z ustawą o działalności ubezpieczeniowej i rozporządzeniem Solvency II.

W trakcie badania odpowiednich elementów sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej Zarząd Towarzystwa złożył wszystkie żądane przez nas oświadczenia, wyjaśnienia i informacje oraz udostępnił nam wszelkie dokumenty i informacje niezbędne do wydania sprawozdania.

Inne informacje wymagane przez rozporządzenie o badaniu SFCR

Ogólna charakterystyka Towarzystwa

Saltus Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych z siedzibą w Sopocie przy ulicy Władysława IV 22 prowadzi działalność na podstawie zezwoleń Ministra Finansów z dnia 27 lutego 1995 r. oraz z dnia 29 września 2000 r. W dniu 12 lipca 2002 r. Towarzystwo zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000117377 w Sądzie Rejonowym Gdańsk-Północ w Gdańsku, VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego.

Przedmiotem statutowej działalności Towarzystwa jest udzielanie ochrony ubezpieczeniowej swoim członkom na zasadzie wzajemności poprzez zawieranie umów ubezpieczenia majątkowego i osobowego, określonych przepisami kodeksu cywilnego oraz przepisami prawa ubezpieczeniowego. Działalność Towarzystwa nie jest obliczona na zysk. Towarzystwo prowadzi działalność ubezpieczeniową w Dziale II, zgodnie z załącznikiem do ustawy ubezpieczeniowej w następujących grupach ubezpieczeń: 1, 2, 8, 9, 13, 14 i 16.

Wycena aktywów dla celów wypłacalności

Aktywa zaprezentowane w formularzu S.02.01.02 na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały wycenione i ujęte, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z art. 223 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II w tytule I rozporządzenia Solvency II.

Wycena zobowiązań dla celów wypłacalności

Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zaprezentowane w formularzu S.02.01.02 na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały wycenione i ujęte, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II w tytule I rozporządzenia Solvency II.

Ustalenia wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe zaprezentowane w formularzu S.17.01.02 na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały ustalone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z art. 224-235 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem III w tytule I rozporządzenia Solvency II.

Środki własne oraz wysokość dopuszczonych środków własnych

Środki własne oraz wysokość dopuszczonych środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności i wysokości dopuszczonych podstawowych środków własnych stanowiących pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego w formularzu S.23.01.01 na dzień 31 grudnia 2018 r. zostały obliczone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z art. 238 i art. 240-248 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem IV w tytule I rozporządzenia Solvency II.

Dopuszczone środki własne

Towarzystwo posiada dopuszczone środki własne w wysokości nie niższej niż kapitałowy wymóg wypłacalności.

Minimalny wymóg kapitałowy

Minimalny wymóg kapitałowy zaprezentowany w formularzu S.28.01.01 na dzień 31 grudnia 2018 r. został obliczony, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z art. 271-275 ustawy o działalności ubezpieczeniowej oraz rozdziałem VII i X w tytule I rozporządzenia Solvency II.

Dopuszczone podstawowe środki własne

Towarzystwo posiada dopuszczone podstawowe środki własne w wysokości nie niższej niż minimalny wymóg kapitałowy.

Kapitałowy wymóg wypłacalności

Kapitałowy wymóg wypłacalności zaprezentowany w formularzu S.25.01.21 na dzień 31 grudnia 2018 r. został obliczony, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z rozdziałem V i X w tytule I rozporządzenia Solvency II.

Kompletność wyjaśnień dotyczących istotnych różnic podstaw i metod wyceny dla celów wypłacalności i dla celów rachunkowości

Towarzystwo w trakcie badania odpowiednich elementów sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej na dzień 31 grudnia 2018 r. przedstawiło kompletne wyjaśnienia dotyczące istotnych różnic podstaw i metod stosowanych do wyceny aktywów dla celów wypłacalności, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla celów wypłacalności, w porównaniu z podstawami i metodami stosowanymi do wyceny aktywów, rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości i pozostałych zobowiązań w ustawowym sprawozdaniu finansowym

Przemysław Koblak
Biegły rewident nr 13416

PKF CONSULT

Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp.k.
02-695 Warszawa, ul. Orzycka 6 lok. 1B
tel. +48 22 560 76 50, fax +48 22 560 76 63
REGON 010143080, NIP 521-052-77-10

biegły rewident przeprowadzający badanie
w imieniu PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
firmy audytorskiej nr 477

ul. Orzycka 6 lok. 1B
02-695 Warszawa

Warszawa, dnia 17 kwietnia 2019 r.

**Sprawozdanie o wypłacalności i kondycji
finansowej na dzień 31 grudnia 2018 roku
i za rok obrotowy kończący się tego dnia**

SALTUS TUW

Spis treści

Podsumowanie	4
A. Działalność i wyniki operacyjne	7
A1. Działalność	7
A2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej	9
A3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)	11
A4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	13
A5. Wszelkie inne informacje	13
B. System zarządzania	14
B1. Informacje ogólne o systemie zarządzania	14
B2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji	20
B3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności	21
B4. System kontroli wewnętrznej	25
B5. Funkcja audytu wewnętrznego	27
B6. Funkcja aktuarialna	28
B7. Outsourcing	28
B8. Wszelkie inne informacje	29
C. Profil ryzyka	30
C1. Ryzyko aktuarialne	30
C2. Ryzyko rynkowe	32
C3. Ryzyko kredytowe	36
C4. Ryzyko płynności	38
C5. Ryzyko operacyjne	39
C6. Pozostałe istotne ryzyka	41
C7. Wszelkie inne informacje	45
D. Wycena do celów wypłacalności	46
D1. Aktywa	49
D2. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe	61
D3. Inne zobowiązania	67
D4. Alternatywne metody wyceny	70
D5. Wszelkie inne informacje	71
E. Zarządzanie kapitałem	71
E1. Środki własne	71
E2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy	72
E3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności	73
E4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym	73

E5.	Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności	73
E6.	Wszelkie inne informacje	73

Podsumowanie

Zgodnie z art. 284 w zw. z art. 335 ust. 9 i 10 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych (dalej: „Towarzystwo”) odpowiedzialne jest za sporządzenie Sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej, które przedstawia w sposób rzetelny i jasny wszelkie istotne informacje ilościowe i jakościowe dotyczące działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa, jego systemu zarządzania, profilu ryzyka, wyceny do celów wypłacalności oraz zarządzania kapitałem. Sprawozdanie to zatwierdzone jest przez Radę Nadzorczą.

Działalność i wyniki operacyjne

Towarzystwo ma na celu ubezpieczenie swoich członków na zasadzie wzajemności i prowadzi na terenie Polski działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń w dziale II dla grup 1, 2, 8, 9, 13, 14.

W swojej ofercie Towarzystwo posiada produkty ubezpieczeniowe majątkowe, w szczególności ubezpieczenia: pokrycia kosztów świadczeń medycznych, na wypadek utraty dochodów, od ognia i pozostałych szkód rzeczowych, ubezpieczenia OC ogólnej oraz ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych.

Działalność statutowa Towarzystwa w 2018 roku była kontynuacją działalności poprzedniego roku w zakresie realizacji założeń zaktualizowanej Strategii SALTUS Ubezpieczenia (Strategia krocząca, obejmująca 5 lat 2016-2020), zmierzającą między innymi do zwiększania przychodów przy zachowaniu rentowności i utrzymania stabilności kapitałowej, utrzymania i wzmocnienia pozycji Towarzystwa, jako wiodącego partnera ubezpieczeniowego dla członków SKOK i podmiotów systemu SKOK, stworzenia elastycznej i prostej oferty ubezpieczeniowej dla klientów indywidualnych w zakresie ochrony ich mienia, życia i zdrowia oraz bezpiecznej przyszłości, tworzenia nowych produktów i modyfikacji już oferowanych tak, aby zapewnić ich konkurencyjność rynkową oraz efektywność i rentowność, zapewnienia efektywności procesów operacyjnych, dzięki którym klienci otrzymają wysoką jakość obsługi a także powstania rozwiązań technologicznych wspierających innowację i realizację celów biznesowych.

W 2018 roku Towarzystwo osiągnęło składkę przypisaną brutto w wysokości 168 674 tys. PLN (spadek o 11,7% w porównaniu z rokiem ubiegłym).

Towarzystwo w 2018 roku uzyskało wynik techniczny na poziomie 12 193 tys. PLN wg PSR, co oznacza spadek w stosunku do poprzedniego okresu porównawczego o 2 564 tys. PLN, tj. o 17,4%.

Wynik na działalności lokacyjnej w 2018 roku wyniósł 21 230 tys. PLN, co oznacza wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem o 12 875 tys. PLN, z czego przychody z lokat wyniosły 29 251 tys. PLN (wzrost o 15 289 tys. PLN), nie zrealizowane zyski z lokat wyniosły 2 741 tys. PLN (wzrost o 748 tys. PLN) a koszty działalności lokacyjnej wyniosły 10 761 tys. PLN (wzrost o 3 162 tys. PLN) w porównaniu z 2017 rokiem.

Wynik z działalności operacyjnej wyniósł (154) tys. PLN i spadł w porównaniu z rokiem ubiegłym o 387 tys. PLN. Na spadek wyniku z pozostałej działalności operacyjnej w porównaniu z rokiem ubiegłym miały malejące odpisy z rezerwy utworzonej w poprzednich latach na niepodjęte zwroty z tytułu ubezpieczeń grupowych.

Szczegółowe informacje na temat działalności i wyników operacyjnych Towarzystwa znajdują się w części A niniejszego sprawozdania.

System zarządzania

Organami Towarzystwa są: Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorcza i Zarząd.

Walne Zgromadzenie jest najwyższą władzą Towarzystwa i wykonuje swoje zadania na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz postanowień Statutu Towarzystwa.

Stały nadzór nad działalnością Towarzystwa sprawuje Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje Zarząd Towarzystwa, reprezentuje Towarzystwo przy zawieraniu umów pomiędzy Towarzystwem a członkami Zarządu oraz reprezentuje Towarzystwo w sporach pomiędzy członkami Zarządu a Towarzystwem.

Zarząd Towarzystwa działa na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz innych obowiązujących przepisów prawa odnoszących się do działalności prowadzonej przez Towarzystwo, a także Statutu i Regulaminu Zarządu. Zarząd kieruje działalnością Towarzystwa i do jego kompetencji należą wszelkie sprawy niezastrzeżone na mocy przepisów prawa lub postanowień statutu na rzecz innych organów Towarzystwa.

W Towarzystwie funkcjonują komitety: Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Komitet Audytu. Komitet Audytu składający się z trzech członków Rady Nadzorczej, pełni funkcje konsultacyjno-doradcze dla Rady Nadzorczej Towarzystwa w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem. Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem został powołany uchwałą Zarządu a jego celem jest nadzorowanie procesów zarządzania ryzykiem w Towarzystwie. Członkami Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem są: Zarząd, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję aktuarialną oraz Manager ds. analiz inwestycyjnych.

W strukturze organizacyjnej Towarzystwo wyodrębniło osoby nadzorujące kluczowe funkcje: Audytora Wewnętrznego, Compliance Officera, Dyrektora Działu Aktuarialnego oraz Dyrektora ds. Ryzyka. Zadania, tryb działania oraz stosowne uprawnienia osób nadzorujących kluczowe funkcje zostały opisane w następujących rozdziałach.

Profil ryzyka

Towarzystwo wdrożyło system zarządzania ryzykiem, który spełnia wymogi dyrektywy Wypłacalność II oraz ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Do istotnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo, należą ryzyka: aktuarialne, rynkowe, kredytowe, płynności, strategiczne, konkurencji, operacyjne, reputacji i zarażenia. Spośród powyższych Towarzystwo uwzględnia w obliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności następujące ryzyka: ryzyko aktuarialne, ryzyko rynkowe, ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyko operacyjne.

Dla wszystkich istotnych z punktu widzenia Towarzystwa rodzajów ryzyka powstała dokumentacja opisująca proces identyfikacji, pomiaru, ograniczania, monitorowania i raportowania.

Towarzystwo przeprowadziło testy warunków skrajnych na potrzeby własnej oceny ryzyka i wypłacalności. Żaden z analizowanych scenariuszy nie prowadzi do sytuacji zagrażającej pozycji wypłacalności Towarzystwa.

W analizowanym okresie nie doszło do istotnych zmian w systemie zarządzania ryzykiem i profilu ryzyka Towarzystwa.

Wdrożony system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany adekwatnie do skali i charakteru prowadzonej działalności.

Wycena do celów wypłacalności

Wszystkie aktywa i pozostałe zobowiązania bilansu ekonomicznego wycenione zostały z użyciem metody rynkowej (zgodnie z art. 75 ust. 1 lit. a Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009). Podstawa prawna sporządzenia bilansu regulacyjnego na dzień 31.12.2018r. została przytoczona w części D. sprawozdania Wycena do celów wypłacalności.

W porównaniu do poprzedniego roku nie doszło do istotnych zmian w sposobie wyceny pozycji bilansowych.

Zarządzanie kapitałem

W związku z prowadzoną działalnością, zgodnie ze stanem na 31 grudnia 2018 r., Towarzystwo było zobowiązane do utrzymywania środków własnych równych kapitałowemu wymogowi wypłacalności na poziomie 174 710 tys. PLN. Minimalny wymóg wypłacalności wynosił 43 677 tys. PLN. Środki własne Towarzystwa wynosiły 510 816 tys. PLN, więc pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi wyniosło 292%, natomiast pokrycie minimalnego wymogu wypłacalności środkami własnymi wyniosło 1 170%.

Tak duża nadwyżka w pokryciu wymogów wypłacalności świadczy o solidnym wyposażeniu kapitałowym Towarzystwa w stosunku do rozmiarów prowadzonej działalności ubezpieczeniowej.

Wszystkie środki własne to środki o najlepszych parametrach jakościowych pod względem dostępności do pokrycia strat i w całości zostały zakwalifikowane do kategorii 1.

Towarzystwo uznaje wysokość swoich aktualnych oraz prognozowanych wskaźników wypłacalności, jako bezpieczną. Przy zachowaniu dotychczasowej ostrożnej polityki lokacyjnej oraz struktury portfela ubezpieczeń nie przewiduje się istotnych zmian w zarządzaniu kapitałem.

Zdarzenia mające istotny wpływ na wypłacalność i sytuację finansową Towarzystwa

W 2018 roku nie wystąpiły zdarzenia mające istotny wpływ na wypłacalność i sytuację finansową Towarzystwa.

Integralną część niniejszego sprawozdania stanowi Załącznik 1 – formularze ilościowe dotyczące sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej odpowiadające działalności Towarzystwa.

A. Działalność i wyniki operacyjne

Niniejszy rozdział zawiera podstawowe informacje na temat profilu działalności Towarzystwa oraz wyniki finansowe osiągnięte w 2018 roku.

A1. Działalność

Informacje na temat Towarzystwa

Nazwa Towarzystwa: SALTUS Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych. Towarzystwo może używać skrótu: SALTUS TUW.

NIP: 118-01-30-637

REGON: 011132747

Adres Towarzystwa: 81-743 Sopot, ul. Władysława IV 22.

W dniu 12 lipca 2002 roku Towarzystwo dokonało wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców pod numerem 0000117377 prowadzonego przez Sąd Rejonowy Gdańsk-Północ w Gdańsku VIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Wcześniej Towarzystwo zostało wpisane do rejestru towarzystw ubezpieczeń wzajemnych prowadzonego przez Sąd Rejestrowy dla m. st. Warszawy XVI Wydział Gospodarczy w dniu 26 maja 1995 roku pod numerem Nr TU 3. TUW SKOK (obecnie SALTUS TUW) zostało zawiązane aktem notarialnym spisany w dniu 7 września 1993 roku przed notariuszem Czesławą Kołcun (Repertorium A 9005/93).

SALTUS TUW tworzy grupę w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 12 lit. a ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z SALTUS Towarzystwem Ubezpieczeń na Życie Spółki Akcyjnej z siedzibą w Sopocie, ul. Władysława IV 22, 81-743 Sopot (dalej: SALTUS TU ŻYCIE SA). SALTUS TUW jest jednostką dominującą wobec SALTUS TU ŻYCIE SA. Decyzją z dnia 06 grudnia 2018 r. (sygn. DNU-W2.6065.267.2018.EC) Komisja Nadzoru Finansowego, na podstawie art. 374 ust. 5 pkt 2 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, wyraziła zgodę na nieobejmowanie SALTUS TUW nadzorem na grupą.

Nazwa i siedziba organu nadzoru

Odpowiedzialność za nadzór finansowy nad zakładem ponosi Komisja Nadzoru Finansowego z siedzibą w Warszawie, przy Placu Powstańców Warszawy 1.

Nazwa i siedziba podmiotu przeprowadzającego badanie

Biegłym rewidentem odpowiedzialnym za przeprowadzenie badania niniejszego Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej jest Przemysław Koblak (numer ewidencyjny 13416) działający w imieniu PKF Consult Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k. z siedzibą w Warszawie, ul. Orzycka 6 lok.1B, 02-695 Warszawa, wpisaną na listę firm audytorskich pod numerem 477.

Struktura właścicielska i kapitałowa

Na dzień bilansowy kapitał udziałowy wynosi 19 000 tys. PLN i dzieli się na udziały zgodnie z poniższą tabelą:

Nazwa udziałowca	Lokalizacja	Wartość (tys. PLN)	%
SaltLux Holding S.a.r.l.	Luksemburg	14 585	76,76%
Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa	Polska	1 000	5,26%
Asekuracja Sp. z o.o.	Polska	350	1,84%
Spółdzielczy Instytut Naukowy G. Bierecki sp. jawna	Polska	350	1,84%
Fundacja im. Franciszak Stefczyka	Polska	350	1,84%
Fundacja Wspierania Ubezpieczeń Wzajemnych SKOK	Polska	4	0,02%

Podmioty inne niż SKOK	Polska	2	7,50%
Osoby fizyczne	Polska	2 010	3,09%
Razem		19 000	100,00%

Istotne linie biznesowe Towarzystwa

Towarzystwo ma na celu ubezpieczenie swoich członków na zasadzie wzajemności i prowadzi na terenie Polski działalność ubezpieczeniową w zakresie ubezpieczeń w dziale II na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 27 lutego 1995r. dla grupy 16 oraz z dnia 29-09-2000r dla grup 1, 2, 8, 9, 13, 14.

W swojej ofercie Towarzystwo posiada produkty ubezpieczeniowe majątkowe, w szczególności ubezpieczenia: pokrycia kosztów świadczeń medycznych, na wypadek utraty dochodów, od ognia i pozostałych szkód rzeczowych, ubezpieczenia OC ogólnej oraz ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych.

Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych

Towarzystwo oferuje ubezpieczenie zdrowotne w formie grupowej pracodawcom, ich pracownikom i rodzinom, zapewniając kompleksową ochronę ubezpieczeniową. Zakres świadczeń dostosowany jest do potrzeb danego podmiotu, od świadczeń ambulatoryjnych gwarantujących m.in. konsultacje lekarskie i badania diagnostyczne, Medycynę Pracy, do wsparcia infolinii i licznych placówek medycznych na terenie Polski.

Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów

Do tej linii biznesowej zaliczane są ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenia kosztów leczenia oferowane w kanale agencyjnym i bancassurance. Produkty oferowane w kanale bancassurance zapewniają ochronę osobom fizycznym posiadającym pożyczkę lub linię pożyczkową w instytucji finansowej. Produkty te stanowią istotną część portfela ubezpieczeń Towarzystwa i są oferowane w formie indywidualnej oraz grupowej. W ramach tej linii biznesowej Towarzystwo oferuje również ubezpieczenia w formie grupowej od następstw nieszczęśliwych wypadków dla klientów instytucjonalnych.

Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych

Towarzystwo zalicza do tej linii biznesowej ubezpieczenia majątkowe przeznaczone dla:

- osób fizycznych,
- klientów instytucjonalnych,

które mają charakter rozwojowy.

Towarzystwo zapewnia ochronę ubezpieczeniową od szkód spowodowanych żywiołami, jak na przykład: pożar, uderzenie pioruna, wybuch, huragan, deszcz nawalny, a także od szkód rzeczowych wywołanych głównie przez kradzież z włamaniem, rabunek, dewastację. Sprzedaż jest realizowana w ramach kanałów - agencyjnego, brokerskiego, direct.

W odniesieniu do ubezpieczeń majątkowych, Towarzystwo posiada w ofercie sztandarowy produkt ubezpieczeń mieszkań i domów jednorodzinnych, dostosowany do szerokiej grupy odbiorców indywidualnych. Natomiast w odniesieniu do ubezpieczeń dla klientów instytucjonalnych, Towarzystwo oferuje ubezpieczenia mienia dla podmiotów kościelnych i zakonnych, przedsiębiorstw oraz dla jednostek samorządu terytorialnego.

Ubezpieczenia OC ogólnej

Linia biznesu OC ogólniej nie jest istotna w portfelu Towarzystwa, nie mniej jednak ubezpieczenia oferowane w ramach tej linii – OC w życiu prywatnym dla klientów indywidualnych czy OC z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej mają charakter rozwojowy. Ubezpieczenia te oferowane są również

jako uzupełnienie kompleksowej oferty majątkowej. Sprzedaż jest realizowana w ramach tych samych kanałów, co ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych.

Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej

Jest to niszowa linia biznesowa w Towarzystwie. W ramach tej linii biznesowej Towarzystwo oferuje dla instytucji finansowych ubezpieczenia pomostowe oraz niskiego wkładu.

Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych

W ramach tej linii biznesu Towarzystwo oferuje szeroki zestaw ubezpieczeń, jak na przykład ubezpieczenia od utraty pracy dla klientów indywidualnych, ubezpieczenia od strat finansowych spowodowanych nieuczciwością pracowników dla instytucji finansowych, ubezpieczenia zwiększonych kosztów działalności dla klientów instytucjonalnych oraz ubezpieczenia dla wydawców kart płatniczych. Towarzystwo posiada również w ofercie produktowej ubezpieczenie kosztów rezygnacji z podróży, które chroni klienta indywidualnego przed poniesieniem kosztów związanych z niespodziewanym anulowaniem wyjazdu. W takich przypadkach Towarzystwo zwraca poniesione koszty w związku z odwołaniem wyjazdu.

Istotne zdarzenia gospodarcze

Brak istotnych zdarzeń w analizowanym okresie.

A2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Zaprezentowane w niniejszym rozdziale wyniki z działalności ubezpieczeniowej zostały ustalone zgodnie z zasadami sporządzania sprawozdania statutowego.

Saltus TUW - wynik techniczny	2017	2018	zmiana
Składki na udziale własnym	169 220	178 501	9 281
Składka przypisana brutto	191 014	168 674	-22 340
Zmiana stanu rezerw składek na udziale własnym	21 190	-10 287	-31 477
Odszkodowania i świadczenia	23 777	25 981	2 204
Wyplacone odszkodowania brutto	28 063	25 068	-2 995
Udział reaseurora w odszkodowaniach	7	6	-1
Zmiana stanu rezerw na odszkodowania na udziale własnym	-4 279	918	5 198
Premie i rabaty na udziale własnym	47	0	-47
Koszty działalności ubezpieczeniowej na udziale własnym	130 278	140 527	10 250
Inne przychody techniczne	21	38	17
Inne koszty techniczne	148	56	-92
Zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	233	-219	-452
Wynik techniczny wg PSR	14 758	12 193	-2 564
(-) pozostałe przychody techniczne na udziale własnym	21	38	17
(-) pozostałe koszty działalności lokacyjnej	1 570	1 981	411
(-) premie i rabaty na udziale własnym	47	0	-47
(+) zmiany stanu rezerw na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	233	-219	-452
Razem * [tys.PLN]	13 447	9 955	-3 492

* zgodność z formularzem S.05.

SALTUS TUW uzyskał wynik techniczny na poziomie 12 193 tys. PLN wg PSR. Towarzystwo odnotowało spadek realizacji wyniku technicznego w stosunku do poprzedniego roku o 2 564 tys. PLN (spadek o 17,4%).

Składka przypisana brutto uległa zmniejszeniu o 22 340 tys. PLN (spadek składki o 11,7% w porównaniu z rokiem ubiegłym). Przyczyną tego jest zmniejszenie się skali działania sektora SKOK w ostatnich latach.

Znaczny spadek jej wysokości o 22 058 tys. PLN zanotowano w obszarze Linii biznesowej 2 (Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów) stanowiącej 76,1% całego przypisu Saltus TUW.

Towarzystwo osiągnęło wyższy przypis w obszarze działalności usług medycznych (Linia biznesowa 1) w porównaniu z rokiem ubiegłym o 1 370 tys. PLN (zgodnie z założeniami planu finansowego na rok 2018). Udział przypisu generowanego w linii biznesowej 1 stanowił 6,2% całego przypisu Towarzystwa.

Ogólny wskaźnik kosztów działalności (koszty działalności ubezpieczeniowej/składki przypisanej brutto) Towarzystwa wzrósł o 15,1 punktów procentowych w stosunku do roku ubiegłego i wyniósł 83,3%.

W relacji do składki zarobionej netto koszty akwizycji uległy zwiększeniu o 2,1 punkty procentowe w stosunku do 2017 r. i wyniosły 64,1%.

Wskaźnik kosztów administracyjnych (w odniesieniu do składki przypisanej brutto) wzrósł o 2,14 punktu procentowego w zestawieniu z 2017 rokiem i wyniósł 15,46%.

Towarzystwo odnotowało wskaźnik szkodowości na poziomie 14,5% nieznacznie wyższym w porównaniu z rokiem ubiegłym (wzrost o 0,5 punktu procentowego).

W poniższej tabeli przedstawione zostały wyniki techniczne osiągnięte przez Saltus TUW w podziale na poszczególne linie biznesu w 2018 roku wraz z informacją porównawczą za rok 2017.

Wynik techniczny - podział na linie biznesu	2017	2018	zmiana
1 Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	-4 492	-4 568	-76
2 Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	12 210	9 041	-3 168
7 Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	1 452	2 325	872
8 Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	-115	469	583
9 Ubezpieczenia kredytów	122	9	-113
12 Ubezpieczenia różnych strat finansowych	4 270	2 681	-1 589
Razem [tys.PLN]	13 447	9 955	-3 492

* zgodność z formularzem S.05.

Wynik techniczny ogółem osiągnięty w poszczególnych liniach biznesowych (zgodność z formularzem S.05.) był niższy od wyniku technicznego Towarzystwa wg PSR o 2 238 tys. PLN. Nie zawierał on pozostałych przychodów technicznych w kwocie 38 tys. PLN, rezerwy na wyrównanie szkodowości oraz premii i rabatów łącznie z rezerwą w wysokości (219) tys. PLN. Zawierał natomiast pozostałe koszty działalności lokacyjnej w kwocie 1 981 tys. PLN.

Szczegółowe informacje o przychodach i kosztach poszczególnych linii biznesowych zawierają formularze S.05.01.02-01 oraz S.05.01.02-02 w układzie zgodnym z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji UE 2015/2452 z dnia 02 grudnia 2015, oraz Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) 2017/2189 z dnia 24 listopada 2017r. Towarzystwo prowadzi działalność jedynie na obszarze RP, dlatego nie wypełniło formularza S.05.02.01.

A3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Poniżej przedstawiono tabele z przychodami i kosztami z działalności lokacyjnej Towarzystwa z informacją porównawczą za rok 2017 oraz wyniki z działalności lokacyjnej bez uwzględnienia pozostałych kosztów działalności lokacyjnej w podziale na rodzaje posiadanych lokat finansowych.

Przychody i koszty z działalności lokacyjnej	2017	2018	zmiana
Przychody z lokat, w tym:	13 962	29 251	15 289
Przychody z innych lokat finansowych, w tym:	5 396	7 243	1 847
- z udziałów, akcji, innych papierów wartościowych o zmiennej kwocie dochodu oraz jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych w funduszach inwestycyjnych	881	867	-13
- z dłużnych papierów wartościowych	4 277	6 136	1 860
- z lokat terminowych w instytucjach kredytowych	236	237	1
- z pozostałych lokat	3	2	-1
Wynik dodatni z rewaloryzacji lokat	0	0	0
Wynik dodatni z realizacji lokat	8 566	22 008	13 442
Nie zrealizowane zyski z lokat	1 993	2 741	748
Koszty działalności lokacyjnej, w tym:	7 599	10 761	3 162
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	1 570	1 981	411
Wynik ujemny z rewaloryzacji lokat	6 029	8 781	2 751
Wynik ujemny z realizacji lokat	0	0	0
Nie zrealizowane straty na lokatach	0	0	0
Wynik z działalności lokacyjnej bez uwzględnienia pozostałych kosztów z działalności lokacyjnej	9 925	23 211	13 286
Wynik z działalności lokacyjnej po uwzględnieniu pozostałych kosztów z działalności lokacyjnej	8 355	21 230	12 875

Razem [tys.PLN]

Wyniki z działalności lokacyjnej bez uwzględnienia pozostałych kosztów działalności lokacyjnej w podziale na rodzaje lokat:

Wynik z działalności lokacyjnej - rodzaj lokaty	2017	2018	zmiana
Obligacje Skarbu Państwa	11 712	13 013	1 301
Pożyczki	2 046	2 794	748
Obligacje korporacyjne Asekuracji Sp z o.o.	850	921	71
Depozyty bankowe	237	238	1
Skrypty podporządkowane	229	25	-204
Dywidendy	446	544	98
Jednostki uczestnictwa	434	14 458	14 023
Udziały w Dotcard Sp. Z o.o. - odpis	0	-5 846	-5 846
Udziały w TZ SKOK - odpis	-4 977	-1 298	3 678
Udziały w Stefczyk Finanse - odpis	-1 053	-1 637	-584
Razem * [tys.PLN]	9 925	23 211	13 286

* bez uwzględnienia pozostałych kosztów lokacyjnych

Wynik z działalności lokacyjnej bez uwzględnienia pozostałych kosztów z działalności lokacyjnej wyniósł 23 211 tys. PLN. Towarzystwo osiągnęło wysoki wynik ze sprzedaży posiadanych jednostek uczestnictwa w wysokości 14 134 tys. PLN. Saltus TUW odnotowało istotny spadek aktywności na tym rynku.

Dane dotyczące rentowności posiadanych aktywów finansowych zamieszczono poniżej w tabeli wraz z informacją porównawczą za rok 2017. Do wyliczenia wskaźników uwzględniono zyski i straty ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny lokat.

Wskaźniki rentowności lokat	2017	2018	zmiana
Wskaźniki rentowności lokat pozycja B bilansu	3,5	1,3	-2,2

Dane w [%]

Rentowność lokat dla pozycji B bilansu spadła o 2,2 punktu procentowego w stosunku do roku ubiegłego (po uwzględnieniu zmian w kapitale z aktualizacji wyceny).

Rentowność obligacji Skarbu Państwa (stanowiących 67,5% lokat dla pozycji B) na koniec 2018 r. wyniosła 4,5% i była o 0,5 punktu procentowego wyższa w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Znaczny spadek kapitału z aktualizacji wyceny o 10 133 tys. PLN w stosunku do roku ubiegłego (po uwzględnieniu podatków odroczonech) wpłynęła na spadek rentowności posiadanych lokat przez Towarzystwo.

Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości posiadanych akcji nienotowanych na dzień 31.12.2018 r. wyniosły 8 781 tys. PLN.

Poniżej zamieszczono tabelę z informacją dotyczącą zysków i strat z działalności lokacyjnej ujętych bezpośrednio w kapitale własnym (kapitale z aktualizacji wyceny) z informacją porównawczą za rok 2017.

Kapitał z aktualizacji wyceny - rodzaj lokaty	2017	2018	zmiana
Jednostki uczestnictwa	16 362	1 398	-14 964
Obligacje Skarbu Państwa	1 266	3 937	2 670
Skrypty podporządkowane	5	0	-5
Udziały eCard Sp. Z o.o.	0	0	0
Obligacje korporacyjne Asekuracji Sp. z o.o.	374	163	-211
Aktywa/Rezerwy z tytułu podatku odroczonego	-3 422	-1 045	2 377
Razem * [tys.PLN]	14 587	4 453	-10 133

* różnica między wartością rynkową, a skorygowaną ceną nabycia aktywów finansowego

Na koniec 2018 roku wielkość kapitału z aktualizacji wyceny ukształtowała się na poziomie 4 453 tys. PLN.

Na ujemne odchylenie miała wpływ sprzedaż jednostek uczestnictwa, mniej korzystna koniunktura na ich rynku. Towarzystwo odnotowało istotny spadek aktywności na rynku funduszy inwestycyjnych. Posiadany portfel jednostek na koniec 31.12.2018 r. stanowił znikomy procent jego wolumenu na koniec 2017 r. (tylko 2,0%).

W lutym 2018 r. nastąpiła całkowita spłata skryptu podporządkowanego. Towarzystwo nie prowadziło dalszej działalności sekurytyzacyjnej i w najbliższej przyszłości nie planuje zakupu kolejnych skryptów podporządkowanych.

A4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Poniżej w tabeli przedstawiono wynik z pozostałej działalności operacyjnej Towarzystwa za rok 2018 z informacją porównawczą za rok 2017.

Przychody z pozostałych rodzajów działalności operacyjnej	2017	2018	zmiana
Wynajem składników majątku	191	242	51
Opłacone udziały wpisowe - korekta	0	80	80
Sprzedaż pozostałych składników majątku	204	24	-180
Rozwiązywanie rezerw zwrotów z tytułu zwrotu składek	915	447	-467
Pozostałe przychody z działalności operacyjnej	248	60	-188
	1 557	853	-704
Koszty z pozostałych rodzajów działalności operacyjnej			
Odszkodowania o zakazie konkurencji - wynagrodzenie	114	206	92
Rezerwa na świadczenia pracownicze	813	596	-217
Likwidacja i sprzedaż niefinans. aktyw. trwałych	128	8	-120
Rezerwa na należności (składki ubezpiec. i prowizje)	219	138	-81
Pozostałe koszty z działalności operacyjnej	50	67	17
	1 324	1 007	-317
Wynik z pozostałych rodzajów działalności operacyjnej	233	-154	-387
Razem [tys. PLN]			

Wynik z działalności operacyjnej na 31.12.2018 r. wyniósł (154) tys. PLN i spadł w porównaniu z rokiem ubiegłym o 387 tys. PLN.

Na spadek wyniku z pozostałej działalności operacyjnej w porównaniu z rokiem ubiegłym miały malejące odpisy z rezerwy utworzonej w poprzednich latach na niepodjęte zwroty z tytułu ubezpieczeń grupowych.

Umowy leasingowe

Towarzystwo na dzień 31.12.2018 nie posiadało żadnych istotnych umów leasingowych, które wymagałaby ujawnienia.

A5. Wszelkie inne informacje

Towarzystwo przewiduje kontynuację działalności przede wszystkim na dotychczasowym rynku docelowym Spółdzielczych Kas Oszczędnościowo – Kredytowych (SKOK) i ich członków.

Saltus TUW kontynuuje podjęte w ostatnich latach działania zmierzające do jak najlepszego wykorzystania potencjału oddziałów SKOK w oferowaniu produktów ubezpieczeniowych ich członkom i zapewnienia sobie stabilnego źródła przychodów z tego rynku.

W efekcie Towarzystwo planuje w 2019 osiągnięcie poziomu składki przypisanej brutto w wysokości 158 031 tys. PLN, wyniku technicznego w kwocie 9 101 tys. PLN, oraz wyniku netto w wysokości 18 059 tys. PLN. Kontynuowane będą działania Towarzystwa zmierzające do dalszego rozszerzania działalności w obszarze ubezpieczeń medycznych, oraz docierania do wąsko zdefiniowanych innych grup docelowych, w tym podmiotów zakonnych i kościelnych oraz samorządowych.

Postępowania pozasądowe wszczęte w 2018r.

Lp.	Podmiot prowadzący postępowanie	Produkt	Status sprawy
1	Rzecznik Finansowy	ATUT	w toku
2	Rzecznik Finansowy	ubezpieczenie turystyczne	zakończona
3	Rzecznik Finansowy	NNW DIR	w toku
4	Rzecznik Finansowy	TWÓJ WALOR	zakończona
5	Rzecznik Finansowy	NNW DIR	zakończona
6	Rzecznik Finansowy	MDiR	w toku
7	Rzecznik Finansowy	TWÓJ WALOR	w toku
8	Rzecznik Finansowy	MDiR	w toku

B. System zarządzania

W niniejszym rozdziale zaprezentowano podstawowe informacje na temat funkcjonującego w Towarzystwie systemu zarządzania.

B1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

Organy Towarzystwa

Organami Towarzystwa są: Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorcza i Zarząd.

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie jest najwyższą władzą Towarzystwa i wykonuje swoje zadania na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz postanowień Statutu Towarzystwa.

Do kompetencji Walnego Zgromadzenia należy między innymi:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania zarządu z działalności Towarzystwa, bilansu dla celów rachunkowości oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy,
- 2) podejmowanie uchwał o podziale nadwyżki bilansowej lub pokryciu strat bilansowych za rok obrotowy,
- 3) udzielanie członkom Rady Nadzorczej i Zarządu absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
- 4) powoływanie i odwoływanie Rady Nadzorczej,
- 5) ustalanie wynagrodzenia dla członków Rady Nadzorczej z racji pełnionych przez nich obowiązków,
- 6) dokonywanie zmian statutu,
- 7) dokonywanie oceny funkcjonowania polityki wynagradzania,
- 8) uchwalanie zmian dotyczących zakresu działalności ubezpieczeniowej,

9) podejmowanie uchwał o rozwiązaniu Towarzystwa lub połączeniu z innym Towarzystwem.

Rada Nadzorcza

Stały nadzór nad działalnością Towarzystwa sprawuje Rada Nadzorcza. Rada Nadzorcza powołuje i odwołuje Zarząd Towarzystwa, reprezentuje Towarzystwo przy zawieraniu umów pomiędzy Towarzystwem a członkami Zarządu oraz reprezentuje Towarzystwo w sporach pomiędzy członkami Zarządu a Towarzystwem. Do kompetencji Rady Nadzorczej należy w szczególności:

- 1) ocena sprawozdania finansowego, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym,
- 2) badanie sprawozdania Zarządu z działalności Towarzystwa, badanie wniosków Zarządu co do podziału nadwyżki bilansowej albo pokrycia straty bilansowej,
- 3) składanie Walnemu Zgromadzeniu corocznego sprawozdania pisemnego z wyników powyższej oceny,
- 4) zawieszenie z ważnych powodów w czynnościach poszczególnych lub wszystkich członków Zarządu,
- 5) delegowanie członków Rady Nadzorczej do czasowego wykonywania czynności członków Zarządu nie mogących sprawować swoich obowiązków,
- 6) przygotowanie, uchwalanie i nadzór na realizacją polityki wynagradzania członków Zarządu oraz ustalanie wynagrodzeń członków Zarządu Towarzystwa,
- 7) opracowywanie i przedstawianie raz w roku Walnemu Zgromadzeniu raportu z oceny funkcjonowania polityki wynagradzania w Towarzystwie,
- 8) wyrażanie opinii w przedmiocie zawierania przez Towarzystwo transakcji z podmiotami powiązаныmi z Towarzystwem, istotnie wpływających na sytuację finansową lub prawną Towarzystwa lub prowadzących do nabycia lub zbycia albo innego rozporządzenia znacznym majątkiem Towarzystwa,
- 9) wytyczanie ogólnych kierunków polityki ubezpieczeniowej Towarzystwa oraz merytoryczny nadzór nad jej realizacją,
- 10) zatwierdzanie strategii prowadzenia działalności Towarzystwa,
- 11) kształtowanie organizacyjno – finansowych zasad funkcjonowania Towarzystwa,
- 12) wybór biegłego rewidenta dla przeprowadzenia badania rocznego sprawozdania finansowego Towarzystwa,
- 13) monitorowanie realizacji przyjętych przez Towarzystwo zasad dotyczących dystrybucji ubezpieczeń,
- 14) podejmowanie niezbędnych czynności nadzorczych w zakresie realizacji przyjętych celów strategicznych, istotnych zmian poziomu ryzyka lub materializacji istnych ryzyk w działalności Towarzystwa, a także w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- 15) ocena stosowania wprowadzonych w Towarzystwie Zasad Ładu Korporacyjnego,
- 16) wyrażanie zgody na powoływanie i odwoływanie przez Zarząd osoby kierującej komórką audytu wewnętrznego oraz osoby kierującej komórką do spraw zapewnienia zgodności,
- 17) zatwierdzanie strategii zarządzania ryzykiem oraz nadzór na jej realizacją,
- 18) dokonywanie okresowej kontroli adekwatności, efektywności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej,
- 19) zatwierdzanie i nadzorowanie realizacji strategii zarządzania ryzykiem w obszarze reasekuracji,
- 20) zatwierdzanie sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej Towarzystwa.

Zasady oraz tryb działania Rady Nadzorczej zostały opisane w Statucie oraz Regulaminie Rady Nadzorczej Towarzystwa.

W stanie na 31. grudnia 2018 roku w skład Rady Nadzorczej wchodził:

- 1) Grzegorz Bierecki, Przewodniczący Rady Nadzorczej,
- 2) Janusz Ossowski, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
- 3) Jarosław Bierecki, Sekretarz Rady Nadzorczej,
- 4) Lech Lamenta, Członek Rady Nadzorczej,

- 5) Elżbieta Ostrowska, Członek Rady Nadzorczej,
- 6) Wioletta Kożuch, Członek Rady Nadzorczej.

Zarząd

Zarząd Towarzystwa działa na podstawie ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej oraz innych obowiązujących przepisów prawa odnoszących się do działalności prowadzonej przez Towarzystwo, a także Statutu i Regulaminu Zarządu. Zarząd kieruje działalnością Towarzystwa i do jego kompetencji należą wszelkie sprawy niezastrzeżone na mocy przepisów prawa lub postanowień statutu na rzecz innych organów Towarzystwa.

Do kompetencji Zarządu należy w szczególności:

- 1) przyjmowanie członków i prowadzenie ich rejestru,
- 2) zawieranie umów ubezpieczeniowych oraz zaciąganie innych zobowiązań niezbędnych do realizacji zadań Towarzystwa,
- 3) zatwierdzanie ogólnych warunków ubezpieczenia,
- 4) przygotowywanie dokumentacji związanej z prowadzeniem działalności ubezpieczeniowej,
- 5) przygotowanie planów działalności i rozwoju Towarzystwa,
- 6) przygotowywanie planu finansowego Towarzystwa i przedkładanie do zatwierdzenia Radzie Nadzorczej,
- 7) określanie struktury organizacyjnej Towarzystwa,
- 8) lokowanie wolnych środków finansowych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,
- 9) prowadzenie księgowości Towarzystwa,
- 10) przedkładanie Walnemu Zgromadzeniu, do zatwierdzenia, rocznego sprawozdania z działalności Towarzystwa, bilansu dla celów rachunkowości oraz rachunku zysków i strat za rok obrotowy,
- 11) zatrudnianie pracowników Towarzystwa,
- 12) sprawowanie nadzoru nad systemem kontroli wewnętrznej w Towarzystwie,
- 13) sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem.

W stanie na 31. grudnia 2018 roku w skład Zarządu wchodził:

- 1) Robert Łoś, Prezes Zarządu.
- 2) Krzysztof Kosznik, Wiceprezes Zarządu,
- 3) Grzegorz Buczkowski, Wiceprezes Zarządu.

Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Ubezpieczeń i Finansów, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Finansowego, podlegają następujące obszary: ubezpieczenia (poza portfelem ubezpieczeń zdrowotnych), likwidacja szkód, reasekuracja, rozliczenia z klientem i kontrahentem, finanse, zarządzanie ryzykiem, aktuariat oraz system kontroli wewnętrznej.

Wiceprezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Korporacyjny, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Generalnego, podlegają następujące obszary: audyt wewnętrzny, obszar prawny i compliance, administracja, sprawy personalne, obsługa organów władz Towarzystwa, inwestycje oraz nadzór właścicielski, bezpieczeństwo informacji.

Prezesowi Zarządu odpowiedzialnemu za Pion Sprzedaży i Marketingu, który jednocześnie pełni funkcję Dyrektora Sprzedaży i Marketingu, podlegają następujące obszary: sprzedaż, komunikacja i marketing, infolinia, reklamacje, system zarządzania jakością, IT, ubezpieczenia zdrowotne.

Komitety powołane w Towarzystwie

Obok struktury organizacyjnej zostały powołane komitety: Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Komitet Audytu.

Komitet Audytu

Komitet Audytu składający się z trzech członków Rady Nadzorczej, pełni funkcje konsultacyjno-doradcze dla Rady Nadzorczej Towarzystwa w zakresie sprawozdawczości finansowej, systemu kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem. Do zadań Komitetu Audytu należy w szczególności:

- 1) monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej,
- 2) monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego, w tym w zakresie sprawozdawczości finansowej,
- 3) monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, z uwzględnieniem wszelkich wniosków i ustaleń Komisji Nadzoru Audytowego wynikających z kontroli przeprowadzonej w firmie audytorskiej,
- 4) kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej, w szczególności w przypadku, gdy na rzecz Towarzystwa świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
- 5) informowanie Rady Nadzorczej Towarzystwa o wynikach badania oraz wyjaśnianie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej w Towarzystwie, a także, jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania,
- 6) dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego na rzecz Towarzystwa dozwolonych usług niebędących badaniem,
- 7) opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania,
- 8) opracowywanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
- 9) określanie procedury wyboru firmy audytorskiej przez Towarzystwo,
- 10) przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji dotyczącej wyboru firmy audytorskiej przeprowadzającej badanie,
- 11) przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej w Towarzystwie.

Komitet ds Zarządzania Ryzykiem

Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem został powołany uchwałą Zarządu a jego celem jest nadzorowanie procesów zarządzania ryzykiem w Towarzystwie. Członkami Komitetu ds Zarządzania Ryzykiem są: Zarząd, osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem, osoba nadzorująca funkcję aktuarialną oraz Manager ds. analiz inwestycyjnych. Do zadań Komitetu należy w szczególności:

- 1) definiowanie, rozwijanie i monitorowanie efektywności Systemu Zarządzania Ryzykiem,
- 2) nadzór nad procesami identyfikacji, pomiaru, monitorowania, kontroli i raportowania ryzyka,
- 3) badanie okresowej informacji przedstawiającej rodzaje i wielkość ryzyka w działalności Towarzystwa,
- 4) opiniowanie i/lub podejmowanie działań zmierzających do utrzymania głównych ryzyk na akceptowalnym poziomie,
- 5) opiniowanie i/lub podejmowanie działań związanych z wdrożeniem i utrzymywaniem modelu standardowego Towarzystwa,
- 6) podejmowanie decyzji w zakresie funkcjonowania Systemu Zarządzania Ryzykiem w Towarzystwie,
- 7) promowanie Systemu Zarządzania Ryzykiem wśród pracowników Towarzystwa.

Struktura organizacyjna Towarzystwa

Wszystkie zadania dla jednostek organizacyjnych, osób nadzorujących kluczowe funkcje oraz samodzielnych stanowisk określone zostały w Regulaminie organizacyjnym Towarzystwa. Poszczególne osoby posiadają też stosowne pełnomocnictwa nadawane przez Zarząd.

W 2018r. w Towarzystwie zaszły następujące zmiany w strukturze organizacyjnej:

- 1) w Pionie Ubezpieczeń i Finansów, w ramach Działu Aktuarnego powołano Zespół Funkcji Aktuarnych;
- 2) w Pionie Sprzedaży i Marketingu w ramach Działu Klienta Indywidualnego i Bancassurance powołano Zespół ds. Projektów i Rozwoju Sprzedaży, którego zadaniem jest poszukiwanie możliwości rozwoju dystrybucji produktów ubezpieczeniowych.

Struktura organizacyjna SALTUS TUW na koniec 2018 r. przedstawia się następująco:

Wiceprezes Zarządu Pion Korporacyjny	Wiceprezes Zarządu Pion Ubezpieczeń i Finansów	Prezes Zarządu Pion Sprzedaży i Marketingu
Biuro Zarządu	Zespół Finansowo - Księgowy	Dział Klienta Indywidualnego i Bancassurance
Stanowisko ds. Analiz	Dyrektor ds. Ryzyka	Dział Ubezpieczeń Zdrowotnych
Stanowisko ds. inwestycji	Dział Ubezpieczeń	Pełnomocnik Zarządu ds. SZJ i CSR
Pełnomocnik Zarządu ds. nadzoru właścicielskiego	Dział Aktuarny	Biuro Obsługi Klienta
Dział Prawny i Zapewnienia Zgodności		Dział Obsługi Sieci Sprzedaży
Compliance Officer		Zespół Analiz Biznesowych
Zespół Zarządzania Zasobami Ludzkimi		Dział IT
Zespół Kadr i Płac		Zespół Marketingu
Inspektor Ochrony Danych		Audytor Wewnętrzny
Inspektor ds. BHP i P. POŻ		

W strukturze organizacyjnej Towarzystwo wyodrębniło osoby nadzorujące kluczowe funkcje: Audytora Wewnętrznego, Compliance Officera, Dyrektora Działu Aktuarnego oraz Dyrektora ds. Ryzyka. Zadania, tryb działania oraz stosowne uprawnienia osób nadzorujących kluczowe funkcje zostały opisane w następujących rozdziałach.

Polityka wynagradzania

Wynagrodzenie dla Rady Nadzorczej ustala Walne Zgromadzenie. Wynagrodzenie dla Zarządu ustala Rada Nadzorcza. Z kolei nadzór nad polityką wynagradzania pracowników (w szczególności pełniących funkcje kluczowe) sprawuje Zarząd, który z oceny tej polityki przygotowuje raport dla Rady Nadzorczej, która go opiniuje.

Zgodnie z Regulaminem wynagradzania obowiązującym w Towarzystwie wynagrodzenie za pracę odpowiada rodzajowi pracy i wymaganym kwalifikacjom, z uwzględnieniem ilości i jakości wykonywanej pracy. Na wynagrodzenie pracownika składa się wynagrodzenie zasadnicze i miesięczna premia regulaminowa w wysokości nie wyższej niż 20% wynagrodzenia zasadniczego. Wypłata powyższej premii uzależniona jest od staranności, z jaką pracownik wykonuje powierzone mu zadania oraz spełniania warunku przestrzegania zasad wynikających z kodeksu pracy lub regulacji wewnętrznych.

Zmiennym składnikiem wynagrodzenia pracowników jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za sprzedaż jest premia sprzedażowa. Jej wysokość uzależniona jest od:

- 1) realizacji planów sprzedaży,
- 2) osiągnięcia ustalonego wskaźnika zabezpieczenia pożyczek ubezpieczeniami,
- 3) realizacji celów w programach aktywizacji osób wykonujących czynności agencyjne.

Przy ustalaniu wysokości premii oceniana jest również jakość pracy i jeżeli ocena daje podstawy do uznania, że pracownik działa bez uwzględniania interesów klientów, wysokość premii ulega zmniejszeniu. W szczególności ocenia się:

- 1) możliwości wystąpienia w procesie sprzedaży konfliktu interesów,
- 2) liczby wypowiedzianych przez klientów umów ubezpieczenia (tzw. lapy), wynikających m.in. z błędów popełnionych przez pracownika podczas oferowania produktów nieadekwatnych do potrzeb klienta;
- 3) poziom szkodowości,
- 4) wyniki satysfakcji klienta oparte na analizach reklamacji a także badaniach marketingowych,
- 5) praktyki sprzedażowe polegające na budowaniu u klientów poczucia niezbędności umowy ubezpieczenia, poprzez wywieranie presji celem jej zawarcia.

Polityka wynagradzania osób pełniących kluczowe funkcje przewiduje przy przyznawaniu premii uznaniowej zastosowanie korekty w dół w przypadku nadmiernej ekspozycji na obecne bądź przyszłe ryzyka, biorąc pod uwagę profil ryzyka Towarzystwa i koszt kapitału.

Pracodawca oferuje swoim Pracownikom Pracowniczy Program Emerytalny i gwarantuje maksymalną składkę podstawową obciążoną jedynie podatkiem, tj. 7% oskładkowanego wynagrodzenia otrzymywanego od Pracodawcy. Uczestnictwo w programie jest dobrowolne, a przystąpienie do niego warunkowane jest przepracowaniem co najmniej trzech miesięcy u Pracodawcy.

Informacje na temat ważnych transakcji z udziałowcami, osobami wywierającymi istotny wpływ na Towarzystwo, członkami Zarządu oraz Rady Nadzorczej

W zakresie transakcji zawartych z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami organu administrującego, zarządzającego lub nadzorczego, Towarzystwo zawarło:

- 1) osiem umów ubezpieczenia z członkami Zarządu Towarzystwa na łączną sumę ubezpieczenia 18 201 tys. PLN,
- 2) dwadzieścia umów ubezpieczenia z członkami Rady Nadzorczej na łączną sumę ubezpieczenia 20 050 tys. PLN.

Istotne zmiany w systemie zarządzania

- 1) Uchwałą z dnia 15 września 2017 r., zaprotokołowaną aktem notarialnym sporządzonym przez notariusza Macieja Ciszewskiego, prowadzącego Kancelarię Notarialną w Gdańsku, ul. Targ Drzewny 3/7 (Repertorium A Nr 27873/2017), Walne Zgromadzenie Towarzystwa dokonało zmiany statutu Towarzystwa polegającej na poszerzeniu składu Rady Nadzorczej do 6 osób.

Uzupełnienie Rady Nadzorczej o dwóch członków miało miejsce w dniu 26 stycznia 2018 r. W związku z powyższym:

- w okresie od 01 stycznia 2018 r. do 25 stycznia 2018 r. w skład Rady Nadzorczej wchodziłi:
  - a) Grzegorz Bierecki, Przewodniczący Rady Nadzorczej,
  - b) Janusz Ossowski, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,
  - c) Jarosław Bierecki, Członek Rady Nadzorczej,
  - d) Lech Lamenta, Członek Rady Nadzorczej,
- w okresie od 26 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. w skład Rady Nadzorczej wchodziłi:
  - a) Grzegorz Bierecki, Przewodniczący Rady Nadzorczej,
  - b) Janusz Ossowski, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej,

- c) Jarosław Bierecki, Sekretarz Rady Nadzorczej,
  - d) Lech Lamenta, Członek Rady Nadzorczej,
  - e) Elżbieta Ostrowska, Członek Rady Nadzorczej,
  - f) Wioletta Kożuch, Członek Rady Nadzorczej.
- 2) W 2018 roku trzyosobowy skład Zarządu ulegał zmianom:
- w okresie od 01 stycznia 2018 r. do 27 kwietnia 2018 r. w skład Zarządu wchodził:
    - a) Krzysztof Kosznik, Wiceprezes Zarządu,
    - b) Grzegorz Buczkowski, Członek Zarządu (rezygnacja),
    - c) Robert Łoś, Członek Zarządu.
  - w okresie od 27 kwietnia 2018 r. do 30 października 2018 r. w skład Zarządu wchodził:
    - a) Robert Łoś, Wiceprezes Zarządu,
    - b) Krzysztof Kosznik, Wiceprezes Zarządu,
    - c) Małgorzata Karnowska, Wiceprezes Zarządu (rezygnacja),
  - w okresie od 30 października 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. w skład Zarządu wchodził:
    - a) Robert Łoś, Prezes Zarządu,
    - b) Krzysztof Kosznik, Wiceprezes Zarządu,
    - c) Grzegorz Buczkowski, Wiceprezes Zarządu.

W związku z rezygnacją Pana Grzegorza Buczkowskiego z członkostwa w Zarządzie, Rada Nadzorcza w dniu 27 kwietnia 2018 r. powołała Roberta Łosia na Prezesa Zarządu. Decyzją z dnia 18 września 2018 r. Komisja Nadzoru Finansowego wyraziła zgodę na powołanie Roberta Łosia na Prezesa Zarządu Towarzystwa.

Ocena adekwatności systemu zarządzania

W ocenie Towarzystwa system zarządzania opisany w niniejszym dokumencie jest adekwatny do rodzaju, skali i złożoności ryzyk w działalności Towarzystwa.

B2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Towarzystwo powierza wykonywanie zadań z zakresu jego działalności osobom posiadającym niezbędną wiedzę i umiejętności, nad którymi nadzór sprawują osoby posiadające także odpowiednie doświadczenie. Określając zakres powierzanych zadań Towarzystwo bierze pod uwagę możliwość właściwego i rzetelnego wykonania tych zadań na danej funkcji/stanowisku.

Głównym dokumentem obowiązującym w Towarzystwie opisującym zasady i procedury zapewnienia spełnienia wymogów weryfikacji kwalifikacji i reputacji pracowników pełniących kluczowe funkcje/stanowiska jest „Polityka weryfikacji kwalifikacji i reputacji”, zatwierdzona przez Zarząd Towarzystwa.

Polityka powyższa opisuje:

- 1) sposób i odpowiedzialność na etapie rekrutacji kluczowych pracowników, w tym minimalne kryteria kompetencyjne i reputacyjne dla poszczególnych kluczowych funkcji, które są wyznacznikiem w procesie rekrutacji,
- 2) zasady weryfikacji i uzupełniania wiedzy oraz kwalifikacji osób pełniących kluczowe funkcje/stanowiska.

Dokumentem uzupełniającym do powyższej Polityki jest „Profil stanowiska pracy” przygotowany dla poszczególnych kluczowych funkcji/stanowisk. Przeglądu profili stanowisk pracy, ze szczególnym uwzględnieniem adekwatności do wymagań funkcji/stanowisk kluczowych, dokonuje raz w roku Kierownik Zespołu Zarządzania Zasobami Ludzkimi we współpracy z Zarządem Towarzystwa.

Osoby, które faktycznie zarządzają zakładem lub wykonują czynności w ramach innych kluczowych funkcji podlegają szczególnym zasadom rekrutacji. Podczas rekrutacji kandydaci zobowiązani są przedłożyć do wglądu dokumentację potwierdzającą wiedzę, kwalifikacje, reputację oraz doświadczenie niezbędne na danym stanowisku. W trakcie rekrutacji na kluczowe funkcje Towarzystwo stosuje określone wymagania kompetencyjne i reputacyjne, w szczególności (w zależności od rodzaju stanowiska):

- 1) w ramach podstawowych kryteriów w zakresie doświadczenia i kwalifikacji: odpowiednie wykształcenie, doświadczenie zawodowe, znajomość języków obcych, zarządzanie projektami, niekaralność, posiadanie pełnej zdolności do czynności prawnych, posiadanie niezbędnych licencji
- 2) w ramach wymagań technicznych i kompetencyjnych: znajomość branży finansowo-ubezpieczeniowej, wysoko rozwinięte kompetencje menedżerskie w dedykowanych obszarach, wysokie umiejętności interpersonalne, komunikacyjne i analityczne, wiedza nt procesów biznesowych,

Osoby pełniące kluczowe dla Towarzystwa funkcje/stanowiska podlegają regularnej ocenie pracowniczej. Podczas przeprowadzania oceny kompetencji brane są pod uwagę w szczególności:

- 1) wiedza specjalistyczna niezbędna do realizowania powierzonych zadań w ramach pełnionej kluczowej funkcji/stanowiska,
- 2) jakość wykonywanych zadań,
- 3) stopień oraz sposób realizacji założonych celów,
- 4) nastawienie na podnoszenie kwalifikacji,
- 5) zaangażowanie w promowanie postaw proaktywnej współpracy.

Podczas przeprowadzania weryfikacji reputacji, brane są pod uwagę w szczególności:

- 1) postępowanie zgodnie z systemem wartości, zasadami i regułami obowiązującymi w Towarzystwie,
- 2) dbałość o wizerunek Towarzystwa,
- 3) otrzymane nagrody oraz upomnienia i kary,
- 4) analiza opinii dotyczących postawy pracownika pozyskanych od współpracowników i kontrahentów.

W przypadku stwierdzenia luki w wiedzy bądź kwalifikacjach, przełożony ustala ścieżkę rozwoju mającą na celu usunięcie stwierdzonych braków i we współpracy z Managerem ds. Szkoleń i Rozwoju Pracowników wnioskuje do Zarządu o wyrażenie zgody na dokończenie.

W przypadku niespełnienia wymogów w zakresie reputacji, Zarząd przeprowadza analizę stopnia naruszenia wymogu i, wspólnie z ocenianym, ustala możliwości skorygowania postawy ocenianego.

W przypadku rażącego naruszenia powyższych wymogów, właściwy organ władzy Towarzystwa (w zależności od kluczowej funkcji/stanowiska) może podjąć decyzję o rozwiązaniu stosunku pracy lub innego stosunku cywilnoprawnego.

B3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

System Zarządzania Ryzykiem Towarzystwa obejmuje strategię, procesy oraz procedury niezbędne do identyfikowania, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania ryzyk.

Jednym z podstawowych dokumentów w Systemie Zarządzania Ryzykiem jest Strategia zarządzania ryzykiem, która zawiera następujące elementy:

- 1) podstawowe definicje ryzyka i kategorii ryzyka, na które narażone jest Towarzystwo,
- 2) odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem (model trzech linii obrony przed ryzykiem),
- 3) apetyt na ryzyko,
- 4) zasady zarządzania ryzykiem,
- 5) charakterystyka cyklu zarządzania ryzykiem,
- 6) częstotliwość aktualizacji dokumentu,
- 7) wykaz dokumentów powiązanych (m. in. dokumenty opisujące szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka).

Proces zarządzania ryzykiem jest nadzorowany przez Komitet Audytu oraz Radę Nadzorczą Towarzystwa, która raz na kwartał otrzymuje od osoby nadzorującej funkcję zarządzania ryzykiem Raport ryzyka zawierający informacje o profilu ryzyka w Towarzystwie oraz najważniejszych działaniach podejmowanych w zakresie zarządzania ryzykiem. Ponadto, raz na dwa miesiące Komitet Audytu spotyka się z osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem w celu omówienia bieżącej sytuacji w obszarze ryzyka a następnie informacje te referuje podczas posiedzenia Rady Nadzorczej.

Zarząd Towarzystwa odpowiada za strategiczne zarządzanie ryzykiem, w tym za nadzorowanie i monitorowanie działań podejmowanych przez Towarzystwo w zakresie zarządzania ryzykiem. Zarząd podejmuje najważniejsze decyzje mające wpływ na profil ryzyka Towarzystwa oraz uchwała regulacje niezbędne do wdrożenia efektywnego Systemu Zarządzania Ryzykiem.

W ramach Systemu Zarządzania Ryzykiem Zarząd powołał Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem. Skład Komitetu oraz jego zadania zostały opisane w części B1.

Proces zarządzania ryzykiem jest realizowany w trzech, wzajemnie niezależnych liniach obrony:

pierwsza linia obrony – obejmuje bieżące zarządzanie ryzykiem na poziomie jednostek i komórek organizacyjnych. Czynności te realizowane są przez wszystkie biznesowe i operacyjne jednostki organizacyjne Towarzystwa, w szczególności przez Dyrektorów Działów / Kierowników Zespołów pełniących funkcję Właścicieli ryzyk, natomiast pozostali pracownicy Towarzystwa odpowiedzialni są za przestrzeganie zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Towarzystwie w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń.

druga linia obrony – obejmuje inicjowanie oraz koordynowanie określonych działań zarządczych związanych z zarządzaniem ryzykiem i systemem kontroli wewnętrznej, w tym compliance, tj. tworzenie metod, narzędzi, procesów zarządzania ryzykiem. W ramach drugiej linii obrony szczególną rolę w procesie pełni Dyrektor ds. Ryzyka (osoba nadzorująca funkcję zarządzania ryzykiem) oraz Compliance Officer (osoba nadzorująca funkcję compliance).

Funkcja zarządzania ryzykiem realizowana jest w Towarzystwie przez samodzielne stanowisko Dyrektora ds. Ryzyka umiejscowione w strukturze organizacyjnej w Pionie Finansów i Ubezpieczeń. Dyrektor ds. Ryzyka jest osobą nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem i odpowiada w szczególności za:

- 1) rozwój strategii, metod, procesów i procedur identyfikacji, oceny, monitorowania i kontroli ryzyk, na jakie narażone jest Towarzystwo,
- 2) rozwijanie i utrzymanie systemu zarządzania ryzykiem,
- 3) opracowanie, wdrożenie i rozwijanie metodologii i procesów systemu kontroli wewnętrznej,
- 4) monitorowanie skuteczności systemu zarządzania ryzykiem oraz systemu kontroli wewnętrznej,
- 5) odpowiedzialność za proces przeprowadzania własnej oceny ryzyka i wypłacalności (ORSA),
- 6) dążenie do optymalnego wykorzystania systemu zarządzania ryzykiem w procesie podejmowania decyzji przez Zarząd Towarzystwa,

- 7) sporządzanie sprawozdań dotyczących ryzyka dla Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej oraz organów nadzoru,
- 8) podejmowanie inicjatyw zmierzających do propagowania kultury zarządzania ryzykiem w Towarzystwie.

trzecia linia obrony – obejmuje audyt wewnętrzny, który przeprowadza niezależne audyty elementów systemu zarządzania ryzykiem oraz mechanizmów kontrolnych wbudowanych w działalność Towarzystwa. Funkcja ta realizowana jest przez Audytora Wewnętrznego.

Cykl zarządzania ryzykiem w Towarzystwie obejmuje następujące etapy: identyfikacja, ocena, postępowanie z ryzykiem oraz monitorowanie i raportowanie ryzyka.

Celem identyfikacji ryzyka jest zapewnienie kompletnej i spójnej identyfikacji wszystkich, potencjalnie istotnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo, zarówno cyklicznie, jak i w trybie ad-hoc. Właściciele ryzyk (pierwsza linia obrony) odpowiadają za proces identyfikacji ryzyk i weryfikowania wcześniej zidentyfikowanych ryzyk. Są oni także odpowiedzialni za zapewnienie, że ryzyka są właściwie udokumentowane.

Dyrektor ds. Ryzyka, wspólnie z Właścicielami ryzyk, opracowuje katalog ryzyk stanowiący przegląd potencjalnych ryzyk dla każdej kategorii, które są istotne dla organizacji. Katalog ryzyk podlega corocznej, a w razie konieczności – w trybie ad-hoc, aktualizacji przez Dyrektora ds. Ryzyka we współpracy z Właścicielami ryzyk.

Celem pomiaru ryzyka jest dokonanie pełnej i systematycznej oceny wszystkich zidentyfikowanych ryzyk. Pomiar ryzyka dokonuje się po uwzględnieniu wszystkich podjętych działań minimalizujących ryzyko (mechanizmów kontrolnych ryzyka), zatem ocenie podlega ryzyko netto. W zależności od kategorii ryzyka pomiar odbywa się na podstawie eksperckiej wiedzy osób zaangażowanych w proces zarządzania ryzykiem (ocena jakościowa) lub z wykorzystaniem formuły standardowej (ocena ilościowa). Ocena jakościowa ryzyka netto prowadzona jest przy użyciu dwóch parametrów: prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka oraz skutku (dla obu parametrów Towarzystwo stosuje skale pięciostopniowe) natomiast ocena ilościowa ryzyk prowadzona jest przy użyciu formuły standardowej. Na bazie wyników oceny prawdopodobieństwa i skutku wyznacza się istotność ryzyka i przyjmuje właściwą reakcję na ryzyko.

W Towarzystwie przyjęto następujące sposoby postępowania z ryzykiem: unikanie, ograniczanie, transfer, akceptacja ryzyka. Właściciele ryzyka są odpowiedzialni za zapewnienie, że stosowane przez nich środki ograniczające ryzyko są zgodne ze strategią ryzyka oraz innymi regulacjami wewnętrznymi.

Celem monitorowania ryzyka jest ustalenie w szczególności czy podejmowane działania minimalizujące ryzyko skutkują oczekiwanymi rezultatami oraz czy nie doszło do zmian w poziomie ryzyka. Za proces monitorowania ryzyk odpowiedzialni są Właściciele ryzyk.

Raportowanie ryzyk w Towarzystwie dzieli się na raportowanie cykliczne oraz raportowanie ad hoc. Raportowanie ad hoc służy uzupełnieniu cyklicznego procesu przepływu informacji, aby w szczególnych przypadkach umożliwić szybki obieg informacji. Częstotliwość oraz zakres raportów zostały określone w dokumentach opisujących zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyk. Za raportowanie ryzyk odpowiedzialni są Właściciele ryzyka, odbiorcami są: Dyrektor ds. Ryzyka, Komitet ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Zarząd.

W ramach apetytu na ryzyko Towarzystwo wdrożyło szereg limitów jak i Kluczowych Wskaźników Ryzyka dla poszczególnych rodzajów ryzyka. Szczegółowe zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka zostały opisane w części C. niniejszego sprawozdania.

Towarzystwo dokonuje własnej oceny ryzyka i wypłacalności (dalej: „ORSA”) nie rzadziej, niż raz w roku. W przypadku, gdy wyniki ORSA odbiegają od progów akceptowalnych przez Towarzystwo, Zarząd Towarzystwa może zlecić inną częstotliwość. Każdorazowo, Zarząd aktywnie uczestniczy w procesie przeprowadzania ORSA, kieruje jej przebiegiem i weryfikuje jej wyniki a następnie dokonuje przeglądu oceny i zatwierdza jej wyniki.

Głównym celem ORSA jest zapewnienie, że w Towarzystwie dokonywany jest proces oceny wszystkich ryzyk, na jakie Towarzystwo jest narażone oraz określenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności. Aby to osiągnąć, niezbędne jest istnienie w Towarzystwie właściwych procesów monitorowania i szacowania ryzyk oraz wyznaczania ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, a także zapewnienie, że wyniki tych procesów stanowią istotną składową procesów decyzyjnych w Towarzystwie. Przeprowadzenie procesu ORSA, w szczególności przeprowadzenie oceny ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności, wymaga wkładu od większości jednostek organizacyjnych, zarówno biznesowych i operacyjnych (pierwsza linia obrony) jak i jednostek / stanowisk nadzorczych (druga linia obrony) jak i audytora wewnętrznego (trzecia linia obrony przed ryzykiem). Celem ORSA jest też analiza związku między profilem ryzyka, limitami tolerancji ryzyka i ogólnymi potrzebami w zakresie wypłacalności.

Towarzystwo przeprowadza proces ORSA wykorzystując aktualną dokumentację obowiązującą w Towarzystwie, w szczególności:

- 1) strategię zarządzania ryzykiem, politykami i procedurami opisującymi zarządzanie poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- 2) politykę ORSA,
- 3) politykę zarządzania kapitałem,
- 4) zasady przeprowadzania testów warunków skrajnych,
- 5) procedurę badania jakości danych.

Towarzystwo uwzględnia w ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności wszystkie istotne ryzyka, na jakie jest narażone i na które może być narażone w perspektywie średnio- / ewentualnie długoterminowej jak również ryzyka nie ujęte w formule standardowej, niezależnie od tego czy są to ryzyka mierzalne czy też trudnomierzalne takie jak ryzyko strategiczne, czy też ryzyko reputacyjne.

Dokonując oceny ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności Towarzystwo podejmuje decyzje odnośnie do metod służących do zarządzania i ograniczania ryzyka: czy są to zwiększone wymogi kapitałowe Towarzystwa, czy też inne techniki ograniczania ryzyk.

ORSA dostarcza m.in. informacji na temat obecnego profilu ryzyka Towarzystwa, przewidywanego rozwoju profilu ryzyka a także wynikających z tego tytułu potrzeb kapitałowych, zatem jest uwzględniana przez Towarzystwo w procesie podejmowania strategicznych decyzji. Towarzystwo uwzględnia zatem wyniki ORSA oraz wnioski uzyskane w trakcie procesu tej oceny co najmniej w ramach zarządzania kapitałem, planowania działalności, opracowywania i tworzenia produktów ubezpieczeniowych.

Towarzystwo dokumentuje proces podejmowania kluczowych decyzji oraz czy w jakim zakresie została uwzględniona ORSA. Dokumentacja ta uwzględnia wpływ kluczowych decyzji na przyszłe wymogi kapitałowe oraz sposób, w jaki Towarzystwo zamierza pozyskać ewentualnie potrzebny zwiększony kapitał. Zatem w ORSA, Towarzystwo uwzględnia planowaną strategię działalności Towarzystwa i kluczowe decyzje oraz na odwrót przy tworzeniu strategii działalności Towarzystwa i przy podejmowaniu kluczowych decyzji są uwzględniane wyniki / rekomendacje wynikające z Raportu ORSA.

Elementem strategii biznesowej Towarzystwa jest strategia zarządzania ogólnymi potrzebami w zakresie wypłacalności i ustawowymi wymogami kapitałowymi, strategia ta jest zintegrowana z zarządzaniem

wszystkimi istotnymi ryzykami, na które Towarzystwo jest (lub może być) narażone. Stąd też wyniki ORSA są uwzględniane w zarządzaniu Towarzystwem, w szczególności w podejmowaniu decyzji strategicznych.

Podsumowując, Towarzystwo wdrożyło system zarządzania ryzykiem, który w szczególności:

- 1) obejmuje strategię, procesy oraz procedury niezbędne do identyfikowania, pomiaru, monitorowania, zarządzania i raportowania istotnych ryzyk, na jakie narażone jest Towarzystwo,
- 2) określa role i odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie organizacji,
- 3) jest dostosowany do struktury organizacyjnej oraz z procesów decyzyjnych zachodzących w Towarzystwie,
- 4) uwzględnia strategiczne cele Towarzystwa, w tym strategię zarządzania ryzykiem,
- 5) obejmuje stosowanie skutecznych mechanizmów kontrolujących i ograniczających zidentyfikowany, zmierzony lub oszacowany poziom ryzyka.

Biorąc pod uwagę powyższe Towarzystwo ocenia, iż wdrożony system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany adekwatnie do skali i charakteru prowadzonej działalności.

B4. System kontroli wewnętrznej

System Kontroli Wewnętrznej Towarzystwa ma na celu zapewnienie skuteczności i efektywności działania Towarzystwa, prawidłowości procedur administracyjnych i księgowych, a także wiarygodnej sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego oraz zgodności działania z przepisami prawa oraz regulacjami wewnętrznymi. Opiera się on na następujących obszarach i procesach:

- 1) środowisko kontroli,
- 2) identyfikacja i ocena ryzyka,
- 3) mechanizmy kontrolne,
- 4) informacja i komunikacja,
- 5) monitorowanie.

System kontroli wewnętrznej bada i zwiększa efektywność działania procesów oraz systemu zarządzania organizacją. Organizacja i zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w poszczególnych jednostkach organizacyjnych mają na celu ciągłą analizę przebiegu i rezultatów pracy poszczególnych pracowników i zespołów. Jest to codzienne, regularne weryfikowanie wszystkich czynności w celu zapewnienia ich zgodności z procedurami i mechanizmami kontrolnymi, które umożliwiają zarządzanie istotnymi ryzykami operacyjnymi.

System Kontroli Wewnętrznej został opisany w dokumencie System Kontroli Wewnętrznej i został zatwierdzony przez Zarząd.

Struktura systemu kontroli wewnętrznej zbudowana jest w oparciu o trzy linie obrony, reprezentowane przez trzy funkcje: Właściciel / Lider Procesu operacyjnego / biznesowego (operacyjnie zarządza ryzykiem w podległym obszarze / procesie), Dyrektor ds. Ryzyka (koordynuje i monitoruje ocenę ryzyka i mechanizmów kontrolnych) i Audytor Wewnętrzny (niezależny od działalności operacyjnej, bada poprawność oraz efektywność mechanizmów kontrolnych ryzyka). Główna odpowiedzialność za ryzyko i jego kontrolę spoczywa na Zarządzie.

Punkt wyjścia dla systemu kontroli wewnętrznej stanowią kluczowe procesy realizowane przez organizację oraz istotne ryzyka operacyjne. Pełnomocnik Zarządu ds. SZJ i CSR aktualizuje Listę procesów zachodzących w organizacji oraz Listę Właścicieli / Liderów Procesów.

Procesy zawierające istotne ryzyka są analizowane przez Właściciela / Lidera Procesu, który przypisuje mechanizmy kontrolne do każdego kluczowego ryzyka (identyfikacja mechanizmu kontrolnego wraz z informacjami: opis mechanizmu, kto go realizuje, z jaką częstotliwością, jaki jest dowód na jego przeprowadzenie, gdzie jest on opisany i gdzie archiwizujemy dokumentację), przeprowadza samocenę ryzyka i mechanizmów kontrolnych, oraz definiuje i wdraża środki zaradcze (o ile są konieczne). Właściciel / Lider Procesu odpowiedzialny jest za cykliczne monitorowanie i informowanie Dyrektora ds. Ryzyka o poziomie ryzyka i realizacji zaleceń zdefiniowanych podczas procesu samooceny ryzyka i mechanizmów kontrolnych.

Proces opisany powyżej przebiega w cyklu rocznym i jest aktualizowany w miarę potrzeb. W przypadku wystąpienia znaczących zmian w działalności i strategii organizacji lub wszelkich istotnych zdarzeń, samoocenę ryzyka i mechanizmów kontrolnych przeprowadza się w trybie ad-hoc.

Dyrektor ds. Ryzyka dokonuje przeglądu systemu kontroli wewnętrznej oraz przygotowuje raporty systemu kontroli wewnętrznej dla odpowiednich podmiotów. Ponadto, Dyrektor ds. Ryzyka, mając na celu zapewnienie właściwego działania systemu kontroli wewnętrznej, współpracuje z Audytorem Wewnętrznym, Compliance Officerem i Pełnomocnikiem Zarządu ds. SZJ i CSR. Wymiana informacji ma na celu, w szczególności:

- 1) monitorowanie systemu kontroli wewnętrznej (polityk, procedur, zasad, itp.), w tym badania czy ustalone w Towarzystwie system kontroli wewnętrznej jest wdrażany i przestrzegany,
- 2) monitorowanie i badanie, czy polityki, procedury, zasady, itp., stanowiące system kontroli wewnętrznej, są adekwatne i skuteczne dla prawidłowego działania Towarzystwa i oceny ryzyk,
- 3) podejmowaniu wspólnych działań korygujących i zapobiegawczych, jako mechanizmu wspierającego Właścicieli / Liderów procesów.

Towarzystwo zidentyfikowało kluczowe procesy biznesowe i wspierające. W ramach tych procesów każda jednostka organizacyjna i biznesowa opracowuje i wdraża dokumentację dotyczącą danego procesu, tj. strategię, regulaminy, polityki, instrukcje, procedury, wytyczne, etc. Wdrażany w Towarzystwie System Kontroli Wewnętrznej kładzie duży nacisk na konieczność opracowania i wdrożenia dokumentacji opisującej przebieg kluczowych procesów, funkcjonujące w nich mechanizmy kontrolne ograniczające poziom ryzyk operacyjnych, konieczność zbierania dowodów potwierdzających przeprowadzenie czynności kontrolnych i ich archiwizację zapewniając dostępność do nich w krótkim czasie.

Compliance Officer

Funkcja compliance realizowana jest w Towarzystwie przez samodzielne stanowisko Compliance Officera umiejscowione w strukturze organizacyjnej Towarzystwa w Pionie Członka Zarządu odpowiedzialnego za Pion Korporacyjny. Compliance Officer nadzoruje funkcję compliance, jest wspierany przez pracowników Działu Prawnego i Zapewnienia Zgodności.

Funkcja zapewnienia zgodności z przepisami działa na podstawie Polityki zapewnienia zgodności (Compliance), która określa zadania Compliance Officera, w tym stałe doradztwo, monitorowanie oraz raportowanie z zakresie zapewnienia zgodności (zmiany otoczenia prawnego, zgłaszanie nieprawidłowości i identyfikacja konfliktów interesów, sprawy sądowe). Powyższa polityka określa również umiejscowienie Compliance Officera, który w ramach samodzielnego stanowiska podlega wyłącznie Zarządowi i ma zapewniony dostęp do posiedzeń organu zarządzającego i nadzorującego z prawem głosu, formułowania uwag i składania dokumentów. Polityka zawiera również plan zapewnienia zgodności obejmujący planowane działania funkcji zgodności z przepisami, uwzględniające wszystkie odpowiednie obszary działalności Towarzystwa oraz ich ekspozycję na ryzyko związane z przestrzeganiem przepisów. Do takich działań należą: szkolenia pracowników, przesyłanie Alertów Prawnych, bieżące doradzanie w zakresie

zgodności z przepisami, opiniowanie regulacji wewnętrznych, warunków produktów ubezpieczeniowych, wsparcie przy rozpatrywaniu reklamacji, weryfikacja korespondencji z organami nadzoru.

W ramach funkcji zapewnienia zgodności obowiązuje również Polityka zarządzania konfliktami interesów oraz Kodeks etyki pracowników.

Podsumowując, Compliance Officer odpowiada w szczególności za:

- 1) opracowywanie i wdrażanie dokumentacji z zakresu Compliance,
- 2) monitoring prawa i regulacji wewnętrznych, w tym cykliczny monitoring regulacji wewnętrznych i zgłaszanie potrzeb i wskazówek co do modyfikacji ich treści,
- 3) opiniowanie regulacji wewnętrznych, umów pod kątem ryzyka zgodności z prawem,
- 4) zarządzanie konfliktami interesów,
- 5) aktualizacja wiedzy pracowników na temat zmian w regulacjach wpływających na prowadzenie działalności Towarzystwa,
- 6) współpraca z jednostkami organizacyjnymi Towarzystwa w celu zapewnienia zgodności realizowanych procesów z obowiązującymi regulacjami i zasadami etyki,
- 7) przeciwdziałanie naruszaniu obowiązujących przepisów prawa poprzez opracowywanie wewnętrznych przepisów i regulacji,
- 8) monitorowanie, rejestrowanie i informowanie Zarządu, Dyrektora ds. Ryzyka, audytora wewnętrznego o wszelkich ryzykach braku zgodności procesów zachodzących w Towarzystwie.

B5. Funkcja audytu wewnętrznego

Audyt Wewnętrzny realizowany jest w Towarzystwie przez samodzielne stanowisko Audytora Wewnętrznego (1 pracownik zatrudniony na ½ etatu) podlegające bezpośrednio Prezesowi Zarządu Towarzystwa. Audytor Wewnętrzny nadzorujący funkcję Audytu Wewnętrznego podlega administracyjnie/formalnie Prezesowi Zarządu, a funkcjonalnie - Zarządowi Towarzystwa.

Audytor Wewnętrzny odpowiada w szczególności za:

- 1) dostarczanie niezależnej i obiektywnej oceny adekwatności i efektywności systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz ładu organizacyjnego,
- 2) opracowywanie - poprzez podejście oparte na ryzyku - i przedkładanie do zaopiniowania przez Zarząd i zatwierdzenia przez Komitet Audytu Rocznych Planów i Planów 5-letnich Audytu Wewnętrznego,
- 3) przeprowadzanie audytów wewnętrznych zgodnie z zaopiniowanymi przez Zarząd i zatwierdzonymi przez Komitet Audytu Rocznymi Planami Audytu Wewnętrznego,
- 4) przeprowadzanie audytów doraźnych oraz zadań o charakterze doradczym - które nie były ujęte w Rocznych Planach Audytu Wewnętrznego – z własnej inicjatywy Audytora Wewnętrznego, na wniosek Zarządu, Komitetu Audytu lub Rady Nadzorczej lub któregośkolwiek z Członków Zarządu, Komitetu Audytu lub Rady Nadzorczej,
- 5) sporządzanie raportów z przeprowadzanych audytów wewnętrznych,
- 6) wydawanie rekomendacji na podstawie przeprowadzonych audytów wewnętrznych wraz z określeniem czasu na wdrożenie zalecanych zmian oraz osób odpowiedzialnych,
- 7) sporządzanie kwartalnych sprawozdań dla Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej w zakresie wykonania celów Audytu Wewnętrznego, Rocznych Planów Audytu Wewnętrznego oraz statusu wdrożenia rekomendacji - wydawanych przez Audytora Wewnętrznego po przeprowadzanych zadaniach audytowych - które zostały zatwierdzone przez Zarząd Towarzystwa do realizacji,
- 8) sporządzanie rocznego sprawozdania dla Zarządu, Komitetu Audytu i Rady Nadzorczej na temat oceny systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej oraz ładu organizacyjnego Towarzystwa.

O wynikach audytów wewnętrznych oraz o wydanych na tej podstawie rekomendacjach informowany jest Zarząd Towarzystwa, który podejmuje ostateczną decyzję w zakresie działań, które mają być podjęte w odniesieniu do zaleceń Audytu Wewnętrznego. Zarząd Towarzystwa decyduje, które rekomendacje po audycie wewnętrznym będą realizowane i zatwierdza je Uchwałą Zarządu, zapewniając, iż osoby wskazane, jako odpowiedzialne za ich realizację, zostaną do tego zobowiązane.

Rada Nadzorcza Towarzystwa oraz Komitet Audytu Towarzystwa są informowane o wydanych i zatwierdzonych przez Zarząd rekomendacjach w sprawozdaniach kwartalnych funkcji Audytu Wewnętrznego. Rada Nadzorcza oraz Komitet Audytu w sprawozdaniach kwartalnych otrzymują również informacje o statusie wdrożenia rekomendacji po wcześniejszych audytach.

Niezależność Audytu Wewnętrznego zapewniona jest poprzez zapisy obowiązującego Regulaminu Audytu Wewnętrznego, w tym m.in. Punkt VI, podpunkt 4: *"Działalność audytu wewnętrznego powinna być wolna od ingerencji w zakres audytu, sposób przeprowadzania czynności audytorskich oraz komunikowanie rezultatów"*. Sposób organizacji oraz umiejscowienie w strukturze organizacyjnej – bezpośrednia podległość Audytora Wewnętrznego pod Prezesa Zarządu Towarzystwa - zapewniają niezależność funkcji Audytu Wewnętrznego. Audytor Wewnętrzny ma zapewnioną możliwość bezpośredniego komunikowania się z Zarządem, Komitetem Audytu i Radą Nadzorczą. Ponadto, Audytor Wewnętrzny nie łączy wykonywania zadań funkcji Audytu Wewnętrznego z innymi funkcjami należącymi do systemu zarządzania.

B6. Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna realizowana jest w Towarzystwie przez Zespół Funkcji Aktuarialnej (część Działu Aktuarialnego) umiejscowiony w strukturze organizacyjnej w Pionie Finansów i Ubezpieczeń. Osobą nadzorującą tę funkcję jest Dyrektor Działu Aktuarialnego, który odpowiada w szczególności za:

- 1) nadzór nad ustalaniem wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowości,
- 2) koordynacja ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- 3) nadzorowanie ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności w przypadku stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego,
- 4) zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych,
- 5) porównywanie najlepszych oszacowań w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń,
- 6) nadzór nad wyliczaniem kapitałowego wymogu wypłacalności,
- 7) informowanie Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa o wiarygodności i adekwatności ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności,
- 8) wyrażanie opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia,
- 9) wyrażanie opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji,
- 10) udział we wdrażaniu efektywnego systemu zarządzania ryzykiem.

Uprawnienia funkcji aktuarialnej:

- 1) dostęp do wszelkich danych gromadzonych przez Towarzystwo niezbędnych do realizacji zadań funkcji aktuarialnej,
- 2) dostęp do wszelkich regulacji wewnętrznych Towarzystwa niezbędnych do realizacji zadań funkcji aktuarialnej.

B7. Outsourcing

Towarzystwo opracowało i wdrożyło Politykę współpracy z podmiotami zewnętrznymi w ramach której określono zakres odpowiedzialności oraz zasady postępowania i kryteria uwzględniane przy wyborze, zawarciu umowy, nadzorowaniu współpracy z podmiotem zewnętrznym realizującym działania w ramach

outsourcingu. Stosowane w Towarzystwie zasady dopuszczają możliwość powierzenia w drodze outsourcingu:

1) następujących funkcji należących do systemu zarządzania, które jednocześnie uznaje za podstawowe i ważne: funkcji zarządzania ryzykiem, funkcji compliance, funkcji aktuarialnej.

Towarzystwo nie przewiduje możliwości zlecenia w drodze outsourcingu funkcji audytu wewnętrznego.

2) następujących czynności ubezpieczeniowych:

- a) zawieranie umów ubezpieczenia, a także wykonywanie tych umów,
- b) składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia – tę czynność ubezpieczeniową Towarzystwo uznaje za podstawową i ważną,
- c) ustalanie składek i prowizji należnych z tytułu umów ubezpieczenia,
- d) ocena ryzyka w ubezpieczeniach osobowych i ubezpieczeniach majątkowych,
- e) wypłacanie odszkodowań i innych świadczeń należnych z tytułu umów ubezpieczenia,
- f) prowadzenie kontroli przestrzegania przez ubezpieczających lub ubezpieczonych, zastrzeżonych w umowie lub w ogólnych warunkach ubezpieczeń, obowiązków i zasad bezpieczeństwa odnoszących się do przedmiotów objętych ochroną ubezpieczeniową,
- g) prowadzenie postępowań regresowych oraz postępowań windykacyjnych związanych z wykonywaniem umów ubezpieczenia,
- h) ustalanie przyczyn i okoliczności zdarzeń losowych,
- i) ustalanie wysokości szkód oraz rozmiaru odszkodowań oraz innych świadczeń należnych uprawnionym z umów ubezpieczenia,
- j) ustalanie wartości przedmiotu ubezpieczenia,
- k) zapobieganie powstawaniu albo zmniejszenie skutków zdarzeń losowych oraz finansowanie tych działań z funduszu prewencyjnego.

Wśród zasad, którymi kieruje się Towarzystwo podczas procesu zlecenia wykonania usług dostawcy jak i monitorowania wywiązywania się insourcera z powierzonych zadań, są w szczególności:

- 1) konieczność przeprowadzenia analizy korzyści i zagrożeń związanych z outsourcingiem,
- 2) konieczność przeprowadzenia analizy złożonych ofert przez insourcera pod kątem spełnienia ustalonych przez Towarzystwo wymogów zawartych w zapytaniu ofertowym oraz oceny samego insourcera, jako podmiotu świadczącego usługi w zakresie realizacji procesu,
- 3) zastosowanie kluczowych, z góry ustalonych przez Towarzystwo, zapisów w umowie pomiędzy Towarzystwem a insourcerem,
- 4) opracowanie strategii postępowania na wypadek konieczności natychmiastowego wstrzymania przez insourcera realizacji procesu (tzw. „exit plan”),
- 5) konieczność zawiadomiania organu nadzoru o zamiarze zawarcia umowy w przypadku outsourcingu funkcji należących do systemu zarządzania oraz podstawowych lub ważnych czynności,
- 6) konieczność prowadzenia nadzoru nad prawidłowym wykonywaniem zawartej umowy zgodnie ze stosowanymi w Towarzystwie kryteriami,
- 7) przeprowadzanie regularnej oceny insourcera.

W 2018r. Towarzystwo zlecało w ramach outsourcingu czynność uznaną za podstawową lub ważną - składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o odszkodowania lub inne świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia - trzem podmiotom zewnętrznym podlegającym jurysdykcji polskiej.

B8. Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

C. Profil ryzyka

Profil ryzyka opisuje rodzaje ryzyka, na które narażone jest Towarzystwo oraz stopień narażenia na te ryzyka. Zawiera on, w szczególności, opis sposobów zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

Do istotnych ryzyk, na które narażone jest Towarzystwo, należą ryzyka: aktuarialne, rynkowe, kredytowe, płynności, strategiczne, konkurencji, operacyjne, reputacji i zarażenia. Spośród powyższych Towarzystwo uwzględnia w obliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności następujące ryzyka: ryzyko aktuarialne, ryzyko rynkowe, ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, ryzyko operacyjne.

Szczegółowe zasady zarządzania ryzykami znajdują się w sekcjach C1 – C6.

C1. Ryzyko aktuarialne

Celem zarządzania ryzykiem aktuarialnym jest właściwa selekcja ryzyk jakie Towarzystwo zamierza przyjąć do ubezpieczenia oraz ustalenie składki ubezpieczeniowej na poziomie zapewniającym pokrycie wszystkich zobowiązań Towarzystwa wynikających z tytułu zawieranych umów ubezpieczenia oraz kosztów wykonywania prowadzonej działalności ubezpieczeniowej.

Odpowiedzialność za zarządzanie ryzykiem aktuarialnym ponosi odpowiednio - Dyrektor Działu Ubezpieczeń w odniesieniu do ubezpieczeń majątkowych (z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych), Dyrektor Działu Ubezpieczeń Zdrowotnych – w odniesieniu do ubezpieczeń zdrowotnych, który:

- 1) wskazuje na czynniki ryzyka, które należy wziąć pod uwagę podczas tworzenia lub modyfikacji produktów ubezpieczeniowych,
- 2) w porozumieniu z Aktuariuszem określa limity sum ubezpieczenia, dopuszczalne zniżki akwizycyjne do taryfy składki oraz potrzebę scedowania całości lub części ryzyka innemu zakładowi ubezpieczeń (reasekuratorowi),
- 3) nadzoruje adekwatność i prawidłowość wykonania procedur underwritingowych,
- 4) w porozumieniu z Aktuariuszem wnioskuje do Zarządu o zmianę taryfy lub o podjęcie innych działań w przypadku niekorzystnych wskaźników finansowych danego produktu ubezpieczeniowego.

Podczas identyfikacji ryzyka aktuarialnego Zespół Ubezpieczeń w Dziale Ubezpieczeń w odniesieniu do ubezpieczeń majątkowych, zaś Zespół Ubezpieczeń Zdrowotnych w Dziale Ubezpieczeń Zdrowotnych w odniesieniu do ubezpieczeń zdrowotnych, przeprowadza analizę istniejącego portfela ubezpieczeń. We współpracy z odpowiednimi jednostkami organizacyjnymi, np. Działem Aktuarialnym, ocenia się czy nastąpiły jakiegokolwiek zmiany czynników wewnętrznych lub zewnętrznych, które potencjalnie mogą wpływać na bieżący portfel ubezpieczeń, w tym zmiany w regulacjach prawnych, zwiększona częstotliwość występowania szkody, inna średnia długość życia itp. Ocenie podlega również potencjalny wpływ tych zmian na ogólne ryzyko aktuarialne. Podobnie przeprowadza się analizę nowego biznesu oraz jego potencjalne oddziaływanie na ryzyko aktuarialne.

Podstawowym zadaniem oceny jest zidentyfikowanie najistotniejszych postaci ryzyka i zagrożeń, określenie prawdopodobieństwa ich wystąpienia, funkcjonujących organizacyjnych i technicznych środków ochrony oraz ukazanie poszczególnych czynników składowych ryzyka. Sposób prowadzenia oceny, zakres informacji i stopień uszczegółowienia analizy jest uzależniony od rodzaju i zakresu wnioskowanej ochrony ubezpieczeniowej, rodzaju prowadzonej działalności przez ubezpieczającego, poziomu ekspozycji na określone zagrożenia oraz wielkości i wartości planowanych do ochrony ubezpieczeniowej składników.

Zawieranie umów ubezpieczenia odbywa się w granicach posiadanych kompetencji. Zakres uprawnień i wysokość limitów akceptacyjnych określone są w indywidualnych pełnomocnictwach i uzależnione od pełnionych funkcji oraz rodzaju ubezpieczenia/grupy ubezpieczeń.

Limity akceptacyjne ustalane są na poszczególne grupy ubezpieczeń/rodzaje ubezpieczeń i określają maksymalne sumy ubezpieczenia/sumy gwarancyjne w OWU poszczególnych produktów, do wysokości, których mogą być zawierane ubezpieczenia.

Ryzyka wyłączone z obligatoryjnej umowy reasekuracyjnej ryzyk majątkowych mogą być przyjęte do ubezpieczenia pod warunkiem zapewnienia fakultatywnego pokrycia reasekuracyjnego lub zgody Dyrektora Działu Ubezpieczeń na pozostawienie ryzyka na udziale własnym Towarzystwa.

Przyjęte techniki ograniczania ryzyka aktuarialnego:

- 1) monitorowanie i analiza wskaźników (szkodowość, poziom kosztów administracyjnych, akwizycji) oraz pozostałych pozycji rachunku technicznego (w ujęciu produktowym jak i grup ubezpieczeń),
- 2) stosowanie limitów na produkt, które zostały określone w pełnomocnictwach na danym szczeblu pracownika, underwriting i rzetelna ocena ryzyka ubezpieczeniowego w trakcie przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, szkolenia pracowników biorących udział w ocenie ryzyka,
- 3) weryfikacja, czy umowa reasekuracyjna jest zgodna ze strategią ryzyka oraz innymi wewnętrznymi regulacjami,
- 4) monitorowanie realizacji poszczególnych zaleceń wydanych po audycie ubezpieczeniowym, stosowanie limitów na produkt, które zostały określone w pełnomocnictwach na danym szczeblu pracownika, underwriting i rzetelna ocena ryzyka ubezpieczeniowego w trakcie przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, szkolenia pracowników biorących udział w ocenie ryzyka czy umowa reasekuracyjna są zgodne ze strategią ryzyka oraz innymi wewnętrznymi regulacjami.

Pomiar ryzyk aktuarialnych odbywa się za pomocą formuły standardowej. Wartości poszczególnych składowych SCR dotyczących ryzyka aktuarialnego znajdują się w poniższych tabelach (wartości porównywane są ze stanem na 31.12.2017r.).

Ryzyko ubezpieczeniowe - ubezpieczenia majątkowe	2017	2018	Komentarz
Ryzyko składki i rezerw	27 444	19 864	Spadek w wyniku zmniejszenia się portfela.
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	3 916	3 799	
Ryzyko katastroficzne	23 243	10 315	Poprawa metodologii wyznaczania ekspozycji w ryzyku katastroficznym. Zmiana nie wynika ze zmiany charakteru i rozmiaru portfela.
Dywersyfikacja	-14 258	-9 121	

Ryzyko ubezpieczeniowe 40 345 24 857

Ryzyko ubezpieczeniowe - ubezpieczenia zdrowotne	2017	2018	Komentarz
Ryzyko składki i rezerw	133 624	129 944	Spadek w wyniku zmniejszenia się portfela.
Ryzyko związane z rezygnacjami z umów	13 005	11 600	
Ryzyko katastroficzne	10 012	2 900	Zmiana scenariusza dla wypadków masowych
Dywersyfikacja	-7 166	-2 145	

Ryzyko ubezpieczeniowe   137 102   131 216

Właściciel ryzyk odpowiedzialny jest za zapewnienie, że wybrane przez niego środki ograniczające ryzyko są zgodne ze strategią ryzyka oraz innymi wewnętrznymi regulacjami.

Raportowanie ryzyk, statusu wdrażania akcji mitygujących odbywa się regularnie, zarówno do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem jak i do Zarządu.

W ramach ryzyka aktuarialnego, w portfelu ubezpieczeń bancassurance, występuje istotna koncentracja wokół największego kontrahenta, co może skutkować utratą przyszłych składek, a nawet masowymi rezygnacjami /w przypadku upadłości/. Towarzystwo narażone jest na ryzyko katastroficzne zarówno ze względu na koncentrację geograficzną dużych ekspozycji, jak i koncentrację geograficzną większej liczby mniejszych ekspozycji. Ponadto, w ramach polis grupowych występuje koncentracja ryzyka wypadków. Towarzystwo zarządza wymienionymi ryzykami poprzez dywersyfikację portfela oraz cesję. Ryzyka zostały uwzględnione w kapitałowym wymogu wypłacalności.

Towarzystwo nie korzysta ze spółek celowych.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach przeprowadzonych testów warunków skrajnych Towarzystwo dokonało analizy scenariusza polegającego na wzroście współczynnika utraty pracy.

Towarzystwo zaobserwowało, że w latach 2016-2017 około 0,5% portfela ubezpieczonych zgłasza szkodę związaną z utratą pracy. Scenariusz analizuje zjawisko 20-krotnego wzrostu współczynnika utraty pracy do wartości 10%.

Dane w tys. PLN	2018-12-31	2019-12-31	2020-12-31	2021-12-31
Rezerwa składek Lob 12 - przed szokiem	5 630	4 842	4 204	3 597
Rezerwa szkodowa Lob 12 – przed szokiem	1 050	903	784	671
Rezerwa składek Lob 12 - po szoku	19 649	16 361	13 003	9 922
Rezerwa szkodowa Lob 12 – po szoku	3 663	3 050	2 424	1 850
SCR – przed szokiem	171 513	171 631	171 598	171 956
SCR – po szoku	171 710	171 790	171 719	172 042
Współczynnik EOF(SCR)/SCR – po szoku	290%	298%	301%	304%

Realizacja scenariusza nie wpływa istotnie na wypłacalność Towarzystwa.

C2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe jest jednym z obszarów ryzyka inwestycyjnego. Zarządzanie ryzykiem inwestycyjnym opisuje Polityka zarządzania ryzykiem inwestycyjnym i Regulamin działalności lokacyjnej.

Celem zarządzania ryzykiem rynkowym jest ograniczenie potencjalnych strat Towarzystwa spowodowanych wahaniami cen i wahaniami zmienności cen, zobowiązań i instrumentów finansowych.

Towarzystwo stosuje zasadę „ostrożnego inwestora” lokując środki głównie w obligacje Skarbu Państwa. Obligacje Skarbu Państwa stanowią 78,5% wartości lokat. Zgodnie z treścią Regulaminu działalności lokacyjnej, Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności. Dotyczy to w

szczegółności aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego i kapitałowego wymogu wypłacalności.

Właścicielem ryzyka inwestycyjnego jest Dyrektor Generalny, który jest odpowiedzialny za właściwe zarządzanie tym ryzykiem, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka inwestycyjnego na akceptowalnym poziomie.

Decyzje o składzie portfela inwestycyjnego podejmuje Dyrektor Generalny, zgodnie z limitami zawartymi w Regulaminie działalności lokacyjnej.

Czynności wykonawcze w zakresie działalności lokacyjnej Towarzystwa realizuje Dyrektor Generalny w zakresie i na zasadach określonych w Regulaminie działalności lokacyjnej. Czynności monitorujące oraz analizujące dokonane inwestycje (ryzyko / rentowność) realizuje Manager ds. analiz inwestycyjnych i wyniki raportuje do Zarządu, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem i Dyrektora ds. Ryzyka. Wykonywanie działalności lokacyjnej zostało również powierzone profesjonalnemu podmiotowi zewnętrznemu – Union Investment TFI SA – na zasadach określonych umownie, uwzględniających postanowienia zawarte w dokumentacji Towarzystwa.

Towarzystwo identyfikuje ryzyko koncentracji branżowej dla spółek powiązanych z systemem SKOK. W przypadku zamiaru zwiększenia inwestycji (akcje, udziały, dłużne papiery wartościowe, pożyczki) w aktywa spółek należących do systemu SKOK o wartości przekraczającej 1 mln zł., Manager ds. inwestycyjnych i / lub pracownik Działu Aktuarnego przeprowadza analizę wpływu inwestycji na spełnienie limitów inwestycyjnych i / lub testy stresu służące określeniu wpływu tych ekspozycji na spełnienie wymogów wypłacalności. Wyniki analizy przedstawiane są Zarządowi. Na ich podstawie Zarząd podejmuje decyzję o podjęciu bądź rezygnacji z analizowanej inwestycji.

Manager ds. analiz inwestycyjnych odpowiada za monitoring ryzyka inwestycyjnego oraz za raportowanie do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz do Zarządu. Monitoring polega na sprawdzeniu zgodności zaangażowania Towarzystwa w poszczególne rodzaje lokat z limitami wewnętrznymi i zewnętrznymi określonymi w Tabeli limitów inwestycyjnych i zatwierdzonymi przez Zarząd.

Ponadto, Manager ds. analiz inwestycyjnych, pracownicy Zespołu Finansowo-Księgowego i Działu Aktuarnego dostarczają Zarządowi wszelkich informacji niezbędnych do podejmowania decyzji w obszarze zarządzania ryzykiem inwestycyjnym. Zarząd, przed dokonaniem inwestycji, może zwrócić się do Managera ds. analiz inwestycyjnych i / lub pracownika Działu Aktuarnego o przeprowadzenie dodatkowych analiz i / lub testów stresu obrazujących wpływ planowanej inwestycji na zmianę ryzyka oraz zgodność z limitami.

Towarzystwo zdefiniowało limity dla ryzyka rynkowego. Limity zawarte zostały w Tabeli limitów inwestycyjnych zatwierdzonej przez Zarząd Towarzystwa. Limity wynikają z wewnętrznych regulacji Towarzystwa. Dotyczą głównie zaangażowania Towarzystwa w poszczególne rodzaje lokat.

Dział Aktuarny przesyła do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Zarządu Towarzystwa raporty dotyczące wyników testów stresu, zawierających wskaźniki wypłacalności po zajściu szoków. Przynajmniej raz na kwartał Manager ds. analiz inwestycyjnych przekazuje Zarządowi Towarzystwa również informacje o udziale poszczególnych rodzajów inwestycji w portfelu inwestycyjnym. W przypadku przekroczenia ustalonych wartości progowych, raport uzupełniany jest o szczegółowy opis sytuacji.

W ramach ryzyka rynkowego przeprowadzona analiza stanu aktywów na dzień 31.12.2018r. nie wykazała konieczności zmian dotychczasowej polityki zarządzania tym obszarem.

Wartości kapitałowych wymogów wypłacalności dla ryzyk inwestycyjnych zawiera poniższa tabela (wartości porównywane ze stanem na 31.12.2017r.).

Ryzyko rynkowe	2017	2018	Komentarz
Ryzyko stopy procentowej	9 040	9 227	
Ryzyko cen akcji	48 329	37 912	Spadek wartości ryzyka w porównaniu do roku 2017 wynika przede wszystkim ze zmiany wartości symetrycznego mechanizmu dopasowania.
Ryzyko cen nieruchomości	0	0	
Ryzyko spreadu kredytowego	13 873	8 125	Zmiana wynika głównie ze spadku duracji największych ekspozycji narażonych na ryzyko spreadu.
Ryzyko koncentracji aktywów	63 431	64 132	
Ryzyko walutowe	6 554	6 725	
Dywersyfikacja	-52 258	-46 155	
Ryzyko rynkowe	88 969	79 965	

Towarzystwo nie identyfikuje istotnego ryzyka wynikającego z koncentracji na ryzyku rynkowym.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach testów warunków skrajnych Towarzystwo przeprowadziło dwa odwrócone testy warunków skrajnych: test dotyczący zwiększenia zaangażowania w akcje jednego emitenta powodujące wzrost ryzyk rynkowych: cen akcji oraz koncentracji, przy relatywnie niewielkim spadku innych ryzyk rynkowych oraz test dotyczący utraty inwestycji.

W ramach testu dotyczącego zwiększenia zaangażowania w akcje jednego emitenta określone zostały wartości kwot zaangażowania w akcje, przy których wskaźnik wypłacalności Towarzystwa (pokrycie SCR środkami własnymi) spadnie poniżej 150% oraz poniżej 100%.

W celu nabycia akcji przyjęto sprzedaż Obligacji Skarbu Państwa.

Testy stresu są naliczane w oparciu o dane znane na dzień 2018-09-30 oraz zaprognozowane według stanów na 2018-12-31, 2019-12-31, 2020-12-31 i 2021-12-31.

Wartości podstawowych danych finansowych Towarzystwa po zastosowaniu szoków przedstawia poniższa tabela:

dane w tys. PLN	znane		prognozowane			
	2018-09-30	2018-09-30 po szoku	2018-12-31 po szoku	2019-12-31 po szoku	2020-12-31 po szoku	2021-12-31 po szoku
Data, na którą wymóg został naliczony	2018-09-30	2018-09-30 po szoku	2018-12-31 po szoku	2019-12-31 po szoku	2020-12-31 po szoku	2021-12-31 po szoku
Aktywa	805 154	805 154	779 244	789 558	791 270	795 034
Zobowiązania	283 946	283 946	263 897	263 977	264 040	264 083
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	521 207	521 207	515 347	525 582	527 230	530 951
SCR	182 721	520 966	515 824	525 770	527 012	531 407
MCR	45 680	45 680	42 878	43 175	43 273	43 463

Współczynnik EOF(SCR)/SCR	285%	100%	100%	100%	100%	100%
Współczynnik EOF(MCR)/MCR	1141%	1141%	1202%	1217%	1218%	1222%
Wartość aktywów na zakup akcji nienotowanych jednego emitenta prowadząca do spadku wskaźnika wypłacalności do 150%		267 mln. PLN, co stanowi około 57% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	291 mln. PLN, co stanowi około 57% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	300 mln. PLN, co stanowi około 57% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	301 mln. PLN, co stanowi około 57% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	304 mln. PLN, co stanowi około 58% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa
Wartość aktywów na zakup akcji nienotowanych jednego emitenta prowadząca do spadku wskaźnika wypłacalności do 100%		490 mln. PLN, co stanowi 100% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	501 mln. PLN, co stanowi około 98% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	513 mln. PLN, co stanowi około 98% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	514 mln. PLN, co stanowi około 98% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa	518 mln. PLN, co stanowi około 98% obligacji Skarbu Państwa znajdujących się w portfelu Towarzystwa

Wyniki odwróconego testu stresu wskazują, że przy konwersji około 267 mln. PLN z obligacji Skarbu Państwa na akcje nienotowane jednego emitenta Towarzystwo zachowa wskaźniki wypłacalności na bezpiecznym poziomie 150%. Przy konwersji wszystkich obejmowanych testem aktywów wskaźniki wypłacalności pozostałyby na poziomie około 100%. Przyczyną braku pojawienia się niewypłacalności mimo znaczącego zwiększenia się ryzyka koncentracji oraz cen akcji są wysoka nadwyżka kapitałowa Towarzystwa oraz efekt dywersyfikacji pomiędzy ryzykami ubezpieczeniowymi, a rynkowymi.

Niezależnie, w przypadku chęci zaangażowania środków w akcje nienotowane należy rozpatrywać ryzyka nieobjęte formułą standardową, m.in. ryzyko płynności oraz ryzyko koncentracji branżowej.

Towarzystwo przeprowadziło również odwrócony test warunków skrajnych dotyczący utraty inwestycji, zakładający utratę 100% wartości inwestycji innych, niż obligacje Skarbu Państwa, jednostki uczestnictwa w FIO oraz środki zdeponowane w bankach.

Poniższa tabela prezentuje wybrane pozycje sprawozdawcze SALTUS TUV po zaistnieniu szoku:

dane w tys. PLN	znane	prognozowane				
Data	2018-09-30	2018-09-30 po szoku	2018-12-31 po szoku	2019-12-31 po szoku	2020-12-31 po szoku	2021-12-31 po szoku
Aktywa	805 154	593 398	614 136	632 076	634 309	637 056
Zobowiązania	283 946	283 946	263 897	263 977	264 040	264 083
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	521 207	309 451	350 238	368 100	370 269	372 973
SCR	182 721	140 629	141 160	142 570	143 558	144 509
MCR	45 680	45 680	42 878	43 175	43 273	43 463
Współczynnik EOF(SCR)/SCR	285%	220%	248%	258%	258%	258%

Współczynnik EOF(MCR)/MCR	1141%	677%	817%	853%	856%	858%
---------------------------	-------	------	------	------	------	------

Wynik testu stresu potwierdza, że wysoka wartość wskaźników zaangażowania w aktywa o podwyższonym ryzyku nie zagraża stabilności i wypłacalności Towarzystwa, ponieważ nawet w przypadku całkowitej utraty wartości tych inwestycji wskaźnik wypłacalności Towarzystwa pozostaje na bardzo wysokim poziomie.

C3. Ryzyko kredytowe

Celem zarządzania ryzykiem kredytowym jest minimalizacja ryzyka utraty części aktywów.

Właścicielem ryzyka kredytowego jest Zarząd, który jest odpowiedzialny za właściwe zarządzanie ryzykiem kredytowym, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka kredytowego na akceptowalnym poziomie.

W ramach zarządzania ryzykiem kredytowym Towarzystwo stosuje zasadę „ostrożnego inwestora” lokując środki głównie w obligacje Skarbu Państwa. Obligacje Skarbu Państwa na dzień 31.12.2018r. stanowiły 331,5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Zgodnie z treścią Regulaminu działalności lokacyjnej, Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności. Dotyczy to w szczególności aktywów stanowiących pokrycie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych oraz pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego i kapitałowego wymogu wypłacalności.

Zarząd deleguje część zadań związanych z monitorowaniem ryzyka kredytowego:

- 1) monitoring poziomu ryzyka kredytowego i zgodności z przyjętymi limitami – Manager ds. analiz inwestycyjnych,
- 2) przeprowadzanie testów stresu w obszarze ryzyka kredytowego – pracownik Działu Aktuarnego.

Maksymalne łączne sumy na ryzyku dla pojedynczego reasekuratora o danym ratingu określa Polityka reasekuracji.

Limity wyznaczające maksymalną wartość inwestycji wobec danego emitenta lub grupy emitentów powiązanych a także wobec danego rodzaju inwestycji (w tym inwestycji narażonych na ryzyko spreadu \ reasekuratora oraz ryzyka kredytowego – koncentracji aktywów.

Dodatkowo, raz na kwartał Manager ds. analiz inwestycyjnych przeprowadza testy stresu zakładające niewypłacalność pozostałych kontrahentów, w tym ubezpieczających i pośredników ubezpieczeniowych.

Przynajmniej raz na kwartał pracownik Działu Aktuarnego wylicza wartość wymogu kapitałowego dla ryzyk kredytowych Towarzystwa, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

Ponadto, w przypadku planów inwestycyjnych obejmujących inwestycje w papiery wartościowe obarczone ryzykiem spreadu kredytowego i/lub ryzykiem koncentracji branżowej aktywów (papiery emitowane przez spółki powiązane z systemem SKOK), pracownik Działu Aktuarnego i / lub Manager ds. analiz inwestycyjnych przeprowadza analizę wpływu inwestycji na spełnienie limitów inwestycyjnych i/lub testy stresu służące określeniu wpływu tych ekspozycji na spełnienie wymogów wypłacalności. Wyniki analizy przedstawiane są Dyrektorowi ds. Ryzyka oraz Zarządowi. Na ich podstawie Zarząd podejmuje decyzję o podjęciu bądź rezygnacji z analizowanej inwestycji.

W ramach ryzyka kredytowego:

- 1) portfel reasekuracji oraz rating reasekuratorów są stabilne
- 2) brak należności przeterminowanych przekraczających 100 tys. zł. na jednego kontrahenta

3) analiza stanu aktywów na dzień 31.12.2018r. nie wskazuje na konieczność zmian dotychczasowej polityki zarządzania tym obszarem.

Wartości kapitałowych wymogów wypłacalności dla ryzyk inwestycyjnych zawiera poniższa tabela (komentarze powstały na podstawie porównywania danych do bilansu otwarcia):

<u>Pozostałe ryzyka</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	2 513	1 171

Wartości kapitałowych wymogów wypłacalności dla dla ryzyka spreadu kredytowego i ryzyka koncentracji aktywów zostały zaprezentowane w rozdziale dot. ryzyka rynkowego.

W ramach ryzyka kredytowego, Towarzystwo identyfikuje następujące istotne koncentracje ryzyka:

- 1) ryzyko kredytowe wynikające z działalności lokacyjnej (koncentracja wobec pojedynczych emitentów, geograficzna oraz branżowa)
- 2) ryzyko kredytowe w obszarze reasekuracji (ryzyko niewykonania zobowiązania przez reasekuratora).

Towarzystwo zarządza wymienionymi ryzykami poprzez dywersyfikację oraz system limitów. Ryzyka zostały uwzględnione w kapitałowym wymogu wypłacalności.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

Towarzystwo przeprowadziło test warunków skrajnych dotyczący niewypłacalności największego kontrahenta.

Przy modelowaniu przyszłej sytuacji finansowej Towarzystwa wynikającej z niewypłacalności największego kontrahenta przyjęto następujące założenia:

- 1) Natychmiastowa (IV kwartał 2018 roku) utrata największego kontrahenta, skutkująca mniejszymi obrotami w przyszłości;
- 2) Zwrot składek wynikających z umów z tym kontrahentem: zwrot 90% środków znajdujących się w rezerwie składek w liniach biznesu 2 i 12;
- 3) Towarzystwo nie odzyskuje prowizji od kontrahenta należnych w związku ze zwracanymi składkami;
- 4) Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia pozostaje na pierwotnie zakładanym poziomie;
- 5) Zwracane środki pomniejszają wartość obligacji;
- 6) Koszty administracyjne Towarzystwa pozostają na stałym poziomie;
- 7) W kolejnych latach prognozowane składki w liniach biznesu 2 i 12 spadają o 80%;
- 8) Pozostałe parametry portfela, takie jak duracja, convexity, struktura wiekowa ubezpieczonych pozostają bez zmian.

Poniższa tabela zawiera zestawienie podstawowych danych finansowych po przeprowadzeniu opisanego powyżej testu:

dane w tys. PLN	znane	prognozowane			
Data	2018-09-30	2018-12-30 po szoku	2019-12-31 po szoku	2020-12-31 po szoku	2021-12-31 po szoku
Aktywa	805 154	447 479	443 043	440 432	439 875

Zobowiązania	283 946	155 375	153 301	153 737	154 686
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	521 207	292 104	289 742	286 695	285 189
SCR	182 721	101 054	81 125	82 117	83 814
MCR	45 680	25 264	20 281	20 529	20 954
Współczynnik EOF(SCR)/SCR	285%	289%	357%	349%	340%
Współczynnik EOF(MCR)/MCR	1141%	1156%	1429%	1397%	1361%

Realizacja powyższego scenariusza nie zagroziłaby wypłacalności Towarzystwa, nawet w długim okresie.

C4. Ryzyko płynności

Ryzyko płynności jest jednym z obszarów ryzyka inwestycyjnego. Zarządzanie ryzykiem inwestycyjnym opisuje Polityka zarządzania ryzykiem inwestycyjnym i Regulamin działalności lokacyjnej

Celem zarządzania płynnością jest utrzymywanie portfela lokat w taki sposób, aby zawsze Towarzystwo mogło wypełniać terminowo swoje zobowiązania nie będąc zmuszonym do sprzedaży aktywów ze stratą nie do zaakceptowania. W przypadku zagrożenia brakiem płynności Zarząd może podjąć decyzję o przedterminowej sprzedaży aktywów, co może spowodować stratę Towarzystwa.

Towarzystwo stosuje zasadę „ostrożnego inwestora” lokując środki głównie w obligacje Skarbu Państwa. Zgodnie z treścią Regulaminu działalności lokacyjnej, Towarzystwo lokuje środki finansowe w taki sposób, aby osiągnąć jak największy stopień bezpieczeństwa, jakości i rentowności, przy jednoczesnym zachowaniu płynności.

Towarzystwo utrzymuje nadwyżkę płynności. Obligacje Skarbu Państwa, jako bezpieczne i płynne aktywa, na dzień 31.12.2018r. stanowiły 331,5% wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych.

W związku z dużą płynnością obligacji skarbowych i wysokim wskaźnikiem pokrycia tymi papierami rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, Towarzystwo nie identyfikuje istotnych ryzyk w obszarze płynności. Towarzystwo nie zidentyfikowało również istotnych koncentracji w obszarze ryzyka płynności.

Właścicielem ryzyka inwestycyjnego jest Dyrektor Generalny, który jest odpowiedzialny za właściwe zarządzanie tym ryzykiem, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka inwestycyjnego na akceptowalnym poziomie.

Decyzje o składzie portfela inwestycyjnego podejmuje Dyrektor Generalny, zgodnie z limitami zawartymi w Regulaminie działalności lokacyjnej.

Czynności wykonawcze w zakresie działalności lokacyjnej Towarzystwa realizuje Dyrektor Generalny w zakresie i na zasadach określonych w Regulaminie działalności lokacyjnej. Czynności monitorujące oraz analizujące dokonane inwestycje (ryzyko / rentowność) realizuje Manager ds. analiz inwestycyjnych i wyniki raportuje do Zarządu. Wykonywanie działalności lokacyjnej zostało również powierzone profesjonalnemu podmiotowi zewnętrznemu – Union Investment TFI SA – na zasadach określonych umownie, uwzględniających postanowienia zawarte w dokumentacji Towarzystwa.

Towarzystwo zdefiniowało limity dla ryzyka płynności. Limity zawarte zostały w Tabeli limitów inwestycyjnych zatwierdzonej przez Zarząd Towarzystwa. Limity wynikają z wewnętrznych regulacji Towarzystwa. Dotyczą głównie zaangażowania Towarzystwa w poszczególne rodzaje lokat.

Towarzystwo nie szacuje osobno wymogów kapitałowych dla ryzyka płynności.

Towarzystwo nie zakłada, że ryzyko płynności wzrośnie w wyniku przepływów związanych ze składkami otrzymanymi w przyszłości. Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek w poszczególnych liniach biznesowych wynosi (dane w tys. PLN):

Oczekiwane zyski z przyszłych składek	2017	2018
1. Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych	0	201
2. Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	293	263
7. Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	127	121
9. Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	0	2
12. Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	362	466
RAZEM	782	1053

Towarzystwo nie identyfikuje istotnego ryzyka wynikającego z koncentracji na ryzyku płynności.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach ryzyka płynności Towarzystwo nie przeprowadzało testów warunków skrajnych ani analizy wrażliwości.

C5. Ryzyko operacyjne

Celem zarządzania ryzykiem operacyjnym jest optymalizacja efektywności operacyjnej poprzez minimalizację strat operacyjnych, racjonalizację kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Towarzystwa na zdarzenia od niego niezależne.

Zgodnie z funkcjonującym w Towarzystwie Systemem Kontroli Wewnętrznej oraz Systemem Zarządzania Ryzykiem, Właścicielami ryzyka operacyjnego są poszczególni Właściciele/Liderzy procesów, którzy odpowiedzialni są w szczególności za:

- 1) prowadzenie kontroli poprawności realizowanych operacji i ich zgodności z wewnętrznymi regulacjami,
- 2) operacyjną efektywność mechanizmów kontrolnych,
- 3) identyfikację, analizę (w tym samoocenę) oraz kontrolę wszystkich kluczowych ryzyk operacyjnych występujących w procesie w ramach podległego obszaru odpowiedzialności,
- 4) opracowywanie i aktualizację procedur, wytycznych i instrukcji opisujących przebieg realizowanych procesów, mechanizmy kontrolne ryzyka operacyjnego oraz proponowanie zmian w tym zakresie,
- 5) cykliczne monitorowanie i informowanie Dyrektora ds. Ryzyka o poziomie ryzyka i realizacji zaleceń zdefiniowanych podczas analizy ryzyk operacyjnych,
- 6) raportowanie Dyrektorowi ds. Ryzyka zdarzeń wpływających na wzrost poziomu ryzyka operacyjnego,
- 7) definiowanie działań mających utrzymać ryzyko operacyjne na akceptowalnym poziomie, w szczególności w przypadku, gdy mechanizmy kontrolne nie zostały dotychczas zdefiniowane, są niewystarczające bądź nieopisane.

Monitorowanie ryzyk operacyjnych obejmuje w szczególności:

- 1) badanie poprawności przebiegu kluczowych procesów zachodzących w Towarzystwie – realizowane głównie przez Właścicieli / Liderów procesów z udziałem Dyrektora ds. Ryzyka oraz Pełnomocnika Zarządu ds. SZJ i CSR, Audytora Wewnętrznego,
- 2) analiza luk w procesach i regulacjach wewnętrznych przeprowadzana podczas wypełniania ankiety BION, wydawanie rekomendacji dla Właścicieli / Liderów procesów – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 3) weryfikację projektów regulacji wewnętrznych pod kątem zgodności z wymogami Systemu Kontroli Wewnętrznej – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 4) weryfikację projektów regulacji wewnętrznych pod kątem zgodności z innymi wewnętrznymi regulacjami oraz przepisami prawa – realizowane przez Compliance Officera,
- 5) monitorowanie zmian w przepisach prawa, powiadamianie o zmianach właściwych pracownikom – realizowane przez Compliance Officera,
- 6) weryfikację czy istnieją mechanizmy kontrolne ryzyk oraz ich skuteczność i efektywność – realizowane przez Właścicieli / Liderów procesów, Dyrektora ds. Ryzyka oraz Audytora Wewnętrznego,
- 7) weryfikację realizacji wydanych Właścicielom / Liderom procesów zaleceń w ramach prowadzonej analizy ryzyk operacyjnych i mechanizmów kontrolnych tych ryzyk – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 8) prowadzenie rejestru ryzyk i zdarzeń na podstawie zgłoszeń pracowników – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 9) weryfikację KRI – realizowane przez Dyrektora ds. Ryzyka,
- 10) bieżącą wymianę informacji pomiędzy Dyrektorem ds. Ryzyka, Pełnomocnikiem Zarządu ds. SZJ i CSR, Compliance Officerem i Audytorem Wewnętrznym w zakresie spostrzeżeń dotyczących poprawności przebiegu procesów zachodzących w Towarzystwie i ryzyk operacyjnych z nimi związanych.

Obok Właścicieli/Liderów procesów wszyscy pracownicy Towarzystwa zobowiązani są do bieżącego zarządzania ryzykiem operacyjnym poprzez identyfikację ryzyk występujących na danym stanowisku pracy, wykonywanie zadań zgodnie z procedurami i instrukcjami oraz podnoszenie swoich kwalifikacji.

W ramach zarządzania ryzykiem operacyjnym Towarzystwo wprowadziło szereg KRI dotyczących:

- 1) obszaru IT:
  - dostępność kluczowych systemów
  - średni czas obsługi incydentów IT
  - liczba nieudanych backupów dziennych
  - odporność systemów na ataki.
- 2) obszaru zasobów ludzkich
  - rotacja kadry kierowniczej
  - rotacja pozostałych pracowników.
- 3) obszaru nadużyć (fraudów)
  - nadużycia wewnętrzne (celowe działanie pracownika polegające na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku, obejściu regulacji, przepisów prawa lub przepisów wewnętrznych Towarzystwa)
  - nadużycia zewnętrzne (celowe działanie osoby trzeciej polegające na defraudacji, sprzeniewierzeniu majątku lub obejściu regulacji prawnych).
- 4) obszaru compliance
  - zmiany w otoczeniu prawnym.

Towarzystwo prowadzi rejestr reklamacji oraz skarg klientów. W cyklach półrocznych liderzy procesów analizują liczbę i przyczyny reklamacji oraz podejmują stosowne działania wynikające z analiz. Sposób przyjmowania i postępowania z reklamacjami oraz ich gromadzenia i przetwarzania opisuje „Procedura rozpatrywania reklamacji”.

W zakresie ryzyka operacyjnego Dyrektor ds. Ryzyka przedstawia Zarządowi Towarzystwa informację z procesu identyfikacji i oceny ryzyka operacyjnego – przynajmniej raz w roku lub na żądanie Zarządu. Informacja ta jest elementem sporządzanego raz na kwartał Raportu ryzyka.

Zarząd Towarzystwa raz w roku przekazuje Radzie Nadzorczej sprawozdanie z funkcjonowania Systemu Kontroli Wewnętrznej, który jest jednocześnie oceną systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Wycena ryzyka operacyjnego zgodna z formułą standardową znajduje się w poniższej tabeli (komentarze powstały na podstawie porównywania danych do bilansu otwarcia):

<u>Pozostałe ryzyka</u>	2017	2018
Ryzyko operacyjne	5 071	5 395

Towarzystwo nie identyfikuje istotnego ryzyka wynikającego z koncentracji na ryzyku operacyjnym.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach testów warunków skrajnych i analizy wrażliwości Towarzystwo dokonuje analizy scenariuszy ryzyka operacyjnego. W 2018 roku największą potencjalną stratę finansową zidentyfikowano w scenariuszu dotyczącym naruszenia pełnomocnictw oraz oszustw zewnętrznych, jednak realizacja wskazanych scenariuszy nie zagroziłaby wypłacalności Towarzystwa.

C6. Pozostałe istotne ryzyka

W ramach Filara 2 Towarzystwo identyfikuje również następujące kategorie ryzyka: ryzyko konkurencji, ryzyko zarażenia, ryzyko utraty reputacji oraz ryzyko strategiczne.

Ryzyko konkurencji

Za zarządzanie ryzykiem konkurencji, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka na akceptowalnym poziomie odpowiada Dyrektor Działu Klienta Indywidualnego i Bancassurance. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka konkurencji na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Identyfikacja ryzyka następuje poprzez analizę zdefiniowanych KRI's dla ryzyka konkurencji. Przykłady monitorowanych KRI:

- 1) monitoring i analiza produktów konkurencji,
- 2) analiza utrzymania rynku, w ramach której badane są wskaźniki stopy odnowień czy też stosunek zawartych umów do złożonych ofert,
- 3) analiza taryf składek,
- 4) monitoring nowowprowadzanych i planowanych zmian prawnych oraz nowych i planowanych regulacji wpływających na warunki konkurowania.

Towarzystwo identyfikując ryzyko i identyfikując czynniki wpływające na ryzyko, definiuje działania wynikające z konkretnych ryzyk / zdarzeń mając na celu redukcję już istniejącego ryzyka i / lub redukcję czynników wpływających na ryzyko. Podejmowane działania są regularnie monitorowane i status ich jest raportowany do Dyrektora ds. Ryzyka, Komitetu ds. Zarządzania Ryzykiem oraz Zarządu.

Oszacowanie ryzyka dokonywane jest raz na kwartał.

Główne techniki ograniczania ryzyka konkurencji to w szczególności:

- 1) prowadzenie szeregu działań monitorujących ryzyko konkurencji – działania monitorujące pozwalają Towarzystwu na wykrywanie czynników powodujących wzrost ryzyka konkurencji i określanie na bieżąco działań pozwalających na utrzymywanie tego ryzyka na akceptowalnym poziomie. Działania

monitorujące polegają na stałym monitorowaniu czynników wpływających na poziom ryzyka konkurencji. Jak wcześniej wspomniano, Towarzystwo posiada listę KRI's wraz z określonymi akceptowalnymi poziomami wartości tych KRI's. W przypadku przekroczenia przez KRI akceptowalnych poziomów, Towarzystwo bezzwłocznie definiuje działania naprawcze prowadzące do sprowadzenia KRI's do akceptowalnego poziomu.

- 2) budowanie lojalności klientów i sił sprzedaży poprzez m.in.:
  - a) proces sprzedaży, w trakcie którego analizowane są potrzeby klientów,
  - b) sprawną obsługę klientów i sił sprzedaży,
  - c) szybki proces rozpatrywania roszczeń,
  - d) szkolenia, konkursy dla sił sprzedaży,
  - e) system prowizyjny promujący długoterminowe relacje,
  - f) wzmacnianie relacji z klientem,
  - g) cykliczne spotkania z agentami w celu promowania produktów ubezpieczeniowych oferowanych przez Towarzystwo,
- 3) tworzenie innowacyjnych rozwiązań:
  - a) tworzenie innowacyjnych, dopasowanych do potrzeb klientów produktów,
  - b) regularne przeglądy istniejących produktów i dopasowywanie produktów do zmieniającego się otoczenia,
- 4) podejmowanie z wyprzedzeniem działań dostosowujących Towarzystwo do zmieniających się warunków konkurowania wynikających ze zmian prawnych.

Ryzyko konkurencji jest monitorowane w sposób ciągły. Monitorowanie koncentruje się w szczególności na:

- 1) analizie rzeczywistych wartości KRI – realizowane przez właścicieli poszczególnych wskaźników,
- 2) analizie wyników sprzedaży – realizowane przez Dyrektorów Działów Sprzedaży
- 3) przeprowadzaniu badania Tajemniczy Klient i na bazie jego wyników podejmowanie niezbędnych działań – realizowane przez pracowników Działów Sprzedaży
- 4) analizie mechanizmów kontroli ryzyka (czy działają, czy nie działają) - realizowane przez Właściciela ryzyka we współpracy z Dyrektorem ds. Ryzyka
- 5) analizie incydentów / strat operacyjnych (o ile takie będą mieć miejsce) - realizowane przez Właściciela ryzyka we współpracy z Dyrektorem ds. Ryzyka.

Towarzystwo nie identyfikuje istotnego ryzyka wynikającego z koncentracji na ryzyku konkurencji.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach ryzyka konkurencji Towarzystwo nie przeprowadzało testów warunków skrajnych ani analizy wrażliwości.

Ryzyko zarażenia

Za zarządzanie ryzykiem zarażenia, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka na akceptowalnym poziomie odpowiada Kierownik Zespołu Marketingu. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka zarażenia na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Towarzystwo dla ryzyka zarażenia definiuje apetyt na ryzyko w następujący sposób (oparty na sposobie jakościowym, nie ilościowym): „Towarzystwo nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób negatywnie na jego działalność a wynikającego ze złej sytuacji finansowej jednego podmiotu w Grupie kapitałowej i skutków niekorzystnych zdarzeń z jednego podmiotu w Grupie kapitałowej”.

Identyfikacja ryzyka następuje poprzez analizę zdefiniowanych KRI. Przykładowymi KRI są:

- 1) monitoring prasy / internetu
- 2) negatywne artykuły na temat podmiotów w Grupie kapitałowej

Towarzystwo identyfikując ryzyko i identyfikując czynniki wpływające na ryzyko, definiuje działania wynikające z konkretnych ryzyk / zdarzeń mając na celu redukcję już istniejącego ryzyka i / lub redukcję czynników wpływających na ryzyko. Podejmowane działania są regularnie monitorowane i status ich jest raportowany do Dyrektora ds. Ryzyka.

Oszacowanie ryzyka dokonywane jest raz na kwartał (chyba, że zajdą jakieś nieprzewidziane okoliczności, które znacząco wpłyną na ocenę tego ryzyka).

Główne techniki mitygacji ryzyka zarażenia stosowane w Towarzystwie to:

- 1) prowadzenie szeregu działań monitorujących ryzyko zarażenia – działania monitorujące pozwalają Towarzystwu na wykrywanie czynników powodujących wzrost ryzyka zarażenia i określanie na bieżąco działań pozwalających na utrzymywanie tego ryzyka na akceptowalnym poziomie. Działania monitorujące polegają na stałym monitorowaniu czynników zewnętrznych wpływających na poziom ryzyka zarażenia. Towarzystwo posiada listę KRI's wraz z określonymi akceptowalnymi poziomami wartości tych KRI's. W przypadku przekroczenia przez KRI akceptowalnych poziomów, Towarzystwo bezzwłocznie definiuje działania naprawcze prowadzące do sprowadzenia KRI's do akceptowalnego poziomu,
- 2) wprowadzenie i regularnie przeglądy regulacji mających na celu szybką reakcję na pojawiające się ryzyko zarażenia, w szczególności zasady współpracy z mediami,
- 3) konsekwentne budowanie wizerunku Towarzystwa jako solidnej i stabilnej instytucji finansowej poprzez m.in.:
  - a) oferowanie produktów dopasowanych do klientów,
  - b) proces sprzedaży, w trakcie którego analizowane są potrzeby klientów,
  - c) sprawną obsługę klientów,
  - d) szybki proces rozpatrywania roszczeń,
  - e) trzymanie znacznej nadwyżki środków własnych nad regulacyjne wymogi kapitałowe,
  - f) działania marketingowe.

Ryzyko zarażenia jest monitorowane w sposób ciągły. Monitorowanie koncentruje się na rzeczywistych wartościach KRI, analizie mechanizmów kontrolnych, incydentach / stratach operacyjnych.

Towarzystwo nie identyfikuje istotnego ryzyka wynikającego z koncentracji na ryzyku zarażenia.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach ryzyka zarażenia Towarzystwo nie przeprowadzało testów warunków skrajnych ani analizy wrażliwości.

Ryzyko reputacyjne

Zarządzanie ryzykiem utraty reputacji w Towarzystwie obejmuje w szczególności działania zapobiegawcze służące ograniczeniu występowania lub minimalizowaniu skali i zakresu występowania zdarzeń wizerunkowych oraz dobór efektywnych narzędzi dla działań ostonowych służących eliminowaniu, łagodzeniu lub minimalizowaniu niekorzystnego wpływu negatywnych skutków zdarzeń wizerunkowych na reputację Towarzystwa. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka utraty reputacji na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Towarzystwo dla ryzyka utraty reputacji definiuje apetyt na ryzyko w następujący sposób (w sposób jakościowy, a nie ilościowy): „Towarzystwo nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób negatywnie na jego reputację, na jego markę w szczególności na jego relacje z klientami, pracownikami, kontrahentami oraz instytucjami nadzorującymi”.

W celu identyfikacji i kwantyfikacji ryzyka utraty reputacji Dyrektor ds. Ryzyka przeprowadza wywiad bądź warsztat z Kierownikiem Zespołu Marketingu. Jego głównym celem jest zidentyfikowanie istotnych ryzyk, a następnie próba ich kwantyfikacji.

Główne techniki mitygacji ryzyka:

- 1) prowadzenie szeregu działań monitorujących ryzyko utraty reputacji – działania monitorujące pozwalają Towarzystwu na wykrywanie czynników powodujących wzrost ryzyka utraty reputacji i określanie na bieżąco działań pozwalających na utrzymywanie tego ryzyka na akceptowalnym poziomie. Działania monitorujące polegają na stałym monitorowaniu czynników zewnętrznych i wewnętrznych wpływających na poziom ryzyka utraty reputacji.
- 2) wprowadzenie regulacji wewnętrznych mających na celu ograniczenie zdarzeń, które mogą narazić Towarzystwo na ryzyko utraty reputacji, w szczególności:
  - a) procedura rozpatrywania skarg i reklamacji klientów,
  - b) polityka bezpieczeństwa informacji,
  - c) zasady dotyczące unikania konfliktu interesów,
- 3) systematyczne przeprowadzanie monitoringu mediów a w przypadku pojawiających się negatywnych artykułów (tj. wszelkich form medialnych wypowiedzi) na temat Towarzystwa, opracowywane są przekazy medialne wyjaśniające i uspokajające klientów
- 4) konsekwentne budowanie wizerunku Towarzystwa, jako solidnej i stabilnej instytucji finansowej poprzez m. in.:
  - a) oferowanie produktów dopasowanych do klientów,
  - b) proces sprzedaży w trakcie którego analizowane są potrzeby klientów,
  - c) sprawną obsługę klientów,
  - d) szybki proces rozpatrywania roszczeń,
  - e) trzymanie znacznej nadwyżki środków własnych nad regulacyjne wymogi kapitałowe,
  - f) działania marketingowe.
- 5) przeprowadzanie ankiety dotyczącej satysfakcji klientów.
- 6) zarządzanie KRI's wraz z określonymi akceptowalnymi poziomami wartości tych KRI's. W przypadku przekroczenia przez KRI akceptowalnych poziomów, Towarzystwo bezzwłocznie definiuje działania naprawcze prowadzące do sprowadzenia KRI's do akceptowalnego poziomu.

Monitorowanie ryzyka utraty reputacji jest procesem ciągłym i odbywa się na bieżąco, poprzez analizę postrzegania Towarzystwa przez następujące strony trzecie: klientów, pracowników, organy nadzoru, kontrahentów. Ponadto, jak wspomniano wyżej, Towarzystwo wprowadziło szereg KRI, które są na bieżąco monitorowane. Przykładowymi KRI są:

- 1) negatywne artykuły w mediach dotyczące Towarzystwa,
- 2) ankiety satysfakcji klientów oraz OWCA,
- 3) skargi klientów na Towarzystwo w podziale na skargi płynące z organów nadzoru i pozostałe,
- 4) kary nałożone na Towarzystwo przez KNF, UOKiK,
- 5) klauzule abuzywne,
- 6) sprawy sądowe.

Towarzystwo nie identyfikuje istotnego ryzyka wynikającego z koncentracji na ryzyku reputacyjnym.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach ryzyka reputacyjnego Towarzystwo nie przeprowadzało testów warunków skrajnych ani analizy wrażliwości.

Ryzyko strategiczne

Za zarządzanie ryzykiem strategicznym, nadzór nad wykonywaniem delegowanych zadań oraz za definiowanie działań mających na celu utrzymywanie ryzyka na akceptowalnym poziomie odpowiada Prezes Zarządu. Ponieważ trudno jest oszacować wpływ finansowy ryzyka strategicznego na działalność Towarzystwa, Towarzystwo wyraża skutek wpływu ryzyka na nie w sposób jakościowy.

Towarzystwo dla ryzyka strategicznego definiuje apetyt na ryzyko w następujący sposób (w sposób jakościowy, a nie ilościowy): „Towarzystwo nie akceptuje ryzyka wpływającego w istotny sposób

negatywnie na realizację jego strategii lub wpływającego w istotny sposób na błędne określenie strategii, w szczególności Towarzystwo nie akceptuje braku właściwej reakcji na zmiany w otoczeniu zewnętrznym, tj. czynników wpływających w istotny sposób na spadek sprzedaży, na wzrost rezygnacji z umów, na wzrost kosztów (w porównaniu do założeń planu finansowego) oraz czynników wpływających negatywnie na realizację projektów strategicznych.”

Towarzystwo identyfikując ryzyko i identyfikując czynniki wpływające na ryzyko (np. niewłaściwe realizowanie strategii biznesowej, niewłaściwa analiza otoczenia, nierealność osiągnięcia założonych celów strategicznych), definiuje działania wynikające z konkretnych ryzyk / zdarzeń, mając na celu redukcję już istniejącego ryzyka i / lub redukcję czynników wpływających na ryzyko. Podejmowane działania np. dodatkowy przegląd strategii, strategicznych projektów, są regularnie monitorowane.

Towarzystwo stosuje techniki zarządzania ryzykiem strategicznym na etapie tworzenia i monitorowania realizacji strategii:

- 1) prowadzenie analiz na etapie tworzenia strategii mających na celu zminimalizowanie ryzyka strategicznego i przygotowanie strategii w znacznej mierze odpornej na zmiany w otoczeniu zewnętrznym oraz zminimalizowania ryzyka przygotowania niewłaściwego planu strategicznego w tym zminimalizowania ryzyka podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych
- 2) monitorowanie:
  - a) wyniku finansowego,
  - b) poziomu sprzedaży,
  - c) kosztów administracyjnych,
  - d) poziomu kosztów prowizji,
  - e) poziomu szkodowości,
  - f) wskaźników wypłacalności,
  - g) procesu wprowadzenia nowych produktów,
  - h) otoczenia prawnego i regulacyjnego.

Istotne ryzyka strategiczne są monitorowane w sposób ciągły. Monitorowanie koncentruje się w szczególności na:

- 1) badaniu poziomu realizacji celów strategicznych,
- 2) badaniu poziomu realizacji projektów strategicznych,
- 3) rzeczywistych wartościach KRI.

Przykładowymi KRI są:

- 1) stopień realizacji planu finansowego
- 2) stopień realizacji strategii biznesowej
- 3) stopień realizacji projektów strategicznych
- 4) zmiany otoczenia prawnego
- 5) wprowadzanie nowych produktów ubezpieczeniowych (wykorzystywanie pojawiających się szans produktowych).

Towarzystwo nie identyfikuje istotnego ryzyka wynikającego z koncentracji na ryzyku strategicznym.

Testy warunków skrajnych i analiza wrażliwości

W ramach ryzyka strategicznego Towarzystwo nie przeprowadzało testów warunków skrajnych ani analizy wrażliwości.

C7. Wszelkie inne informacje

Wszelkie istotne informacje zostały przedstawione powyżej.

D. Wycena do celów wypłacalności

Podstawą sporządzenia bilansu regulacyjnego na dzień 31.12.2018 r. jest:

- 1) Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE z dnia 25 listopada 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II)
- 2) Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej
- 3) Międzynarodowe Standardy Rachunkowości
- 4) Ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej z dnia 11 września 2015 roku
- 5) Wytyczne EIOPA
- 6) Rekomendacje i wytyczne KNF.

		Wartość bilansowa wg Wypłacalność II / Solvency II value Dane w tys. PLN C0010	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych / Statutory accounts value Dane w tys. PLN C0020
Aktywa / Assets			
Wartość firmy	R0010	0	0
Aktywowane koszty akwizycji	R0020	0	343 823
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0	3 344
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	69 007	1 011
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 539	1 169
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	578 615	576 342
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	54 369	43 566
Akcje i udziały	R0100	31 801	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	31 801	40 331
Dłużne papiery wartościowe	R0130	474 462	474 462
Obligacje państwowe	R0140	453 874	453 874
Obligacje korporacyjne	R0150	20 588	20 588
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	3 433	3 433
Instrumenty pochodne	R0190	0	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków	R0200	14 550	14 450

pieniężnych

Pozostałe lokaty	R0210	0	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	94 737	95 966
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	94 737	95 999
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	-58	80
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	-58	80
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	-58	80
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	0	0
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	0	0
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0	0
Depozyty u cedentów	R0350	0	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	22	100
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	17	17
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	637	637
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0	0

Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0	1 423
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	7 375	7 759
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	1 154	1 154
Aktywa ogółem	R0500	753 044	1 032 858
Zobowiązania / Liabilities			
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	136 924	507 729
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	15 898	65 139
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0530	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	13 391	0
Margines ryzyka	R0550	2 507	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	121 026	442 590
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0570	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	110 717	0
Margines ryzyka	R0590	10 309	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0620	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0	0
Margines ryzyka	R0640	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0660	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	0	0
Margines ryzyka	R0680	0	0

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0	0
Margines ryzyka	R0720	0	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0730	0	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	2 153	2 153
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	156	156
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	74 690	1 981
Instrumenty pochodne	R0790	0	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	4 867	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	9 389	9 273
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	0	118
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	11 512	16 764
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	2 538	2 538
Zobowiązania ogółem	R0900	242 228	540 711
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	510 816	492 174

D1. Aktywa

Aktywowane koszty akwizycji

Aktywowane koszty akwizycji dla celów Wypłacalności II nie są wykazywane w bilansie (są w wartości zero). Ich wartość wg PSR to 343 823 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (w tym przypadku aktywa z tytułu podatku odroczonego).

Wartości niematerialne i prawne

WNiP wykazano w wartości zerowej z uwagi na brak możliwości ustalenia ich ceny rynkowej (brak odniesienia do aktywnego rynku). Aktywa te mają dostosowany do działalności Towarzystwa charakter. W sprawozdaniu wg PSR wykazano kwotę 3 344 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wyłączalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (aktywa).

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W bilansie regulacyjnym wykazano podatki odroczone z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartościami bilansowymi wg Wyłączalność II a ich wartościami podatkowymi.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazane wg PSR w wysokości 1 011 tys. PLN zostały skorygowane (powiększone) o kwotę ujemnych różnic przejściowych w wysokości 357 873 tys. PLN wynikających odpowiednio z tabel „Aktywa – różnice przejściowe” i „Pasywa – różnice przejściowe”. Dodatkowo różnice przejściowe powstałe w zakresie aktywów zostały ujęte w wyliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku wg SII.

Aktywa - różnice przejściowe	Wyłączalność II	PSR	Zmiana
Wartości niematerialne i prawne	0	3 344	-3 344
Aktywowane koszty akwizycji	0	343 823	-343 823
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie na użytek własny	1 539	1 169	369
grupa I	0	11	-11
grupa IV	252	405	-154
grupa VI	6	19	-14
grupa VII	1 219	651	568
grupa VIII	62	83	-21
Lokaty ogółem i środki pieniężne	680 727	680 100	627
TZ SKOK Sp. Z o.o. S.K.A.	1 082	4 327	-3 246
Skok Holding S.a.r.l.	26 901	28 639	-1 738
Stefczyk Finanse TZ SKOK Sp. Z o.o. S.K.A.	3 819	7 364	-3 546
Dotcard Sp. Z o.o.	37 100	37 100	0
Saltus TU Życie S.A.	17 268	6 466	10 802
Obligacje Skarbu Państwa	453 874	453 874	0
Obligacje Asekuracji Sp. Z o.o.	20 588	20 588	0
Skrypt podporządkowany	0	0	0
Jednostki uczestnictwa	3 433	3 433	0
Pożyczka dla Kasy Krajowej	91 375	92 636	-1 261
Pożyczka dla eCARD S p Z o.o.	3 362	3 362	0
Lokaty terminowe	14 550	14 550	0
Środki pieniężne	7 375	7 759	-385
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników	22	100	-79
Kwoty należne z umów reasekuracji	-58	80	-137
Należności z tytułu reasekuracji	17	17	0
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	1 154	1 154	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	637	637	0
Razem [tys.PLN]	684 037	1 030 424	-346 387

Kalkulacja aktywa z tytułu odroczonego podatku

		0,19	
Ujemne różnice przejściowe - Aktywa	-357 757	67 974	rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku
Dodatnie różnice przejściowe - Aktywa	11 370	2 160	rozpoznanie rezerwy z tytułu odroczonego podatku
Ujemne różnice przejściowe - Pasywa	-116	22	rozpoznanie aktywa z tytułu odroczonego podatku
Razem [tys.PLN]	-369 243	67 996	
		1 011	aktywo z tytułu odroczonego podatku rozpoznane w sprawozdaniu finansowym wg PSR
		69 007	aktywo z tytułu odroczonego podatku rozpoznane w sprawozdaniu finansowym wg SII

Łączna wielkość aktywów z tytułu odroczonego podatku wg sprawozdawczości SII na dzień 31.12.2018r. wyniosła 69 007 tys. PLN.

Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny

Rzeczowe aktywa trwałe wykazane zostały w wartości rynkowej w wysokości 1 169 tys. PLN (w oparciu m.in. o wytyczne MSR 16). Inwestycje w obcym obiekcie (I grupa rodzajowa środków trwałych) zostały wykazane w wartości zero. Towarzystwo przyjęło, że odpisy amortyzacyjne rzeczowych aktywów trwałych dokonywane są w oparciu o ekonomiczną żywotność aktywów. Częstotliwość odpisów amortyzacyjnych oraz przeszacowania rynkowe dokonywane są z częstotliwością przewidzianą dla danego rodzaju aktywa (specyfikacja aktywa). Towarzystwo dokonuje odpisów amortyzacyjnych z częstotliwością kwartalną tylko dla grupy rodzajowej IV i VII z uwagi na ich znaczną wartość materialną. Przyjęto, że Towarzystwo dokonuje przeszacowania wartości rynkowej swoich rzeczowych aktywów trwałych i ich ewentualnego przeszacowania (w momencie zaistnienia przesłanek zewnętrznych i wewnętrznych), jednak nie rzadziej niż raz w roku.

Do wyceny wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych Towarzystwo korzystało z informacji rynkowej pochodzącej z dostępnych portali internetowych (w tym allegro, ceneo.pl, olx.pl, sprzedajemy.pl, klimatyzacja.com, slick.com, strefy Agenta Link4).

Do ustalenia wartości godziwej analizowanych rzeczowych aktywów trwałych Towarzystwo korzystało z metody porównawczej wyceny (wycena aktywów przy zastosowaniu cen rynkowych stosowanych na aktywnych rynkach aktywów podobnych) przewidzianej w Artykule 10 Rozporządzenia Delegowanego Komisji UE 2015/35 z uwzględnieniem korekt odzwierciedlających istniejące różnice pomiędzy analizowanymi aktywami.

Wartość nieruchomości, maszyn i wyposażenia w stosunku do wykazanej w sprawozdaniu wg polskich standardów rachunkowości (PSR) powiększona została łącznie o kwotę 369 tys. PLN.

Różnice pomiędzy wartościami bilansowymi rzeczowych aktywów trwałych w podziale na grupy wg Wypłacalność II a PSR stanowią różnice przejściowe będące podstawą kalkulacji odpowiednio aktywa, bądź rezerwy z tytułu podatku odroczonego.

Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe

Saltus TU Życie S.A.

Towarzystwo do wyceny Saltus TU Życie SA zastosowało skorygowaną metodę praw własności poprzez ustalenie procentowego udziału w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami Saltus TU Życie SA.

Towarzystwo na dzień 31.12.2018 r. posiadało 26% udziału a jego wartość wg PSR wyniosła 6 466 tys. PLN. Wartościowy udział w nadwyżce wg standardów SII wyniósł 17 268 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłatalność II, a PSR (wycena wg wartości nabycia pomniejszona o ewentualny odpis aktualizujący) stanowi różnicę przejściową do wyliczenia podatku odroczonego (rezerwy).

Dotcard Sp. Z o.o.

Saltus TUV na dzień 31 grudnia 2018 roku posiadało 246 udziałów w Dotcard Sp. z o.o. stanowiących 24,6% udziałów Spółki i uprawniających do 24,6% głosów na Walnym Zgromadzeniu Wspólników (75,4% udziałów w posiadaniu MCI. PrivateVentures Fundusz Inwestycyjny Zamknięty). Mimo to, Saltus TUV nie uzyskał pozycji podmiotu dominującego (ze względu na zakres uzyskiwanego wpływu na zarządzanie oraz kształtowanie się organów Spółki).

MCI.EuroVentures oraz Saltus TUV pod koniec 2018 roku podpisały umowę sprzedaży posiadanych udziałów w Dotcard (Dotpay/eCard) na rzecz inwestora strategicznego - duńskiej firmy Nets A/S.

Transakcja była uwarunkowana otrzymaniem odpowiednich zgód Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Warunki te spełnione zostały w pierwszych dniach stycznia 2019 roku.

Dnia 4 stycznia 2019 Saltus TUV roku otrzymał zapłatę z tytułu sprzedaży posiadanych 246 udziałów Dotcard Sp. Z .o. o. w kwocie 37 100 tys. PLN.

Biorąc pod uwagę to, że Saltus TUV uzyskało zapłatę z tytułu sprzedaży pakietu udziałów Dotcard Sp. z o.o. zaledwie w 4 dni po dacie 31 grudnia 2018 roku. Wartość transakcji sprzedaży udziałów w nominalnej kwocie 37 100 tys. zł. uznana została za wartość godziwą udziałów Spółki według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Taką rekomendację wyceny udziałów przedstawił niezależny podmiot zewnętrzny Bogdan Pietkiewicz - Doradztwo Gospodarcze” w Gdańsku. Nie wystąpiły różnice w wycenie pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR.

Akcje i udziały - nienotowane

SKOK Holding S.a.r.l.

Na dzień 31 grudnia 2018 roku Saltus TUV posiadało w SaltLux Holding 6 915 407 udziałów o wartości nominalnej 1 EUR każdy, co stanowiło 7,95% kapitału tej Spółki.

SaltLux Holding sporządza swoje sprawozdania finansowe zgodnie z regulacjami obowiązującymi w Luksemburgu (tzw. Luxgaap) i własnymi zasadami księgowymi. Spółka nie dysponuje sprawozdaniami finansowymi zgodnymi z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej. Co więcej, skonsolidowane sprawozdania SaltLux Holding sporządzane są ze znaczącym opóźnieniem i nie są dostępne w terminach wynikających z wymogów sprawozdawczości związanej z Dyrektywą Wypłatalność II.

Zgodnie z art. 13 ust. 6 Rozporządzenia delegowania komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014 roku i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłatalność II):

„Jeżeli kryteria określone w art. 9 ust. 41 niniejszego rozporządzenia są spełnione, a zastosowanie metod wyceny, o których mowa w lit. a)2 i b)3, nie jest możliwe, akcje lub udziały posiadane w jednostkach powiązanych mogą być wyceniane na podstawie metody wyceny, którą zakład ubezpieczeń lub zakład reasekuracji wykorzystuje przy sporządzaniu swoich rocznych lub skonsolidowanych sprawozdań finansowych. W takich przypadkach zakład posiadający udziały kapitałowe w innej jednostce odlicza od

wartości jednostki powiązanej wartość firmy i inne wartości niematerialne i prawne, które zostałyby wycenione w wartości zero zgodnie z art. 12 ust. 2 niniejszego rozporządzenia.”

W związku z przedstawionymi uwarunkowaniami oraz po analizie wymogów wynikających z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE zaproponowano uproszczone podejście do oszacowania wartości godziwej posiadanych przez Saltus T UW udziałów w SaltLux Holding S.a.r.l.

I tak:

- 1) Jako wartość wyjściową przyjąć należało udział SaltLux Holding w kapitale własnym poszczególnych podmiotów powiązanych. Następnie udział ten należało odnieść na wartości niematerialne i prawne każdego z powiązanych podmiotów (na dzień 30 września 2018 r., na moment wyceny były to najbardziej aktualne, dostępne dane).
- 2) W dalszej kolejności należało zsumować wartości niematerialne i prawne podmiotów, w których SaltLux Holding posiada akcje/udziały w proporcji analogicznej do zaangażowania Spółki w kapitał własny podmiotu powiązanego.
- 3) Ostatecznie należało wyliczyć udział Saltus T UW w kapitale udziałowym SaltLux Holding i odnieść wspomniany udział do szacowanej wartości niematerialnych i prawnych SaltLux Holding. Oszacowaną wartość wartości niematerialnych i prawnych przynależnych do Saltus T UW należało odjąć od wartości pakietu udziałów SaltLux Holding w cenie nabycia należących do Saltus T UW.

Przy uproszczeniu, iż skonsolidowane sprawozdanie finansowe SaltLux Holding w pozycji bilansowej wartości niematerialne i prawne ujmowałoby sumę wartości niematerialnych i prawnych wyżej wymienionych podmiotów zgodnie z udziałem Spółki w ich poszczególnych kapitałach zakładowych, toteż na dzień 31 grudnia 2018 roku wspomniana pozycja bilansowa wykazałaby wartość 25 275 tys. PLN.

Uwzględniając wartość udziałów SaltLux Holding w cenie nabycia należących do Saltus T UW tj. w kwocie 28 639 tys. PLN. oraz odnosząc obliczoną na 31 grudnia 2018 roku wartość wartości niematerialnych i prawnych SaltLux Holding przypadającą na Saltus T UW (których wartość na potrzeby Dyrektywy Wypłacalność II przyjęto by na poziomie 0 zł.), uzyskano wartość godziwą pakietu udziałów SaltLux Holding będącą w posiadaniu Saltus T UW w kwocie 26 901 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II, a PSR (wycena wg wartości nabycia pomniejszona o ewentualny odpis aktualizujący) stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (aktywa). Taką rekomendację wyceny udziałów przedstawił niezależny podmiot zewnętrzny Bogdan Pietkiewicz - Doradztwo Gospodarcze” w Gdańsku.

TZ SKOK Sp. Z o.o. S.K.A.

Saltus T UW na dzień 31 grudnia 2018 roku posiadało 10 818 627 akcji Spółki, stanowiących 3,84% kapitału akcyjnego Spółki i uprawniających do 3,84% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

TZ SKOK nie jest notowana na żadnym rynku kapitałowym, w związku z czym niemożliwe jest zastosowanie podstawowej wyceny, zgodnej z art. 10 ust. 2 Rozporządzenia. Spółka nie przedstawiła sprawozdań finansowych zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej – w związku z

czym niemożliwe było sporządzenie wyceny wartości godziwej posiadanych udziałów kapitałowych skorygowaną metodą praw własności.

Firmy świadczące usługi outsourcingowe oraz usługi najmu nieruchomości są szeroko reprezentowane na giełdach papierów wartościowych. Z tego względu do wyceny wartości godziwej udziałów kapitałowych posiadanych przez Saltus TUW w TZ SKOK rekomendowano metodę porównawczą wskaźników giełdowych z uwzględnieniem korekt odzwierciedlających istniejące różnice pomiędzy analizowanymi aktywami.

„Metoda Wyceny Udziałów Kapitałowych przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów obejmuje:

- a) Określenie kluczowych parametrów finansowych jednostki powiązanej, wykorzystywanych do oszacowania jej wartości,
- b) Wybór zbioru piętnastu spółek, których dane finansowe będą porównywane z danymi finansowymi jednostki powiązanej.
- c) Selekcja najbardziej zbliżonych spółek, których dane finansowe wykorzystane będą do oszacowania wartości jednostki powiązanej.
- d) Wycena wartości jednostki powiązanej”.

Kluczowymi parametrami finansowymi Spółki wykorzystanymi do oszacowania jej wartości były Przychody netto ze sprzedaży, Wynik netto na sprzedaży, Wynik netto, Kapitał własny. Dokonano wyboru piętnastu spółek, których dane były porównywane z danymi finansowymi TZ SKOK Sp. Z o.o. S.K.A. Porównanie odniesiono do firm notowanych na giełdzie podobnych pod względem branży, wielkości, a także innych parametrów charakteryzujących spółkę.

Kolejnie określono, czy papiery wartościowe spółek wykorzystanych do wyceny Spółki na dzień 31.12.2018 r. są płynne (użycie Przeciętnego Wskaźnika Obrotu).

Następnym etapem było określenie użyteczności danych finansowych podmiotów wykorzystanych w ramach wyceny (stopień podobieństwa).

Zgodnie z przyjętą procedurą późniejszym krokiem było porównanie Rekomendowanych Parametrów i Wskaźników Finansowych z odpowiednio Rekomendowanymi Parametrami i Wskaźnikami Finansowymi Spółki TZ SKOK. W wyniku tej analizy wyodrębniono 5 spółek najbardziej zbliżonych do TZ SKOK.

Dane finansowe Spółek Podobnych zsumowano, a następnie, na ich podstawie obliczono Wskaźniki Giełdowe.

Oszacowane wskaźniki giełdowe znajdowały się w przedziale wyznaczonym przez zbiór spółek porównywalnych, nieuwzględniającym piętnaście procent skrajnych Wskaźników o najniższej i najwyższej wartości. W związku z powyższym nie zaistniała potrzeba korygowania obliczonych wskaźników giełdowych.

Odnosząc wspomniany udział Towarzystwa do oszacowanej metodą porównawczą wartości rynkowej TZ SKOK oszacowano ją na poziomie 1 082 tys. PLN.

Wycenę akcji nienotowanych TZ SKOK przeprowadził niezależny podmiot zewnętrzny Bogdan Pietkiewicz - Doradztwo Gospodarcze” w Gdańsku.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II, a PSR (wycena wg wartości nabycia pomniejszonej o odpis aktualizujący) stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (rezerwy).

Stefczyk Finanse TZ SKOK Sp. Z o.o. S.K.A.

Saltus TUW na dzień 31 grudnia 2018 roku posiadało 9 091 909 akcji Spółki, stanowiących 3,60% kapitału akcyjnego Spółki i uprawniających do 3,60% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy.

Stefczyk Finanse nie jest notowana na żadnym rynku kapitałowym, w związku z czym niemożliwe jest zastosowanie podstawowej wyceny, zgodnej z art. 10 ust. 2 rozporządzenia. Spółka nie przedstawiła sprawozdań finansowych zgodnych z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej – w związku z czym niemożliwe jest sporządzenie wyceny wartości godziwej posiadanych udziałów kapitałowych skorygowaną metodą praw własności.

Stefczyk Finanse nie jest notowana na żadnym rynku kapitałowym. Firmy świadczące usługi pośrednictwa finansowego są szeroko reprezentowane na giełdach papierów wartościowych. Z tego względu do wyceny wartości godziwej udziałów kapitałowych posiadanych przez Saltus TUW w Stefczyk Finanse rekomendowano metodę porównawczą wskaźników giełdowych z uwzględnieniem korekt odzwierciedlających istniejące różnice pomiędzy analizowanymi aktywami.

Metoda Wyceny Udziałów Kapitałowych przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów została opisana przy wycenie akcji nienotowanych TZ SKOK Sp. Z o.o. S.K.A.

Kluczowymi parametrami finansowymi Spółki wykorzystanymi do oszacowania jej wartości były Przychody netto ze sprzedaży, Wynik netto na sprzedaży, Wynik netto, Kapitał własny. Dokonano wyboru piętnastu spółek, których dane były porównywane z danymi finansowymi Stefczyk Finanse. Porównanie odniesiono do firm notowanych na giełdzie podobnych pod względem branży, wielkości, a także innych parametrów charakteryzujących spółkę.

Kolejnie określono, czy papiery wartościowe spółek wykorzystanych do wyceny Spółki na dzień 31.12.2018 r. są płynne (użycie Przeciętnego Wskaźnika Obrotu).

Następnym etapem było określenie użyteczności danych finansowych podmiotów wykorzystanych w ramach wyceny (stopień podobieństwa).

Zgodnie z przyjętą procedurą późniejszym krokiem było porównanie Rekomendowanych Parametrów i Wskaźników Finansowych z odpowiednio Rekomendowanymi Parametrami i Wskaźnikami Finansowymi Spółki Stefczyk Finanse. W wyniku tej analizy wyodrębniono 5 spółek najbardziej zbliżonych do Stefczyk finanse.

Dane finansowe Spółek Podobnych zsumowano, a następnie, na ich podstawie obliczono Wskaźniki Giełdowe.

Oszacowane wskaźniki giełdowe znajdowały się w przedziale wyznaczonym przez zbiór spółek porównywalnych, nieuwzględniającym piętnaście procent skrajnych Wskaźników o najniższej i najwyższej wartości. W związku z powyższym nie zaistniała potrzeba korygowania obliczonych wskaźników giełdowych.

Odnosząc wspomniany udział Towarzystwa do oszacowanej metodą porównawczą wartości rynkowej Stefczyk Finanse oszacowano ją na poziomie 3 819 tys. PLN.

Wycenę akcji nienotowanych Stefczyk Finanse przeprowadził niezależny podmiot zewnętrzny Bogdan Pietkiewicz - Doradztwo Gospodarcze” w Gdańsku.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II, a PSR (wycena wg wartości nabycia pomniejszonej o odpis aktualizujący) stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (rezerwy).

Dłużne papiery wartościowe

Obligacje państwowe

Obligacje państwowe wykazano zgodnie z notowaniami rynku Bondspot o największym obrocie obligacjami skarbowymi. Wartość godziwa obligacji państwowych na 31.12.2018 r. wyniosła 453 874 tys. PLN. Nie wystąpiły różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym a wg PSR.

Obligacje korporacyjne (Obligacje Asekuracji Sp. Zo.o.)

Na koniec 31.12.2018 r. Towarzystwo posiadało dwa pakiety niezabezpieczonych obligacji zwykłych na okaziciela serii A i B nabytych w styczniu 2017 r., i w grudniu 2018 r. Oprocentowanie obligacji przyjęto na stałym poziomie 6% w skali roku. Odsetki od obligacji wypłacane są Towarzystwu dwukrotnie w ciągu roku. Do wyceny wartości rynkowej obligacji Asekuracji Sp. Z o.o. na potrzeby sprawozdawczości SII posłużono się alternatywną metodą wyceny (zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/35, artykuł 10, ustęp 5). Zastosowana metoda wyceny jest spójna z podejściem dochodowym (dyskonto przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej odpowiednią stopą dyskonta).

Do dyskonta wykorzystano średnią skorygowaną rentowność YTM brutto (bez uwzględniania skrajnego oprocentowania) niezabezpieczonych obligacji korporacyjnych notowanych na Catalyst według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. Z opublikowanych na www.gpwcatalyst.pl statystyk wyeliminowano serie obligacji wyemitowanych przez GetBack SA, których notowania są zawieszane, a szacowana rentowność wykazuje wartości niemiernodajne.

Rynkowa stopa dyskonta do oszacowania wartości godziwej przedmiotowych obligacji wyniosła 5,63% i była niższa od oprocentowania obligacji zaproponowanego przez Zarząd Asekuracji Sp. z o.o. Zastosowana stopa nie uwzględnia indywidualnego ryzyka kredytowego w odniesieniu do emitenta. Spółka powiązana jest z Towarzystwem, które posiada wiedzę na jej temat i potrafiło w tym przypadku ocenić ryzyko kredytowe, które zaakceptowało.

Wartość godziwa pakietów obligacji serii A i B według stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła łącznie 20 088 tys. PLN. Wartość przyjętej wyceny obligacji była taka sama jak wg PSR.

Niezabezpieczone obligacje Asekuracji sp. Zo.o. stanowią jedyne podporządkowane instrumenty dłużne w portfelu Towarzystwa. Do tej pory spłata odsetek od obligacji realizowana jest zgodnie z przyjętym harmonogramem świadczeń wynikającym z umowy (nie występują problemy z płynnością finansową emitenta).

Obligacje korporacyjne (niezabezpieczone)	2017	2018	zmiana
Obligacje Asekuracji Sp. z o.o. seria A	15 778	15 529	-249
Obligacje Asekuracji Sp. z o.o. seria B	0	5 059	5 059
Razem * [tys.PLN]	15 778	20 588	4 810

Wycena rynkowa obligacji serii A na koniec 2018 roku jest zbliżona wartościowo w porównaniu do roku ubiegłego (z uwagi m.in. na niższy przepływ odsetkowy na 31.12.2018 r.). Stopa dyskonta kształtowała się na zbliżonym poziomie odpowiednio 5,17% w 2017 roku i 5,63% na koniec 2018 roku.

Asekuracja sp. Z o.o. nie ustanowiła zabezpieczenia do wyemitowanych obligacji, niemniej jednak zgodnie z art. 13 Ustawy o obligacjach: „Za zobowiązania wynikające z obligacji emitent odpowiada całym swoim majątkiem.”

Wycenę obligacji korporacyjnych przeprowadził niezależny podmiot zewnętrzny Bogdan Pietkiewicz - Doradztwo Gospodarcze” w Gdańsku.

Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania

Jednostki uczestnictwa wykazano w wartości notowań jednostek, tj. w kwocie 3 433 tys. PLN. Nie wystąpiły tu różnice pomiędzy bilansem regulacyjnym, a wyceną jednostek wg PSR.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Towarzystwo wykazało lokaty terminowe oraz depozyty typu overnights w kwocie 14 550 tys. PLN. Nie wystąpiły różnice w wycenie pomiędzy bilansem regulacyjnym Wyłączalność II, a wg PSR. Odsetki dla depozytów terminowych oraz overnight (do 3 mcy) naliczono metodą liniową.

Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie

Pożyczka Krajowa SKOK

12 grudnia 2013 roku Saltus TUW zawarło z Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo – Kredytową umowę ramową pożyczki. Do wspomnianej umowy przynależą aneks i porozumienie, zawarte odpowiednio 28 maja 2014 roku i 30 listopada 2015 roku.

Przedmiotowa pożyczka została zabezpieczona poprzez zastaw na udziałach i akcjach należących do SaltLux Holding S.a.r.l., następujących spółek: Awek Sp. Z o.o., Ecco Holiday Sp. Z o.o., Apella S.A., TF SKOK S.A. (obecnie Aplitt S.A.).

Do wyceny wartości rynkowej pożyczki na potrzeby sprawozdawczości SII posłużono się alternatywną metodą wyceny (zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/35, artykuł 10, ustęp 5). Zastosowana metoda wyceny jest spójna z podejściem dochodowym (dyskonto przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej odpowiednią stopą dyskonta).

Mając na celu wyrażenie opinii dotyczącej wartości godziwej Pożyczki według stanu na dzień 31 grudnia 2018 roku rozważono warunki rynkowe, na jakich zawierane są podobne umowy. W związku z faktem, iż warunki umów pożyczkowych/kredytowych stanowią tajemnice przedsiębiorstw uwzględniono dane ogólnodostępne.

Do oszacowania wartości godziwej pożyczki na dzień 31.12.2018 r. zdyskontowano przyszłe, przewidywane przepływy pieniężne generowane przez tą pożyczkę - rynkową stopą procentową, począwszy od tego dnia do momentu jej spłaty.

Zgodnie z „Raportem o stabilności systemu finansowego” opracowanym przez NBP i opublikowanym w grudniu 2018 roku, skorygowana marża odsetkowa kredytów bankowych dla przedsiębiorstw wyniosła w

czerwcu 2018 r. 1,7057 %. Uwzględniając tę marżę oraz zmienną składową oprocentowania, jaką najczęściej stanowi Wibor (w związku z długoterminowym charakterem pożyczki przyjęto Wibor 12M) na dzień 31 grudnia 2018 r. przeciętne oprocentowanie kredytów dla przedsiębiorstw wyniosło 3,58%. Zastosowana stopa nie uwzględniała indywidualnego ryzyka kredytowego w odniesieniu do pożyczkobiorcy.

Kasa Krajowa SKOK jest powiązana z Saltus T UW, zarząd Towarzystwa zna jego sytuację finansową i akceptuje ewentualne ryzyko kredytowe. Pożyczka udzielona KSKOK jest dodatkowo zabezpieczona akcjami i udziałami innych spółek. Rynkowa wartość zastawu oszacowana przez Towarzystwo przekracza wielkość udzielonej pożyczki i wynosi na 31.12.2018 r. 171 202 tys. PLN.

W wyniku przeprowadzonej analizy przyjmując wcześniejsze założenia, wartość godziwa pożyczki według stanu na 31.12.2018 r. wyniosła 91 375 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wyłączalność II, a PSR (wycena wg skorygowanej ceny nabycia pomniejszona o ewentualne odpisy aktualizujące) stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (aktywa).

Wycenę pożyczki przeprowadził niezależny podmiot zewnętrzny Bogdan Pietkiewicz - Doradztwo Gospodarcze" w Gdańsku.

Pożyczka dla eCard S.A.

W dniu 21 lipca 2015 roku Saltus T UW zawarło umowę inwestycyjną z MCI.PrivateVentures Fundusz Inwestycyjny Zamknięty, na podstawie której Saltus T UW zobowiązało się do zapewnienia eCard S.A. finansowania dłużnego na kwotę 840 tys. USD.

W dniu 27 kwietnia 2016 roku w Sopocie Saltus T UW zawarło z eCard S.A. umowę pożyczki o wartości 3 259 tys. PLN tj. (równowartość 840 tys. USD). Pożyczka o stałym oprocentowaniu 4,76% była dwukrotnie aneksowana z tytułu wydłużenia jej terminu jej wymagalności (do 30 kwietnia 2019 roku). Zabezpieczeniem Pożyczki był weksel własny in blanco wystawiony przez eCard S.A.

Saltus T UW w sprawozdaniu finansowym wg PSR na dzień 31 grudnia 2018 roku ujął pożyczkę udzieloną eCard S.A. w kwocie 3 362 tys. PLN (wg SCN).

Biorąc pod uwagę to, że Saltus T UW uzyskało spłatę pożyczki wraz z należnymi odsetkami w zaledwie 4 dni po dacie 31 grudnia 2018 roku, zgodnie z rekomendacją niezależnego podmiotu zewnętrznego „Bogdan Pietkiewicz - Doradztwo Gospodarcze”, za wartość godziwą pożyczki uznano jej wartość bilansową w księgach PSR na 31.12.2018r.

Wartość ta jest nieznacznie niższa od sumy wpływów odnotowanych przez Saltus T UW z tytułu spłaty części kapitałowej pożyczki oraz odsetek za ostatni okres odsetkowy do dnia 4 stycznia 2019 roku (łącznie 3.364,8 tys. PLN).

Kwoty należne z umów reasekuracji

Towarzystwo oszacowało kwotę należne z umów reasekuracji na kwotę (58) tys. PLN. Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wyłączalność II, a PSR stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (aktywa).

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych

Dla potrzeb bilansu Wyłączalność II jako należności ujęto kwoty składek wymaganych, a nie opłaconych na dzień bilansowy, dla których termin płatności już minął, czyli należności przeterminowane. Składki należne

w kolejnych okresach ujmowane są w kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jako przyszłe wpływy. Należności są wartościami odzyskiwalnymi.

Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych dla potrzeb bilansu Wypłacalność II wyniosły 22 tys. PLN i w stosunku do wykazanych w sprawozdaniu wg zasad PSR pomniejszone zostały o kwotę 79 tys. PLN, tj. o należności, których termin płatności na dzień bilansowy nie minął. Są to należności wynikające z rozłożenia na raty przypisanej składki ubezpieczeniowej. W sprawozdaniu PSR dokonano odpisów aktualizujących należności zagrożone lub co do których istnieje ryzyko braku zapłaty.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II, a PSR stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (aktywa).

Należności z tytułu reasekuracji biernej

Na dzień 31.12.2018 wykazano w bilansie ekonomicznym przeterminowane należności z tytułu reasekuracji biernej w kwocie 17 tys. PLN zgodnej z wyceną wg PSR.

Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)

Pozostałe należności wykazano w wartości 637 tys. PLN. Są to należności krótkoterminowe do roku czasu, wykazane zostały one w wartości bilansowej wg wyceny zgodnej z PSR (tj. po pomniejszeniu o ewentualne odpisy aktualizujące) jako najlepsze oszacowanie ich wartości godziwej. Ze względu na krótkoterminowy charakter należności nie zostały one zdyskontowane.

Towarzystwo na dzień 31.12.2018 roku nie posiadało żadnych transakcji leasingowych skutkujących rozpoznanem aktywów w bilansie ekonomicznym z tego tytułu. W związku z czym w sprawozdaniu nie zawarto opisów takich transakcji.

Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazane zostały w bilansie SII w kwocie 7 759 tys. PLN. Środki pieniężne wykazane w bilansie PSR zostały pomniejszone o środki ZFŚS w wysokości 385 tys. PLN. Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II, a PSR stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (aktywa).

Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

W pozycji tej wykazane zostały rozliczenia międzyokresowe czynne niezwiązane z działalnością ubezpieczeniową i reasekuracyjną w kwocie 1 154 tys. PLN zgodnej z wyceną wg PSR.

Wyjaśnienie w ujęciu ilościowym i jakościowym, odrębnie dla każdej istotnej kategorii aktywów, wszelkich istotnych różnic między stosowanymi przez zakład zasadami, metodami oraz przyjmowanymi głównymi założeniami do wyceny aktywów na potrzeby określenia wypłacalności, a mającymi zastosowanie na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych

Istotne różnice w wycenie aktywów na potrzeby bilansu regulacyjnego, a wyceną wg sprawozdania finansowego wg PSR przedstawiono w poniższej Tabeli.

Aktywa	Wyplacalność II	PSR	Zmiana
Wartości niematerialne i prawne	0	3 344	-3 344
Aktywowane koszty akwizycji	0	343 823	-343 823
Lokaty i środki pieniężne	680 727	680 100	627
Aktywa z tytułu odroczonego podatku	69 007	1 011	67 996
Razem [tys.PLN]	749 734	1 028 278	-278 544

WNiP wykazano w wartości zerowej z uwagi na brak odniesienia do aktywnego rynku (brak możliwości ustalenia ich ceny rynkowej). Posiadane WNiP są dedykowane dla działalności Towarzystwa i nie są przedmiotem sprzedaży na aktywnym rynku.

DAC dla potrzeb bilansu wg Wyplacalność II nie jest rozpoznawany jako aktywo (wartość rynkowa na potrzeby Bilansu Ekonomicznego wynosi zero).

Na różnicę w wycenie lokat w kwocie 627 tys. PLN wpłynęło nierozpoznanie na potrzeby sprawozdawczości SII Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, oraz inne podejście do wyceny udziałów kapitałowych, akcji nienotowanych Towarzystwa i udzielonych pożyczek.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazane wg PSR w kwocie 1 011 tys. PLN zostały skorygowane (powiększone) o korekty z tytułu wyceny bilansowej aktywów wg Wyplacalność II, prowadzących do powstania ujemnych różnic przejściowych w kwocie 357 873 tys. PLN (tabele „Aktywa – różnice przejściowe” i „Pasywa – różnice przejściowe”). Dodatkowo różnice przejściowe powstałe w zakresie aktywów zostały ujęte w wyliczeniu rezerwy z tytułu odroczonego podatku wg SII.

Aktywa i rezerwy z tytułu podatku odroczonego powstają w wyniku różnic przejściowych między ich wartością podatkową, a bilansową. Aktywa z tytułu odroczonego podatku są ujmowane w takim zakresie, w jakim istnieje prawdopodobieństwo ich rozliczenia w kolejnych okresach sprawozdawczych z zachowaniem zasady ostrożności (EIOPA, wytyczna 7 pkt. 1.20.a.(iv)). Przy rozpoznaniu aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku na potrzeby sprawozdawczości SII skorzystano z uproszczenia polegającego na założeniu liniowego rozłożenia w czasie (odwracanie się odroczonego podatku).

Największy wpływ na wartość aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku mają różnice przejściowe wynikające z odmiennej metodyki kalkulacji rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów Solwency i w związku z tym wyeliminowaniu aktywowanych kosztów akwizycji z aktywów bilansu. Utworzone z tego tytułu aktywo i rezerwa na podatek odroczonego podlegają rozliczeniu w tych samych okresach sprawozdawczych.

Zmiany w zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym (EIOPA, wytyczna 7 pkt 1.20.b.)

Towarzystwo nie odnotowało zmian w zasadach ujmowania aktywów, ich wyceny lub w szacunkach w roku 2018.

Założenia i oceny z uwzględnieniem tych na temat przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania (EIOPA, wytyczna 7 pkt 1.20.c.)

Zmienność otoczenia gospodarczego oraz niedostępność do pewnych informacji rynkowych stwarza niepewność w zakresie dokonywanych wycen pozycji bilansowych. Oznacza to, że wartości aktywów i pozostałych zobowiązań mogą różnić się od wartości ustalonych na dzień bilansowy przez Towarzystwo.

Poniżej wskazano na źródła niepewności oszacowania powstałe w trakcie wyceny aktywów i pasywów wg standardów SII w trakcie roku 2018:

- 1) niejednolite wartości danych do wycen uzyskiwanych ze źródeł zewnętrznych,
- 2) dane zewnętrzne wykorzystywane do szacowania mogły być w niedostatecznym stopniu skorelowane z wycenianymi pozycjami bilansowymi,
- 3) przyszła wartość godziwa wycenianych pozycji bilansowych uzależniona jest od wielu czynników, które mogły być nie uwzględnione w ich wycenie (np. zdarzenia makroekonomiczne itd.),
- 4) niepełna dostępność aktualnych danych zewnętrznych (rynkowych) wykorzystywanych do oszacowania wartości pozycji bilansowych (np. dane rynkowe spółek giełdowych są publikowane są z opóźnieniem – limitowane źródło danych),
- 5) unikalność szacowanych pozycji bilansowych - w związku czym ograniczona ilość danych rynkowych dotyczących wycenianych pozycji ze względu na ich specyfikację.

Należy założyć, że źródła niepewności oszacowania w kolejnych okresach sprawozdawczych mogą być analogiczne zwłaszcza, jeśli chodzi o dostępność do pewnych informacji rynkowych.

D2. Rezerwy techniczno – ubezpieczeniowe

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych w poszczególnych liniach biznesu wynosi (dane w tys. PLN):

Linia biznesu	Najlepsze oszacowanie		Margines ryzyka		Rezerwy liczone jako całość		Rezerwy razem	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
1. Ubezpieczenia pokrycia świadczeń medycznych	4 115	2 332	975	745	0	0	5 090	3 076
2. Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	105 764	108 385	13 609	9 564	0	0	119 373	117 950
7. Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	5 437	7 093	1 793	1 239	0	0	7 230	8 332
8. Ubezpieczenia OC ogólnej	885	659	287	207	0	0	1 173	865
9. Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	2	0	1	0	0	0	3	0
12. Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	7 709	5 640	1 649	1 061	0	0	9 358	6 700
RAZEM	123 912	124 108	18 314	12 816	0	0	142 227	136 924

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest równa sumie najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka, wartość najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka obliczana jest oddzielnie.

Najlepsze oszacowanie rezerwy składki odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej przyszłych przepływów pieniężnych przy uwzględnieniu zmiany wartości pieniądza w czasie, przy zastosowaniu odpowiedniej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka (podanej przez organ nadzoru). Towarzystwo przyjmuje, że przepływy następują na początku poszczególnych miesięcznych okresów. Dla

produktów o jednorocznym horyzoncie czasowym przyjęto, że przepływy nastąpią w ciągu 12 miesięcy i nie zdyskontowano ich.

Wartość najlepszego oszacowania ustalana jest brutto, bez odliczania kwot, które mogą być odzyskane z umów reasekuracji. Kwoty te oblicza się oddzielnie.

Wartość najlepszego oszacowania ustalana jest w oparciu o wiarygodne i pełne informacje o zawartych umowach ubezpieczenia z uwzględnieniem dotychczasowego doświadczenia Towarzystwa.

Przy ustalaniu wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Towarzystwo dokonuje segmentacji zobowiązań na jednorodne grupy ryzyka. Towarzystwo definiuje jednorodne grupy ryzyka w taki sposób, aby były one możliwie niezmiennie w czasie. Towarzystwo w segmentacji uwzględnia zasady przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia, zasady dotyczące likwidacji szkód, profil ryzyka ubezpieczeniowego, parametry produktu, w tym gwarancje oraz przyszłe działania Zarządu. Towarzystwo dokonuje kalkulacji wartości najlepszego oszacowania niezależnie dla jednorodnych grup ryzyka.

Jeżeli umowa ubezpieczenia pokrywa ryzyka właściwe dla różnych linii biznesu, zobowiązania są dzielone w miarę możliwości na różne linie biznesu. Rozdzielenie nie jest konieczne, jeżeli tylko jedno ryzyko jest istotne. W tym przypadku zobowiązania są poddawane segmentacji według najważniejszego czynnika wpływającego na poziom ryzyka.

Prognoza przepływów pieniężnych wykorzystanych do obliczenia najlepszego oszacowania obejmuje wszystkie następujące przepływy pieniężne w zakresie, w jakim przepływy te odnoszą się do obecnych umów ubezpieczenia:

- 1) Wypłaty świadczeń na rzecz ubezpieczających lub beneficjentów,
- 2) Koszty likwidacji,
- 3) Płatności składek oraz zwroty składek za niewykorzystany okres ubezpieczenia,
- 4) Płatności pomiędzy Towarzystwem, a pośrednikami związane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi – koszty akwizycji,
- 5) Koszty administracyjne,
- 6) Płatności z tytułu regresów.

Najlepsze oszacowanie oblicza się oddzielnie dla rezerwy składek i rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia. Rezerwa składek dotyczy przyszłych zdarzeń szkodowych objętych zobowiązaniem ubezpieczeniowym w granicy umowy. Rezerwa na niewypłacone odszkodowania i świadczenia dotyczy zdarzeń szkodowych, które już wystąpiły, niezależnie od tego, czy roszczenia zostały zgłoszone, czy nie. Przy obliczaniu rezerw na niewypłacone odszkodowania i świadczenia Towarzystwo opiera się na metodologii obliczeń rezerw dla potrzeb rachunkowości opisanej w Regulaminie rezerw, przy uwzględnieniu różnicy, że rezerwy dla potrzeb wypłacalności oblicza się na zasadzie najlepszego oszacowania, a nie ostrożnościowej.

Towarzystwo uwzględnia w kalkulacji Rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wszystkie zobowiązania odnoszące się do zawartych umów ubezpieczenia wchodzące w zakres granicy umowy.

Margines ryzyka ma wysokość zapewniającą, by wartość Rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiadała kwocie, jakiej zakłady ubezpieczeń zażądałyby za przejęcie zobowiązań ubezpieczeniowych i wywiązanie się z nich. Margines ryzyka oblicza się przez określenie kosztu pozyskania kwoty dopuszczonych środków własnych odpowiadającej kapitałowemu wymogowi wypłacalności koniecznej do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie ich trwania.

Towarzystwo oblicza margines ryzyka w następujący sposób:

$$CoCM = \frac{CoC}{1+r_1} \times Dur_{mod}(0) \times SCR_{RU}(0)$$

gdzie

$CoCM$ – margines ryzyka dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa;

$SCR_{RU}(0)$ – oznacza kapitałowy wymóg wypłacalności obliczany dla $t = 0$ dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa (pod uwagę brane są moduły ryzyka ubezpieczeniowego, operacyjnego oraz niewykonania zobowiązań przez kontrahenta dotyczącego umów reasekuracji);

$Dur_{mod}(0)$ – zmodyfikowany czas trwania całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa po uwzględnieniu reasekuracji $t = 0$;

CoC – stopa kosztu kapitału – 6%;

r_1 – bazowa stopa procentowa wolna od ryzyka dla rocznego terminu wymagalności.

Towarzystwo stosuje następującą formułę przypisania (alokacji) marginesu ryzyka na poszczególne linie biznesowe:

$$CoCM_{lob} = \frac{P_{lob}(0)}{\sum_{lob} P_{lob}(0)} \times CoCM$$

$CoCM_{lob}$ – margines ryzyka zaalokowany do linii biznesu lob ;

$P_{lob}(0)$ – oznacza składkę zarobioną na udziale własnym z linii biznesu lob ;

$CoCM$ – margines ryzyka dla całego portfela zobowiązań ubezpieczeniowych Towarzystwa.

Towarzystwo przygotowuje założenia niezależnie dla jednorodnych grup ryzyka według segmentacji zobowiązań wykorzystanej do obliczania Rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Towarzystwo wykorzystuje własne dane historyczne do oszacowania parametrów.

Koszty zobowiązań ubezpieczeniowych

Do oszacowania wartości zobowiązań związanych z wypłatą odszkodowań i świadczeń Towarzystwo stosuje jeden z 3 modeli – oparty o współczynnik szkodowości w relacji do składki zarobionej, oparty o współczynnik szkodowości w relacji do ekspozycji lub oparty o tablice prawdopodobieństw zgonu w wyniku zawału serca, udaru mózgu, nieszczęśliwego wypadku.

Współczynnik szkodowości (do składki zarobionej) wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wypłatami odszkodowań i świadczeń dla homogenicznych grup ryzyka zawierających ryzyka o charakterze krótkoterminowym. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń powiększonych o wartość rezerwy na szkody zgłoszone wg daty zajścia szkody z określonego okresu, do składki zarobionej z danego okresu, niezależnie dla każdego produktu ubezpieczeniowego.

Współczynnik szkodowości (do ekspozycji) wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wypłatami odszkodowań i świadczeń dla homogenicznych grup ryzyka zawierających ryzyka o charakterze średnio i długoterminowym. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział wartości wypłaconych odszkodowań i świadczeń powiększonych o wartość rezerwy na szkody zgłoszone wg daty zajścia szkody z określonego okresu, do ekspozycji z danego okresu, niezależnie dla każdego produktu ubezpieczeniowego.

Tablice prawdopodobieństw zgonu w wyniku zawału serca, udaru mózgu, nieszczęśliwego wypadku wykorzystywane są do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z wypłatami odszkodowań i świadczeń dla homogenicznych grup ryzyka zawierających długoterminowe ryzyko śmierci w wyniku tych zdarzeń, odnoszące się do ubezpieczonego. Towarzystwo wykorzystuje opracowanie własne w tym zakresie.

Towarzystwo uznaje, że do modelowania niepewności czynników ryzyka biometrycznego proporcjonalne jest podejście deterministyczne. Uznaje się, że metoda, która pomija spodziewane przyszłe zmiany w czynnikach ryzyka biometrycznego jest proporcjonalna ze względu na okres zawieranych umów (do 10 lat) – założenie o malejącym trendzie w ryzyku śmiertelności zostało zastąpione uproszczeniem o stałości ryzyka w czasie, jako podejściem bezpieczniejszym.

Towarzystwo zakłada niezależność czynników ryzyka biometrycznego od innych zmiennych.

Koszty likwidacji

Współczynnik kosztów likwidacji wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z kosztami likwidacji szkód. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział jednostkowego kosztu likwidacji szkody do średniej wartości szkody niezależnie dla każdego produktu ubezpieczeniowego.

Koszty administracyjne

Na podstawie analizy bieżących i historycznych wydatków, Towarzystwo przyjmuje założenie o silnym powiązaniu wielkości kosztów z wielkością portfela ubezpieczeń mierzoną składką zarobioną pomniejszoną o prowizję.

Współczynnik kosztów administracyjnych wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z kosztami administracyjnymi.

Towarzystwo wyznacza parametr kosztów administracyjnych na podstawie obserwacji danych księgowych z ostatniego roku dokonując alokacji kosztów na związane z obsługą bieżącego portfela oraz pozyskaniem nowego.

Koszty akwizycji

Towarzystwo opiera założenia o kosztach akwizycji na warunkach określonych w umowach pomiędzy zakładem, a pośrednikiem. Założenie nie wymaga dodatkowych analiz.

Zwroty składek

Towarzystwo zakłada, że w momencie zamknięcia umowy generuje się należność w wysokości niewykorzystanej części składki oraz cała należność zostanie wypłacona zgodnie z założeniem o rozkładzie wypłat zwrotów w czasie.

Udział regresów

Współczynnik regresów wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów z regresów. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział regresów otrzymanych do szkód wypłaconych z analogicznego okresu wg daty zajścia szkody, niezależnie dla każdej homogenicznej grupy ryzyka.

Koszty uzyskania regresów

Współczynnik kosztów uzyskania regresów wykorzystywany jest do oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych związanych z kosztami uzyskania regresów. Wartość współczynnika oszacowana jest na podstawie danych historycznych zakładu ubezpieczeń, jako udział kosztów uzyskania regresów do wartości regresów otrzymanych niezależnie dla każdej homogenicznej grupy ryzyka.

Założenia dotyczące rezygnacji z umowy

Towarzystwo uwzględni założenia dotyczące zachowania ubezpieczających w zakresie wykorzystania opcji rezygnacji z umów i wykupów. W tym celu przeprowadzana jest analiza historycznego zachowania ubezpieczających.

Towarzystwo opiera założenia dotyczące rezygnacji z umowy na danych historycznych zakładu. Współczynniki rezygnacji wyznaczone są niezależnie dla umów w podziale na roczne przedziały okresów ubezpieczenia jako liczba rezygnacji w danym okresie do liczby umów aktywnych na początku okresu. Do wyznaczenia prawdopodobieństwa rezygnacji z umowy przed zakończeniem okresu ochrony wykorzystywana jest informacja o momencie trwania umowy.

Inne założenia

Towarzystwo nie przyjmuje żadnych założeń dotyczących przyszłych działań Zarządu ze względu na brak ich istotności w odniesieniu do wartości Rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, z wyłączeniem założenia ujętego w modelu kosztów administracyjnych.

Towarzystwo nie przyjmuje żadnych założeń na temat przyszłych parametrów dotyczących rynków finansowych.

Istotne zmiany założeń

W porównaniu do obliczeń rezerw dla celów wypłacalności na koniec roku 2017, metodologia ich wykonywania nie zmieniła się, dokonano uaktualnienia parametrów dotyczących śmiertelności, szkodowości, kosztów likwidacji, wskaźników rezygnacji z umów, scenariusza wypłaty świadczeń, scenariusza zwrotu składek, stopy dyskontowej.

Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Poziom niepewności rezerw związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych został zilustrowany wpływem zmiany podstawowych parametrów użytych do kalkulacji rezerw na ich poziom.

Dane w tys. PLN.

Rodzaj zmiany parametrów	Rezerwa najlepszego oszacowania	Zmiana w stosunku do wartości wyjściowej
Bez zmian	124 108	0,0 %
Zwiększenie kosztów likwidacji o 10%	124 414	+ 0,25%
Zwiększenie kosztów administracyjnych o 10%	128 003	+ 3,14%
Zwiększenie kosztów akwizycji o 10%	124 214	+ 0,09%
Zwiększenie szkodowości o 10%	128 872	+ 3,84%
Zmniejszenie stopy dyskontowej o 95%	127 471	+ 2,71%

Kwoty należne z umów reasekuracji

Towarzystwo prognozuje wysokość kwot należnych z tytułu umów reasekuracji w wysokości 58 tys. PLN, na co składa się rezerwa składki na udziale reasekuratora w wysokości -114 tys. PLN i rezerwa szkodowa na udziale reasekuratora w wysokości 57 tys. PLN.

Różnice w zasadach wyceny między PSR a Wypłacalność II

LOB 1

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej

projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 2

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 7

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 8

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 9

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

LOB 12

Zasady dotyczące wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego są różne, co wynika z regulacji ustawowych. Do celów wypłacalności rezerwy oblicza się przez wykonanie projekcji najlepszego oszacowania przyszłych przepływów pieniężnych, a następnie dodanie marginesu ryzyka na poziomie całego portfela ubezpieczeniowego. Rezerwy na potrzeby sprawozdania finansowego obliczane są na zasadzie ostrożnej wyceny bez wykonania szczegółowej projekcji przepływów. Przy wycenie rezerwy szkodowej dla potrzeb wypłacalności Towarzystwo stosuje zasadę najlepszego oszacowania, natomiast przy wycenie rezerwy szkodowej Towarzystwo stosuje zasadę ostrożnej wyceny. Poza tymi różnicami, podstawy, metody i założenia stosowane przez Towarzystwo przy obliczaniu rezerw dla celów wypłacalności i na potrzeby sprawozdania finansowego nie różnią się.

Oświadczenia dotyczące korekt i zmian przejściowych

Towarzystwo nie stosuje:

- 1) korekty dopasowującej, o której mowa w art. 77b
- 2) korekty z tytułu zmienności, o której mowa w art. 77d
- 3) przejściowej struktury terminowej stopy procentowej wolnej od ryzyka, o której mowa w art. 308c
- 4) przejściowego odliczenia, o którym mowa w art. 308d dyrektywy 2009/138/WE (Wypłacalność II).

D3. Inne zobowiązania**Zobowiązania warunkowe**

Towarzystwo nie wykazało w bilansie ekonomicznym żadnych istotnych zobowiązań warunkowych na 31.12.2018 r.

Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)

Na kwotę 2 153 tys. PLN składają się:

- 1) rezerwa na nagrody jubileuszowe w wysokości 1 220 tys. PLN.
- 2) rezerwa na zwroty składek w wysokości 247 tys. PLN z tytułu wcześniejszego zamknięcia umów ubezpieczeniowych (klienci nie skierowali do dnia bilansowego wniosków o zwrot do ubezpieczającego). Pozycję ujęto jako rezerwy ze względu na fakt, że nie znany jest termin wymagalności.
- 3) rezerwa na świadczenia urlopowe w wysokości w wysokości 686 tys. PLN.

Rezerwy te są zgodne z wykazanymi w PSR.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe została obliczona przez Aktuariusza metodą świadczeń narosłych w funkcji stażu pracy. Uwzględnione zostały wszystkie nagrody jubileuszowe, jakie pracownik może uzyskać przed przejściem na emeryturę. W wyliczeniu uwzględniono staż pracy łączny, staż pracy u pracodawcy, czynnik dyskontujący, przewidywany wzrost wynagrodzeń, prawdopodobieństwo demograficzne uzyskania świadczenia.

Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników

W pozycji Zobowiązania wynikające ze świadczeń emerytalnych dla pracowników wykazano rezerwę na odprawy emerytalne w wysokości 156 tys. PLN.

Rezerwę z tytułu świadczeń emerytalnych i nagród jubileuszowych ustala się jako sumę rezerw dotyczących poszczególnych pracowników obliczoną za pomocą wzoru:

$WN = \text{suma PWN} * WD * D * N$, gdzie:

WN - wartość bieżąca świadczenia (rezerwy) na dzień bilansowy, czyli przewidywana na ten dzień zdyskontowana kwota przyszłych wypłat, które są nieodzowne do wywiązania się pracodawcy z zobowiązań, jakie wynikają z zatrudnienia pracowników w roku obrotowym i poprzednim

PWN – przewidywana na dzień bilansowy wartość nominalna przyszłego świadczenia na rzecz pracownika w pełnej wysokości, przy uwzględnieniu awansów, wysługi lat, sytuacji na rynku pracy

WD – prawdopodobieństwo demograficzne (np. wobec umieralności, rotacji zatrudnionych) wypłaty świadczenia, mniejsze od 1 różne dla mężczyzn i kobiet oraz grup wiekowych

D - czynnik dyskontujący obniżający wartość nominalną przyszłego świadczenia do wartości, jaką ma ono w dniu bilansowym; w naszych warunkach celowe jest przyjęcie czynnik dyskontujący w wysokości rentowności długoterminowych obligacji skarbowych, o terminie wykupu zbliżonym do terminu wypłaty świadczenia

N - część świadczenia „narosła” do dnia bilansowego, a więc bez jeszcze niewypracowanego prawa do świadczenia

Rezerwę na urlopy wykazuje się w kwocie należnego wynagrodzenia wraz z innymi obciążeniami pracodawcy (zus, ppe) przysługujących pracownikom spółki za czas urlopu niewykorzystanego na dzień bilansowy.

Rezerwa na podatek odroczony

Po ustaleniu wartości aktywów i pasywów wg zasad Solwency II zidentyfikowano wszystkie dodatnie różnice przejściowe pomiędzy wycenami wg zasad Wypłacalność II a PSR. Tym samym w bilansie regulacyjnym wykazano podatki odroczone z tytułu różnic przejściowych pomiędzy wartościami bilansowymi wg Wypłacalność II, a ich wartościami podatkowymi.

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego wg Wypłacalność II to wartość wg PSR w wysokości 1 981 tys. PLN skorygowana (powiększona) o kwotę 371 308 tys. PLN wynikającą odpowiednio z dodatnich różnic przejściowych w wycenie pasywów oraz aktywów na kwotę 11 370 tys. PLN.

W poniższej tabeli zaprezentowane różnice przejściowe wynikające z wyceny pasywów wg SII i PSR.

Pasywa - różnice przejściowe	Wypłacalność II	PSR	Zmiana
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	136 924	507 729	-370 805
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	9 389	9 273	116
Pozostałe rezerwy i zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych	2 308	2 308	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	16 379	16 764	-385
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	0	118	-118
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	2 538	2 538	0
Razem [tys.PLN]	167 539	538 730	-371 192

Kalkulacja rezerwa z tytułu odroczonego podatku

		0,19	
Dodatnie różnice przejściowe - Pasywa	371 308	70 548	rozpoznanie rezerwy z tytułu odroczonego podatku
Dodatnie różnice przejściowe - Aktywa	11 370	2 160	rozpoznanie rezerwy z tytułu odroczonego podatku
Razem [tys.PLN]	382 678	72 709	
		1 981	rezerwa z tytułu odroczonego podatku rozpoznane w sprawozdaniu finansowym wg PSR
		74 690	rezerwa z tytułu odroczonego podatku rozpoznane w sprawozdaniu finansowym wg SII

Łączna wielkość rezerwy z tytułu odroczonego podatku wg sprawozdawczości SII na dzień 31.12.2018r. wyniosła 74 690 tys. PLN.

Zobowiązania wobec instytucji kredytowych

Towarzystwo wykazało zobowiązania wobec instytucji kredytowych na kwotę 4 867 tys. PLN (obligacja Skarbu Państwa nabyta na przełomie roku).

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych

Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych wykazane zostały w bilansie SII w kwocie 9 389 tys. PLN i w stosunku do wykazanych w bilansie PSR były wyższe o 116 tys. PLN.

Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II, a PSR stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (aktywo).

Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej

Towarzystwo na dzień 31.12.2018 nie wykazało zobowiązań przeterminowanych z tytułu reasekuracji biernej. Różnica w wysokości 118 tys. PLN pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II, a PSR stanowi różnicę przejściową podatku odroczonego (rezerwy).

Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu ubezpieczeń)

Pozostałe zobowiązania to zobowiązania o charakterze krótkoterminowym do 1 roku czasu. Wykazane zostały w bilansie SII w kwocie 11 512 tys. PLN w stosunku do wykazanych w sprawozdaniu sporządzonym zgodnie z PSR (V. Inne zobowiązania i VI. Fundusze Specjalne) zostały pomniejszone o wartość ZFŚS w kwocie 385 tys. PLN oraz obligacje Skarbu Państwa nabyte na przełomie roku w wysokości 4 867 tys. PLN (pozycja zobowiązań wobec instytucji kredytowych). Różnica pomiędzy wartością bilansową wg Wypłacalność II a PSR stanowi różnicę przejściową będącą podstawą kalkulacji podatku odroczonego (rezerwa).

Towarzystwo na dzień 31.12.2018 roku nie posiadało żadnych transakcji leasingowych skutkujących rozpoznaniem zobowiązań w bilansie ekonomicznym z tego tytułu. W związku z czym w sprawozdaniu nie zawarto opisów takich transakcji.

Pozostałe zobowiązania (nie wykazane w innych pozycjach)

W pozycji tej wykazane zostały rozliczenia międzyokresowe bierne, niezwiązane z działalnością ubezpieczeniową i reasekuracyjną w wartości 2 538 tys. PLN zgodnej z PSR.

Wyjaśnienie wszelkich istotnych różnic między stosowanymi zasadami i metodami oraz przyjmowanymi głównymi założeniami do wyceny zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe na

potrzeby określenia wypłacalności, a stosowanymi na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych

Istotne różnice w wycenie pasywów na potrzeby bilansu regulacyjnego a wyceną wg sprawozdania finansowego wg PSR zawarto w Tabeli:

Pasywa	Wypłacalność II	PSR	Zmiana
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	136 924	507 729	-370 805
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku	74 690	1 981	72 709
Razem [tys.PLN]	211 613	509 710	-298 096

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

Rezerwy techniczne na potrzeby Wypłacalność II to suma najlepszego oszacowania (Best Estimate) oraz marginesu ryzyka (Risk Margin). Rezerwy SII wyniosły ogółem 136 924 tys. PLN, w porównaniu do wartości rezerw wg PSR 507 729 tys. PLN.

Rezerwa na podatek odroczoney (EIOPA, wytyczna 10 pkt. 1.24.a.(ii))

Rezerwa z tytułu podatku odroczonego wg Wypłacalność II to wartość wg PSR skorygowana o dodatnie różnice przejściowe powstałe w pasywach i aktywach na skutek odmiennych metodyk ich wyceny wg SII, a PSR. Metodologia wyliczenia została omówiona w części sprawozdania SFCR dotyczącej aktywów z tytułu odroczonego podatku (EIOPA, wytyczna 7 pkt. 1.20.a.(iv)).

Zmiany w zasadach ujmowania i wyceny lub w szacunkach w okresie sprawozdawczym (EIOPA, wytyczna 10 pkt 1.24.b.)

Towarzystwo nie odnotowało zmian w zasadach ujmowania pozostałych zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe, ich wyceny lub w szacunkach w roku 2018.

Założenia i oceny z uwzględnieniem tych na temat przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania (EIOPA, wytyczna 10 pkt 1.24.c.)

Stosowne założenia i oceny z uwzględnieniem tych na temat przyszłych i innych istotnych źródeł niepewności oszacowania zostały wskazane w założeniach sporządzonych dla części sprawozdania dotyczącej aktywów (EIOPA, wytyczna 7 pkt. 1.20. c).

D4. Alternatywne metody wyceny

Towarzystwo przy wycenia aktywów i zobowiązań zgodnie z art. 9 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia UE 2015/35 kieruje się następującą hierarchią:

- 1) wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań
- 2) wycena przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice
- 3) alternatywne metody wyceny wykorzystując techniki wyceny spójne z następującymi podejściami:
  - a) podejście rynkowe, które wykorzystuje ceny i inne właściwe informacje wynikające z transakcji rynkowych, obejmujących te same lub podobne aktywa, zobowiązania lub grupę aktywów lub zobowiązań;

- b) podejście dochodowe, które przekształca przyszłe kwoty, takie jak przepływy pieniężne, dochody czy koszty, w jedną obecną wartość;
- c) podejście kosztowe lub podejście obecnego kosztu odtworzenia odzwierciedlają kwotę, która byłaby obecnie wymagana, aby zastąpić funkcję danego aktywa.

Towarzystwo wyceniło, stosując alternatywne metody wyceny, udziały i akcje nienotowane SKOK Holding S.a.r.l na kwotę 26 630 tys. PLN, udzielone pożyczki na kwotę 94 737 tys. PLN, obligacje korporacyjne Asekuracji Sp. z o. o. na kwotę 22 308 tys. PLN, oraz depozyty i środki pieniężne w bankach na łączną kwotę 22 308 tys. PLN.

D5. Wszelkie inne informacje

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę w dającej się przewidzieć przyszłości oraz nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności.

Szczegółowe informacje liczbowe dotyczące punktu D znajdują się w Załączniku nr 1 w następujących formularzach:

- 1) S.02.01.02 - pozycje bilansowe
- 2) S.05.01.02 - składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
- 3) S.17.01.02 – rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
- 4) S.19.01.21 - odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie.

E. Zarządzanie kapitałem

E1. Środki własne

Różnica między nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami powstałą w bilansie sporządzonym wg zasad Wypłacalność II, a kapitałem własnym wykazywanym w sprawozdaniu finansowym wg zasad PSR wyniosła 18 669 tys. PLN.

Nadwyżka kapitałowa wg SII i PSR	2017	2018	Zmiana
Nadwyżka aktywów nad pasywami wg SII	489 381	510 816	21 434
Kapitał własny wg PSR	477 546	492 147	14 601
Zmiana wielkości nadwyżki kapitałowej	11 836	18 669	6 833
Razem [tys.PLN]			

Środki własne – cechy jakościowe

W poniższej tabeli przedstawiono podstawowe środki własne ze wskazaniem zakwalifikowania do odpowiedniej kategorii na dzień 31.12.2018 odpowiednio z informacją porównawczą:

Podstawowe środki własne	2017			2018			Zmiana
	Razem	Kategoria 1 - nieograniczo ne	Kategoria 3	Razem	Kategoria 1 - nieograniczo ne	Kategoria 3	
Kapitał zakładowy	18 357	18 357	0	17 577	17 577	0	-780
Rezerwa uzgodnieniowa	471 024	471 024	0	493 239	493 239	0	22 215
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku	0	0	0	0	0	0	0
Razem [tys.PLN]	489 381	489 381	0	510 816	510 816	0	21 434

Rezerwa uzgodnieniowa w wysokości 493 239 tys. PLN odpowiada nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami ogółem w wysokości 510 816 tys. PLN po pomniejszeniu o kwotę kapitału założycielskiego w wysokości 17 577 tys. PLN. Kapitał podstawowy w wysokości 19 000 tys. PLN został pomniejszony o saldo 1 423 tys. PLN (kapitał nieopłacony).

Uzupełniające środki własne wykazano w wartości zero.

Wszystkie środki własne to środki o najlepszych parametrach jakościowych pod względem dostępności do pokrycia strat i w całości zostały zakwalifikowane do kategorii 1.

W stosunku do roku ubiegłego na wzrost nadwyżki aktywów nad pasywami wg SII w wysokości 21 434 tys. PLN (wzrost o 4,4%) miał m.in. wzrost wartości lokat finansowych łącznie z udzielonymi pożyczkami o 15 162 tys. PLN (wzrost o 2,3%) oraz spadek wielkości rezerw techniczno –ubezpieczeniowych o 5 303 tys. PLN (spadek o 3,7%).

Wartość rezerwy uzgodnieniowej stanowi istotny element środków własnych Towarzystwa. Jej wielkość wzrosła o 4,8% w porównaniu z rokiem ubiegłym (niższa dynamika wzrostu o 7,3 punktu procentowego w zestawieniu z rokiem 2017).

Towarzystwo uznaje pozycje Rezerwy uzgodnieniowej jako względnie stabilną na potencjalne odchylenia w najbliższej przyszłości w odniesieniu do najistotniejszych pozycji bilansowych jakimi są lokaty finansowe i rezerwy.

Sprawozdanie SFCR nie zawiera szczegółowych informacji na temat podstawowego mechanizmu pokrywania strat, w tym zdarzenia inicjującego i jego skutków z powodu nie występowania stosownych do tego pozycji podstawowych środków własnych. Skutkuje to nieuruchomieniem takiego mechanizmu w Saltus TUW.

E2. Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

Towarzystwo wylicza wymogi wypłacalności z wykorzystaniem formuły standardowej. Na dzień 31.12.2018 kapitałowy wymóg wypłacalności wyniósł 174 710 tys. PLN, natomiast minimalny wymóg kapitałowy 43 677 tys. PLN. Poniższa tabela zawiera informację na temat kapitałowego wymogu wypłacalności Towarzystwa na koniec okresu sprawozdawczego i porównawczego (w tys. PLN).

Kapitałowy wymóg wypłacalności	2017-12-31	2018-12-31
SCR	190 209	174 710
Ryzyko rynkowe	88 969	79 965
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	2 513	1 171
Ryzyko w ubezpieczeniach na życie	0	0
Ryzyko w ubezpieczeniach zdrowotnych	137 102	131 216
Ryzyko w ubezpieczeniach innych niż na życie	40 345	24 857
Efekt dywersyfikacji	-77 551	-62 211

Ryzyko operacyjne	5 071	5 395
Korekta z tytułu zdolności podatków odroczonej do pokrywania strat	-6 241	-5 683

Towarzystwo stosuje dopuszczalne uproszczenia przy wyliczaniu wymogów kapitałowych w odniesieniu do następujących modułów i podmodułów formuły standardowej:

1) Ryzyka rynkowe

- a) Ryzyko stopy procentowej zostało policzone poprzez dyskontowanie poszczególnych przepływów stopą wolną od ryzyka po szoku oraz spreadem wyliczonym na poszczególnych aktywach. Na potrzeby obliczeń przyjęto, że rok ma 360 dni i dzieli się na cztery równe kwartały.
- b) Na potrzeby stosowania szoków wobec funduszy inwestycyjnych przyjęta została modelowa struktura funduszy oparta na sprawozdaniach finansowych funduszy na 30.06.2018r.

Towarzystwo nie stwierdziło istotnych odchyień profilu ryzyka zakładu od formuły standardowej, wobec czego nie stosuje parametrów specyficznych. Nie miało również miejsca zobligowanie Towarzystwa do stosowania narzutów zgodnie z art. 110 dyrektywy 2009/138/WE.

Minimalny wymóg kapitałowy został wyliczony na podstawie danych aktualnych na 31.12.2018, w tym wartości najlepszych oszacowań, wymogów wypłacalności oraz całkowitej sumy na ryzyku. Wartość kursu Euro niezbędna do wyliczenia nieprzekraczalnego dolnego ograniczenia wymogu MCR została wykorzystana zgodnie ze stanem na ostatni dzień roboczy października 2018 roku.

Wysokość kapitałowego wymogu wypłacalności na koniec 2018 roku spadła, w porównaniu z zamknięciem 2017r. Jedną z przyczyn spadku jest zmniejszenie portfela mierzone wartością składki zarobionej w ostatnich 12 miesiącach.

Wycena SCR dla ryzyk rynkowych spadła w porównaniu do końca 2017 roku o około 9 mln zł. Najistotniejszą przyczyną jest spadek SCR dla ryzyka cen akcji, co wynika między innymi ze zmiany wartości symetrycznego mechanizmu dopasowania.

E3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Towarzystwo nie korzysta z opcji określonej w art. 304 dyrektywy 2009/138/WE.

E4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Towarzystwo nie stosuje modelu wewnętrznego.

E5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Nie stwierdzono niezgodności, o których mowa w punkcie art. 297, punkt 5. Rozporządzenia Delegowanego Komisji 2015/35.

E6. Wszelkie inne informacje

Towarzystwo uznaje wysokość swoich aktualnych oraz prognozowanych wskaźników wypłacalności jako bezpieczną. Przy zachowaniu dotychczasowej ostrożnej polityki lokacyjnej oraz struktury portfela ubezpieczeń nie przewiduje się istotnych zmian w zarządzaniu kapitałem.

Szczegółowe informacje liczbowe dotyczące części E znajdują się w Załączniku nr 1 w następujących formularzach:

- 1) S.23.01.01- środki własne,
- 2) S.25.01.21 - kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową,

- 3) S.28.01.01-05 – minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie.

Towarzystwo nie wypełniło formularza S.22.01.21 z uwagi na brak gwarancji długoterminowych i środków przejściowych.

31-12-2018

Bilans
Balance sheet
S.02.01.02Wartość
bilansowa wg
Wypłacalność II /
Solvency II value
C0010

Aktywa / Assets		
Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	69 007
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 539
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	578 615
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	0
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	54 369
Akcje i udziały	R0100	31 801
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	31 801
Dłużne papiery wartościowe	R0130	474 462
Obligacje państwowe	R0140	453 874
Obligacje korporacyjne	R0150	20 588
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	3 433
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	14 550
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	94 737
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	94 737
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	-58
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	-58
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	-58
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	0
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	0
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	22
Należności z tytułu reasekuracji biernej	R0370	17
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	637
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	7 375
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	1 154
Aktywa ogółem	R0500	753 044
Zobowiązania / Liabilities		
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	136 924
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	15 898
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	13 391
Margines ryzyka	R0550	2 507
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	121 026
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	110 717
Margines ryzyka	R0590	10 309
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	0
Margines ryzyka	R0680	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalone w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	R0730	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	0
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)	R0750	2 153
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	156
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	74 690
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	4 867
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	9 389
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	0
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	11 512
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	2 538
Zobowiązania ogółem	R0900	242 228
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	510 816

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii

Premiums, claims and expenses by line of business

S.05.01.02

Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami innymi niż ubezpieczenia na życie (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna) / Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted)						Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna / Line of Business for: accepted non-proportional reinsurance				Ogółem / Total
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych / Medical expense insurance	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów / Income protection insurance	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych / Fire and other damage to property insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności i cywilnej ogólnej / General liability insurance	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń / Credit and suretyship insurance	Ubezpieczenia różnych strat finansowych / Miscellaneous financial loss	Ubezpieczenia zdrowotne / Health	Pozostałe ubezpieczenia osobowe / Casualty	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe / Marine, aviation, transport	Ubezpieczenia majątkowe / Property	
C0010	C0020	C0070	C0080	C0090	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0200

Składki przypisane / Premiums written

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	10 477	128 215	17 664	3 024	3	9 290					168 674
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130							0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	0	449	11	0	0	0	0	0	0	460
Netto	R0200	10 477	128 215	17 215	3 014	3	9 290	0	0	0	0	168 214

Składki zarobione / Premiums earned

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	10 250	133 657	17 494	2 903	4	14 689					178 995
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230							0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	0	483	11	0	0	0	0	0	0	494
Netto	R0300	10 250	133 657	17 010	2 892	4	14 688	0	0	0	0	178 501

Odszkodowania i świadczenia / Claims incurred

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	8 314	12 183	2 454	56	-7	-36					22 964
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330							0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	0	7	0	0	0	0	0	0	0	7
Netto	R0400	8 314	12 183	12 239	2 368	1	-36	0	0	0	0	22 957

Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Changes in other technical provisions

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0					0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430							0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	6 504	112 432	12 239	2 368	1	12 044	0	0	0	0	145 588
Pozostałe koszty	R1200											0
Koszty ogółem	R1300						S.05.01.02					145 588

Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna / Direct business and accepted proportional reinsurance													Reasekuracja czynna nieproporcjonalna / Accepted non-proportional reinsurance				Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie / Total Non- Life obligation
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych / Medical expense insurance	Ubezpieczenia na wypadek utruty dochodów / Income protection insurance	Ubezpieczenia pracownicze / Workers' compensation insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych / Motor vehicle liability insurance	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów / Other motor insurance	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe / Marine, aviation and transport insurance	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych / Fire and other damage to property insurance	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej / General liability insurance	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń / Credit and suretyship insurance	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej / Legal expenses insurance	Ubezpieczenia świadczenia pomocy / Assistance	Ubezpieczenia różnych strat finansowych / Miscellaneous financial loss	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych / Non- proportional health reinsurance	Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych / Non- proportional casualty reinsurance	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych / Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	Reasekuracja nieproporcjonalna na ubezpieczeń majątkowych / Non- proportional property reinsurance	C0180	
C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka / Technical provisions calculated as a sum of BE and RM																	
Najlepsze oszacowanie / Best estimate																	
Rezerwy składek / Premium provisions																	
Brutto	R0060	1 556	86 390	0	0	0	4 687	446	0	0	0	4 407	0	0	0	0	97 485
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0140	0	0	0	0	0	-114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-114
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy składek netto	R0150	1 556	86 390	0	0	0	4 801	446	0	0	0	4 407	0	0	0	0	97 599
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia / Claims provisions																	
Brutto	R0160	776	21 996	0	0	0	2 406	213	0	0	0	1 232	0	0	0	0	26 622
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0240	0	0	0	0	0	57	0	0	0	0	0	0	0	0	0	57
Najlepsze oszacowanie dla rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0250	776	21 996	0	0	0	2 349	213	0	0	0	1 232	0	0	0	0	26 566
Łączna kwota najlepszego oszacowania brutto	R0260	2 332	108 385	0	0	0	7 093	659	0	0	0	5 640	0	0	0	0	124 108
Łączna kwota najlepszego oszacowania netto	R0270	2 332	108 385	0	0	0	7 150	659	0	0	0	5 640	0	0	0	0	124 165
Margines ryzyka	R0280	745	9 564	0	0	0	1 239	207	0	0	0	1 061	0	0	0	0	12 816
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych / Amount of the transitional on Technical Provisions																	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem / Technical provisions - total																	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – Ogółem	R0320	3 076	117 950	0	0	0	8 332	865	0	0	0	6 700	0	0	0	0	136 924
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem	R0330	0	0	0	0	0	-58	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-58
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0340	3 076	117 950	0	0	0	8 389	865	0	0	0	6 700	0	0	0	0	136 981

Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Wypłacone odszkodowania i świadczenia brutto (nieskumulowane) - Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna)

S.19.01.21-1

Rok zajścia szkody/rok zawarcia umowy	Z0010	1 – Rok zajścia szkody
---------------------------------------	-------	------------------------

Waluta / Currency	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
Z0030	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110

W bieżącym roku / In Current year	Suma lat (skumulowana) / Sum of years (cumulative)
C0170	C0180

Rok / Year

Rok / Year	Rok / Year	Waluta / Currency	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
Wcześniejsze lata	R0100	PLN											209
N-9	R0160		3 088	1 639	573	83	81	70	36	-16	0	0	
N-8	R0170		5 553	4 781	452	648	156	52	185	231	9		
N-7	R0180		7 386	6 222	881	528	260	106	0	138			
N-6	R0190		8 103	7 419	839	613	165	25	48				
N-5	R0200		10 731	5 873	1 550	594	219	46					
N-4	R0210		14 134	5 220	769	362	36						
N-3	R0220		14 656	4 626	681	129							
N-2	R0230		16 753	3 314	286								
N-1	R0240		20 471	2 450									
N	R0250		19 203										

R0100	209	44 503	
R0160	0	5 554	
R0170	9	12 067	
R0180	138	15 520	
R0190	48	17 214	
R0200	46	19 014	
R0210	36	20 521	
R0220	129	20 092	
R0230	286	20 354	
R0240	2 450	22 921	
R0250	19 203	19 203	
Ogółem	R0260	22 554	216 962

Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Niezdyskontowane najlepsze oszacowanie dla rezerwy na niewypłacone odszkodowania i świadczenia brutto - Rok przebiegu szkodowości (wartość bezwzględna)

S.19.01.21-2

Rok zajścia szkody/rok zawarcia umowy | Z0020 | 1 – Rok zajścia szkody

		Waluta / Currency	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
		Z0030	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0300
Rok / Year													
Wcześniejsze lata	R0100												
N-9	R0160		0	0	0	0	0	0	0	340	342	371	
N-8	R0170		0	0	0	0	0	0	789	629	674		
N-7	R0180		0	0	0	0	0	1 295	1 260	1 222			
N-6	R0190		0	0	0	0	2 038	1 921	2 002				
N-5	R0200	PLN	0	0	0	2 408	1 981	2 076					
N-4	R0210		0	0	3 739	2 940	2 818						
N-3	R0220		0	4 166	3 008	3 089							
N-2	R0230		10 203	2 960	2 120								
N-1	R0240		7 913	2 180									
N	R0250		9 608										

Koniec roku (dane zdyskontowane) / Year end (discounted data)
C0360

R0100	0
R0160	371
R0170	674
R0180	1 222
R0190	2 002
R0200	2 076
R0210	2 818
R0220	3 089
R0230	2 120
R0240	2 180
R0250	9 608
R0260	26 162

Ogółem

		Ogółem / Total	Kategoria 1 - nieograniczona / Tier 1 - unrestricted	Kategoria 1 - ograniczona / Tier 1 - restricted	Kategoria 2 / Tier 2	Kategoria 3 / Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35 / Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35						
Kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	0	0,00		0	
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0030	0	0,00		0	
Kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	17 577	17 577		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0050	0		0	0	0
Fundusze nadwyżkowe	R0070	0	0			
Akcje uprzywilejowane	R0090	0		0	0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0110	0		0	0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0130	493 239	493 239			
Zobowiązania podporządkowane	R0140	0		0	0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0160	0				0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0180	0	0,00	0	0	0
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II / Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds						
Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II	R0220	0				
Odliczenia / Deductions						
Wartość odliczeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0	0	0	0
Podstawowe środki własne ogółem po odliczeniach	R0290	510 816	510 816	0	0	0
Uzupełniające środki własne / Ancillary own funds						
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wezwano i który może być wezwany do opłacenia na żądanie	R0300	0			0	
Nieopłacony kapitał założycielski, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0310	0			0	
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wezwano i które mogą być wezwane do opłacenia na żądanie	R0320	0			0	0
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0			0	0
Akredytywy i gwarancje zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0340	0			0	
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodne z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WE	R0350	0			0	0
Dodatkowe wkłady od członków zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0360	0			0	
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WE	R0370	0			0	0
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0			0	0
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0			0	0
Dostępne i dopuszczone środki własne / Available and eligible own funds						
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	R0500	510 816	510 816	0	0	0
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	510 816	510 816	0	0	
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	510 816	510 816	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	510 816	510 816	0	0	
SCR	R0580	174 710				
MCR	R0600	43 677				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	292,38%				
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	1 169,52%	S.23.01.01-01			

31-12-2018

C0060

Rezerwa uzgodnieniowa / Reconciliation reserve

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	510 816
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	0
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	R0730	17 577
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	493 239

Oczekiwane zyski / Expected profits

Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	1 053
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	1 053

		Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto	Parametry specyficzne dla zakładu	Uproszczenia
		C0110		C0100
Ryzyko rynkowe	R0010	79 965		brak
Ryzyko niewykonania zobowiązań przez kontrahenta	R0020	1 171		
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	0	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	131 216	brak	brak
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	24 857	brak	brak
Dywersyfikacja	R0060	-62 211		
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0		
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	174 998		

C0100

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności

Ryzyko operacyjne	R0130	5 395
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-5 683
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	174 710
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	174 710

Inne informacje na temat SCR / Other information on SCR

Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity

S.28.01.01.01

		Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie / Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations	
		C0010	
MCRNL Wynik	R0010		30 307

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie
Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity

S.28.01.01.02

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej) / Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
		C0020	C0030
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	2 332	10 477
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	108 385	128 215
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	0	0
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	7 150	17 215
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	659	3 014
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	0	3
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	0	0
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	0	0
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	5 640	9 290
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity
S.28.01.01.03

		Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie / Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations	
		C0040	
MCRL Wynik	R0200		0

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych
 Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity
 S.28.01.01.04

		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno- ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole C0050	Całkowita suma na ryzyku netto (z odliczeniem umów reasekuracji i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia)) / Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	0	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		0

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Minimum Capital Requirement - Only life or only non-life insurance or reinsurance activity

S.28.01.01.05

		Ogólne obliczenie MCR / Overall MCR calculation
		C0070
Liniowy MCR	R0300	30 307
SCR	R0310	174 710
Górny próg MCR	R0320	78 619
Dolny próg MCR	R0330	43 677
Łączny MCR	R0340	43 677
Nieprzekraczalny dolny próg MCR	R0350	16 026
Minimalny wymóg kapitałowy	R0400	43 677